

KIRMIZI BEYAZ

HAYAT KÜLTÜRÜ DERGİSİ

18

2015
İLKBAHAR

* KALBİMİN GÖMÜLÜ OLDUĞU
COĞRAFYA: KOSOVA

* EL CEZERİ

* CHARLIE HEBDO'DA YAPILAN
SANAT DEĞİL!

* VİTRAY

albayrak

SANAYİ DEVRİMİNİN İLHAM KAYNAĞI

EL-CEZERÎ

Bazı Şeylerin Değeri Zor Günlerde Belli Olur!

yenisafak.com.tr

Yeni Şafak
TÜRKİYE'NİN BİRİKİMİ
TÜRKİYE'NİN BİRİKİMİ

Yayın hayatına başladığımız ilk günden itibaren ülkemizde demokrasinin tüm kurumları ile yerleşmesi, milli irade ve değerlerimizin hakim olması için tüm gücümüzle çalıştık. Bu ülkenin geleceğinin derin sularda boğulup gitmemesi için çaba sarf ettik. Fırtınalı günlerde sığınılacak bir liman olduk. Bugüne kadar ülkemize yapmış olduğumuz katkıyı bundan sonra da okurlarımızın desteği ile sürdürmeye devam edeceğiz. Her gün Yeni Şafak'la yeni bir umut olacak.

DÜNYANIN İLK MÜHENDİSİ: EBUL-İZ EL-CEZERÎ

Yaşadığı dönemde Reisü'l-â'mal olarak anılmış, mühendislerin en büyüğü olarak kabul görmüş, Artuklu sarayında hizmet vermiş bir fizikçi, astronot, nakkaş, ressam, mühendis, heykeltıraş ve sanat adamı Ebu'l-İz El-Cezerî . Bir insan bu kadar vasfı nasıl üzerinde taşıyor demeyin. Bizi bugün hayretlere düşüren icatların sahibi El-Cezerî dehasının yanında emek ve gayretleriyle de meşhurdur. “İnsan için ancak emeğinin karşılığı vardır” ayeti İslam’ın büyük bilginlerinin daima şiarı olmuştur.

Kırmızı-Beyaz bu sayıda unuttuğumuz değerleri hatırlatmak ve kaybettiğimiz özgüvenimizi yeniden kazanmamızı sağlamak için “izzetin babası”, “mühendislerin piri” ve “zamanın en güzeli” lakaplarıyla anılan Cizreli Ebu'l-İz 'i konu ediniyor.

Ebu'l-İz 'in hayatını ve eserlerini okuduğunuzda o dönemin şartlarına göre çok ilerde bir teknik ve irfanla karşılaşacaksınız. Saadettin Ökten ve Mustafa Armağan'a dosya konusuna yaptıkları katkıdan ötürü teşekkürü borç biliyoruz.

Değerli sanatçımız Orhan Gencebay bu sayımıza renk katanların başında geliyor. Yaptığımız özel röportajı okuduğunuzda hem hayatı hakkında hem çözüm süreci hakkında keyifli bir sohbetle karşılaşacaksınız.

Siyasetin bu denli hareketlendiği şu günlerde bizlere vakit ayırarak özel hayatı ile ilgili çok bilinmeyen konuları bize açan sn. Sağlık Bakanımız Mehmet Müezzinoğlu'na da şükranlarımızı iletmeden yapamayız. Hem anlattıklarıyla genç siyasilere örnek olacak hem samimiyetiyle sizi yürekten ısıtacak.

Spor camiasının tanınmış ismi Güreş Federasyonu Başkanı Hamza Yerlikaya ile güreş ve genel anlamda Türk sporunu ve geleceğini tartıştık.

İş hayatında takım çalışmasını ve önemini anlatan Temel Aksoy, dünyada ve Türkiye’de e-ticareti yazan Yakup Kocaman, Safranbolu’nun bütün güzelliklerini sayfalarımıza taşıyan Ümit Sönmez, Kosova yazısı ile içimizdeki gezgini kamçılayan Halit Ömer Çamcı bu sayıda bizlerle...

Charlie Hebdo olayının ardından karikatür ve sanatın ideolojikleşmesi meselesini, Türkiye’de çizgi üstatlarından kabul edilen ve kendi stili ile yıllardır değerlerimizi bütün dünyaya anlatan Hasan Aycın ile konuştuk. Şüphesiz sanatı, sanatçının değerlendirmesi bizlere çok başka ufuklar açıyor.

Bu sayıda portrelerimizde bir değişikliğe giderek, edebiyat, fikir dünyasının üstatlarından Cemil Meriç’e uzun bir yer ayırdık. Onun tanınması ve okunması Türkiye’ye çok önemli mesafeler kat ettirecek bir güçtür.

Bildiğiniz gibi Albayrak Grubu olarak Kırmızı-Beyaz ve Derin Tarih gibi iki güzide dergimizi yayın hayatına kazandırmıştık. Şimdi bunlara başka kardeşler de eklendi. Önce Hatice Tülün’ün genel yayın yönetmenliğinde çıkarılmaya başlanan Lokma, daha sonra Fatma Barbarosoğlu’nun önderliğinde çıkarılan Nihayet. Dergiciliği sevmiş olmalıyız ki bunlara eklenen ve önümüzdeki aylarda raflarda yerini alacak olan ekonomi dergisi.

Dergi, gazeteye göre daha çok düşündürmektir. Vakıf olmaktır. Durup düşünmek ve böylece yazmaktır. Dergi, basın hayatımıza kazandırdığımız birçok ünlü yazarın ilk durağıdır. Bu duygularla yeni çıkan dergilerimize yolunuz açık olsun diyor, sizleri Kırmızı-Beyaz Hayat Kültürü dergimizle başbaşa bırakıyorum.

Bir sonraki sayıda görüşmek ümidiyle...

Doç. Dr. Ömer Bolat
Albayrak Grubu
Genel Koordinatörü

20 EKONOMİ AÇIĞA ÇIKAMAYAN POTANSİYELİMİZ: E-TİCARET

24 GEZİ KALBİMİN GÖMÜLÜ OLDUĞU COĞRAFYA KOSOVA

38 ÖZEL Röportaj MEHMET MÜEZZİNOĞLU

44 GEZİ BİR DÜNYA KENTİ SAFRANBOLU

52 MEKÂN BALIĞIN SANATA DÖNÜŞTÜĞÜ YER: TUZLA BALIKÇISI

56 SPOR HAMZA YERLİKAYA

58 SAĞLIK TIBBÎ HACAMAT HAYATIMIZDA

64 TEKNOLOJİ TWITTER'DA WEBDEN MOBİL VIDEO ÖZELLİĞİ VE ÇOKLU DM

70 OTOMOBİL EFSANE 35 YAŞINDA: MERCEDES G-SERİSİ

ALBAYRAK HOLDİNG A.Ş.
ADINA SAHİBİ | NURİ ALBAYRAK
GENEL YAYIN YÖNETMENİ | AHMET KALDIRIM
SORUMLU MÜDÜR | AV. AHMET BANZAROĞLU
BASKI MÜDÜRÜ | ÖZCAN URAL

İRTİBAT ADRESİ

ALBAYRAK GRUBU KURUMSAL İLETİŞİM KOORDİNATÖRLÜĞÜ
ÇAYHANE SOKAK NO: 1 34010 TOPKAPI İSTANBUL TEL: 0212 467 3636
FAKS: 0212 544 4 748 E-POSTA: kirmizibeyaz@albayrak.com.tr

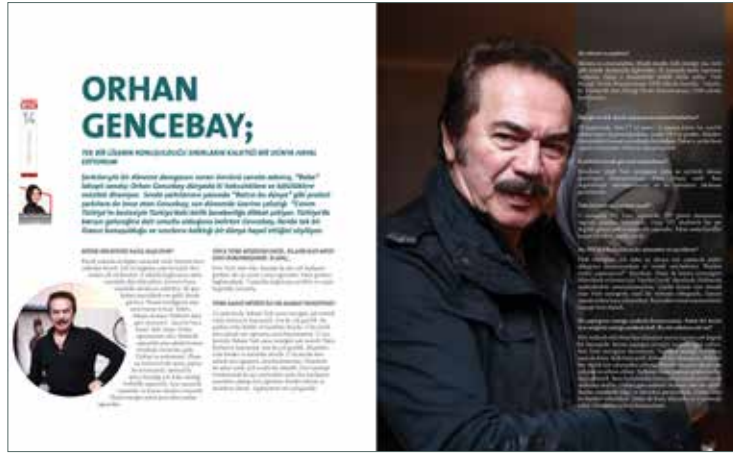
BASKI | İHLAS MATBAACILIK | 29 EKİM CD. NO: 23 YENİBOSNA İSTANBUL TEL: 0212 454 30 00

EDİTÖR | HALİL KURBETOĞLU
GRAFİK TASARIM | DİLARA YEŞİLDAĞLI
KATKIDA BULUNANLAR | ÜMİT SÖNMEZ - MESUT BİYİK - İBRAHİM ETHEM GÖREN

YAPIM TÜRK MUTFAĞI İLETİŞİM HİZMETLERİ
LALE SOKAK NO:14 LEVENT - BEŞİKTAŞ İSTANBUL
TEL: 0212 275 7505 www.tmh.com.tr

08 KÜLTÜR SANAYİ DEVRİMİNİN İLHAM KAYNAĞI EL-CEZERİ

14 KÜLTÜR SÖYLEŞİ ORHAN GENCEBAY

34 ALBAYRAK NİHAyet VE LOKMA

ALBAYRAK
Bizden Haberler **4-7**

KÜLTÜR **8-13**
Sanayi Devriminin İlham
Kaynağı El-Cezeri

KÜLTÜR SÖYLEŞİ **14-19**
Orhan Gencebay

EKONOMİ **20-23**
Açığa Çıkamayan Potansiyelimiz:
E-Ticaret

GEZİ **24-29**
Kalbimin Gömülü Olduğu
Coğrafya: Kosova

İŞ HAYATI **30-33**
Takım Ruhu Parayla
Satın Alınamaz

ALBAYRAK **34-37**
Nihayet ve Lokma

ÖZEL RÖPORTAJ **38-43**
Mehmet Müezzinoğlu

GEZİ **44-47**
Bir Dünya Kenti:
Safranbolu

TASARIM **48-51**
Paghera

MEKAN **52-55**
Tuzla Balıkçısı

SPOR **56-57**
Hamza Yerlikaya

SAĞLIK **58-59**
Tıbbi Hacamat Hayatımızda

KÜLTÜR SÖYLEŞİ **60-63**
Hasan Aycın Röportajı

TEKNOLOJİ **64-65**
Twitter'da Webden Mobil Video
Özellliği ve Çoklu DM

HOBİ **66-69**
Karadeniz Kemençesi

OTOMOBİL **70-73**
Mercedes G-Serisi

HOBİ **74-79**
Vitray Yahut Camdaki Sanat

BAŞARI PORTRESİ **80-85**
Cemil Meriç

SİNEMA **86-87**
Kaplumbağalar da Uçar

TEKNOLOJİ **88-89**

KÜLTÜR-SANAT **90-91**

KİTAP **92**

TÜMOSAN'DAN DEV İMZA

ALBAYRAK: DEMİRYOLU ULAŞIMININ KALBİNDE OLACAĞIZ

Törende konuşan TÜMOSAN Yönetim Kurulu Başkanı Nuri Albayrak, son 10 yılda yeni bir demiryolu seferberliği başlatan Türkiye'nin hızlı trenle tanıştığı bir dönemi yaşadığını belirterek, "Türkiye, 2023 yılına kadar 10 bin kilometre hızlı tren hattının inşasını öngörmekte. Asya ve Avrupa'yı bağlayarak ülkemizi demiryolu ulaşımının kalbi konumuna getirmeyi amaçlamaktadır" dedi. Bu hedeflere ulaşmada demiryollarının olduğu kadar çeken ve çekilen araçların yurt içinde üretilmesi için teknolojinin geliştirilmesi gerektiğini belirten Albayrak, milli tren projesi kapsamında yüksek hızlı tren setlerinin azami yurt içi kaynaklarla üretilmesinde teknoloji transferinin bir gereklilik olduğunu kaydetti.

TÜMOSAN'DA BAŞARDIK BUNDA DA BAŞARACAĞIZ

Tümosan'ın, özelleştirmeden sonra geçen 10 yıl içerisinde ürettiği araçların dizel motor, transmisyon, şanzıman ve aks sistemlerinin tasarım ve üretimini milli olanaklarla gerçekleştirildiğine dikkat çeken Albayrak, "Tümosan örneğinden yola çıkan grubumuz aynı yaklaşımı milli tren projesinde uygulama düşüncesiyle uzun süren değerlendirmeleri sonrasında Talgo firmasını işbirliği için en uygun aday olarak belirlemiş ve bu amaçla niyet mektubu imzalama kararı almıştır" diye konuştu.

BU İŞ BİZİM İÇİN ARTI MİLLİ GÖREV

Bu işbirliğindeki nihai amaçlarının raylı sistem teknolojilerinin ülkeye kazandırılması olduğuna dikkati çeken Albayrak, şunları kaydetti: "İmza altına alınan belge kapsamında taraflar Türkiye'de hızlı tren setlerini ortaklaşa üretmek amacıyla fizibilite çalışmaları yapmayı ve potansiyel projelerin ihale sürecine katılmayı hedeflemektedirler. Huzurunuzda, artı milli bir görevin yerine getirilmesi için bizimle işbirliği yapma kararı veren Talgo firması yetkililerine şükranlarımı sunuyor, attığımız bu adımın firmam ve ülkemiz için hayırlı olmasını diliyorum." Albayrak, projenin 1 yıllık çalışmanın ürünü olduğunu, proje hayata geçirildikten sonra yurt

Albayrak Holding iştiraklerinden Tümosan, İspanya'nın raylı ulaşım devi Talgo ile Türkiye'de hızlı tren üretimi için ilk imzayı attı. Yapılacak ortak yatırımla Türkiye'nin ihtiyacı olan tren, hızlı tren, demir yolu materyal ve ekipmanları üretilecek. Albayrak, "Milli bir görev için önemli bir güçbirliği yaptık" dedi.

Albayrak Holding'in iştiraki Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş., Türkiye'nin demiryolu ulaşımında yapmak istediği yeni hamleye katkı sağlayacak bir ortaklığa imza attı. Tümosan ile tren, hızlı tren ve demiryolu ekipmanı alanında faaliyet gösteren İspanyol şirketi Patentes Talgo SLU arasında ortak proje, girişim veya teknoloji transferi konusundaki sözleşme dün İstanbul'da düzenlenen törenle imzalandı.

dışından gelen çok fazla sayıda teklifi de değerlendirebileceklerini de kaydetti.

MANTALİTE DEĞİŞTİ TÜRKİYE HIZLANDI

Başbakanlık Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı Başkanı İlker Ayıcı ise Albayrak Grubu'nun, Tümosan fabrikasında değer üzerine değer kattığını belirterek, "20 milyon dolar civarında bulunan şirketin değeri bugün 1 milyar doların bir miktar altında. Eminim, bu ortaklıkla birlikte ileride 1 milyar doları aştığını da göreceğiz" dedi. Türkiye'nin önemli bir sıçrama yaptığını anlatan Ayıcı, "Bu sıçramanın en önemli göstergelerinden bir tanesi Türkiye'nin altyapı olarak ulaştırmanın kara, demir, hava deniz yollarının hepsinde geldiği nokta, 70-80 yılda gelinek noktanın çok ötesinde. Bu gayret ve çalışmalar şüphesiz bir taraftan Ankara'nın mantalite yenilemesiyle oldu. Anadolu'dan Ankara'ya gelen anlayış Ankara'dan tekrar Anadolu'ya doğru şeklinde değişti" diye konuştu. Ayıcı, özelleştirme programıyla birlikte daha verimli olarak gördükleri özel sektörün kamu yerine işletmecisi olması ilkesinin benimsendiğini vurguladı.

ORTAK YATIRIMLA BÜYÜRÜZ

İspanyol şirketi Patentes Talgo ile yapacakları ortak yatırım hakkında bilgi veren Tümosan Genel Müdürü Kurtuluş Ögün de Türkiye'nin milli hızlı tren hedeflerini gerçekleştirmek için çalıştıklarına işaret etti. Ögün, "Tahmini yatırım bedeli için şimdiden net bir rakam söylemek mümkün değil. İspanyol firmanın bu bütçeye katkısının ne olacağı henüz belirlenmedi. Ancak bizim Konya'da yapacağımız ortak üretimin yüzde 55'i yerli olacak. Görüşmeler devam edecek, başlangıç yatırımının nasıl olacağına yeni yeni karar vereceğiz" diye konuştu. Öncelikle devlet projelerinin milli olanakla gerçekleştirilmesinin kendileri için çok önemli olduğunu dile getiren Ögün, "Bu firmanın doğrudan doğruya para getirmesi değil, bizim de katkımızla bir yatırımın yapılması ve sanayinin kurulması önemlidir.

Biz, 4 milyar avroluk bir işe talibiz" dedi.

ALBAYRAK GRUBU DÖRT MARKASIYLA MÜSİAD FUARI'NDA

MÜSİAD'ın bu sene 15'incisini düzenleyeceği Uluslararası Fuar için geri sayım başladı. 102 ülkeden 7 bin iş adamının buluşacağı fuarın 200 bin kişiyi ağırlaması bekleniyor. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın da katılacağı fuar ticaret anlaşmaları açısından büyük önem taşıyor.

Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği (MÜSİAD)'nin 15'incisini düzenleyeceği Uluslararası Fuar, 26 Kasım'da İstanbul CNR Expo Center'da başlayacak. Albayrak Grubu olarak TŪMOSAN, Yeni Şafak, TVNET ve Derin Tarih markaları ile fuarda yerimizi alacağız.

CUMHURBAŞKANI ERDOĞAN AÇACAK

26 - 30 Kasım 2014 tarihleri arasında yapılacak fuar, 102 ülkeden gelecek 7 bini aşkın misafir iş adamıyla birlikte yaklaşık 200 bin ziyaretçiyi ağırlamaya hazırlanıyor. Fuar, 100 bin metrekare alana yayılmış 8 salonda gerçekleştirilecek.

MÜSİAD Uluslararası Fuarı ve 18'inci Uluslararası İş Forumu Kongresi (International Business Forum - IBF) 26 Kasım'da Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından açılacak. Açılıшта MÜSİAD Genel Başkanı Nail Olpak ve misafir ülkelerin devlet başkanlarının selamlama konuşmalarının ardından, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın konuklara hitap etmesi bekleniyor.

İSLAMİ BANKACILIK MASAYA YATIRILACAK

18'inci Uluslararası İş Forumu Kongresi'nin "Paradigma Kayması: Yeni Finansal Yönelimler" başlıklı açılış oturumunda İslami bankacılık ve İslami finans trendleri konuları ele alınacak. IBF Başkanı Erol Yazar'ın konuşmasının ardından İslami Kalkınma Bankası (IDB) Başkanı Dr. Ahmed Mohammad Ali ve İslami Bankacılık Dergisi Editörü Mushtak Parker konuyla ilgili sunumlarını paylaşacak.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, MÜSİAD Fuarı'nda TŪmosan'ın Maksima Serisini test etti.

Traktör ve dizel motor üretiminde 39 yıllık köklü geçmişiyle Türkiye'nin en önde gelen üreticileri arasında yer alan TŪMOSAN, 26-30 Kasım tarihleri arasında İstanbul CNR Expo Center'da bu yıl 15'incisi düzenlenen MÜSİAD Uluslararası Fuarı'nda, yenilenen Maksima ve 5200 Bahçe serilerini sergiledi. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın açılışını gerçekleştirdiği fuara yaklaşık 102 ülkeden 7 bin iş adamı ve 2 bin ziyaretçi katıldı.

Standları gezen Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, TŪMOSAN'ın Maksima serisini test etti. Direksiyona geçen Erdoğan, Maksima serisiyle ilgili Albayrak Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Albayrak'tan bilgi aldı.

Türkiye'de 115 HP beygir gücündeki yerli tasarım ve motora sahip traktörü ilk kez TŪMOSAN üretiyor. Maksima serisi traktörler, yakıt tasarrufu, yüksek çekiş gücü, 24 ileri 24 geri şanzımanı, sessiz, ferah ve konforlu kabini, geliştirilmiş hidrolik sistemi, elektro-hidrolik kontrol üniteleri ile birlikte yeni bir tasarım sunuyor.

ALBAYRAK GURUBU PAKİSTAN'DA ÇİTAYI YÜKSELTİYOR

Başbakan Ahmet Davutoğlu ile birlikte Pakistan ziyaretine katılan Yönetim Kurulu Başkanımız Ahmet Albayrak, Punjab Eyaleti Başbakanı Shehbaz Sharif ile görüşmelerde bulundu.

Türkiye-Pakistan Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi'nin dördüncü toplantısı kapsamında Pakistan'ı ziyaret eden Başbakan Ahmet Davutoğlu'na Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, Çevre ve Şehircilik Bakanı İdris Güllüce, Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Taner Yıldız, Sağlık Bakanı Mehmet Müezzinoğlu, Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Lütfi Elvan, AK Parti Genel Başkan Yardımcısı Yasin Aktay, Van Milletvekili ve TBMM Pakistan Dostluk Grubu Başkanı Burhan Kayatürk ve AK Parti Sivas Milletvekili Ali Turan'ın yanı sıra Yönetim Kurulu Başkanımız Ahmet Albayrak da eşlik etti.

MART'TA TAMAMLANMASI PLANLANIYOR

Pakistan'ın en büyük şehirlerinden biri olan Lahor'dan sonra

İslamabad ile Rawalpindi arasında çalışacak olan metrobüsün tüm altyapısının tamamlanmasının ardından mart ayı içerisinde açılması planlanıyor. Aralık 2014'te gerçekleştirilen Rawalpindi ve Murree şehirlerinin temizlik ihalelerini de alan Albayraklar Gurubu, Pakistan'da hizmet çitasını her geçen gün yükseltiyor.

PROJE TUTARI 109 MİLYON DOLAR

Albayraklar Gurubu'nun, Punjab hükümetiyle yapmış olduğu 7 yıl ile sınırlı 109 milyon dolar tutarındaki anlaşmaya istinaden Rawalpindi ve Murree şehirlerinde 1 Aralık 2014 tarihinde fiili olarak atık yönetimi faaliyetine başlandı. Proje tam olarak uygulanmaya başlandığında 221 araç, 2 bin 850 personel, 4 bin 400 konteyner, 100 korugan ve bin 850 plastik el arabası kullanarak günlük 850 ton çöp toplanması hedefleniyor. Yönetim Kurulu Başkanımız Ahmet Albayrak, Pakistan ziyareti sırasında İslamabad'da bulunan şantiyelerimizi de ziyaret etti.

MİLLİ ONUR TÜMOSAN'IN

Türkiye'nin en önde gelen traktör ve dizel motor üreticisi Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. (TÜMOSAN), Altay Tankı Güç Grubu (Motor ve Şanzıman) Geliştirilmesi İhalesi'nin sözleşmesini Savunma Sanayii İcra Komitesi ile imzaladı. 6 Ağustos 2014 tarihinde teklif değerlendirmelerini tamamlayan Komite, ALTAY Tankı Güç Geliştirme Projesi için TÜMOSAN ile sözleşme görüşmelerine başlanması kararını vermişti. Ağustos 2011 yılından itibaren ihale çalışmaları sürdürülen proje için TÜMOSAN, projeyi en kısa sürede en uygun fiyatla ve en fazla yerli katkı ile gerçekleştirmeyi taahhüt ediyor.

Savunma sanayii için ilk yerli tank güç grubunu geliştirecek firma

olma onuruna erişen TÜMOSAN, belirlenen sürede ALTAY Tankı için güç grubunun tasarlanması, geliştirilmesi, prototiplerinin üretilmesi ve ALTAY Tankı'na entegre edilerek kalifiye edilmesini gerçekleştirecek. ALTAY Tankı Güç Grubu dizel motor ve hidromekanik transmisyon tasarım yeteneğini kazanacak. Geliştirme süreci içerisinde TÜMOSAN, 1500 BG tank motorları da dahil olmak üzere 300-1600 beygir gücü aralığında dizel motor ve tasarım yeteneğine sahip olacak. Projenin başarı ile sonuçlandırılması sonrasında TÜMOSAN, savunma sanayii kapsamında benzer projeleri yürütme konusunda da önemli bir tecrübeye sahip olacak.

SANAYİ DEVRİMİNİN İLHAM KAYNAĞI

EL-CEZERÎ

Dünyanın ilk mühendisi kabul edilen, 1153 yılında Cizre'nin Tor mahallesinde doğan ve sibernetik alanının en büyük dâhisi, fizikçi, robot ve matris ustası Ebû'l-İz İbni İsmail İbni Rezzaz El-Cezerî'yi bu ay Kırmızı-Beyaz'ın dosya konusu olarak belirledik. Unuttuğumuz değerleri hatırlamak, kaybettiğimiz özgüvenimizi geri kazanmak için...

$$\begin{aligned}\sin(180^\circ - \alpha) &= \sin \alpha \\ \cos(180^\circ - \alpha) &= -\cos \alpha \\ 0^\circ \leq \alpha \leq 180^\circ\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}\sin(180^\circ - \alpha) &= \sin \alpha \\ \cos(180^\circ - \alpha) &= -\cos \alpha \\ 0^\circ \leq \alpha \leq 180^\circ\end{aligned}$$

CİZRELİ MÜHENDİS

Cizreli büyük mucit, mühendislerin piri, bilgisayarın temelini atan bilgin, fizikçi, ressam, nakkaş, heykeltıraş, fen-teknik ve sanat adamı... Robotlar, saatler, su makineleri, sağlık gereçleri, şifreli kilitler, şifreli kasalar, termos ve otomatik çocuk oyuncakları gibi 60 makinenin mucidi ve dünyanın ilk sibernetik bilgini Ebu'l-İz, bugünkü Cizre Dağkapı (Tor) Mahallesi Lale sokakta 1153 yılında doğar. Adı İsmail olup babasının adı Rezzaz'dır. Ebu'l-İz olan lakabı, büyüklük, izzet ve şerefin babası anlamındadır. Cizreli olduğu için El-Cezerî olarak anılmıştır. Kitaplarında ismi, İsmail Ebu'l-İz Bin Rezzaz El-Cezerî olarak geçer. Batı dünyası onu Cazari (Gazari) olarak tanır.

Ebu'l-İz El-Cezerî büyük bir fen ve teknikçi olmakla beraber “elektronik beyin”, “kompüter teknoloji”, “otomasyon sistemi” ve “sibernetik”in bilimsel gelişmesinin de en büyük öncüsüdür.

Sibernetik bilindiği üzere insanlarda ve makinelerde karşılıklı haberleşme, kontrol, denge kurma ve yöneltme birimidir. Ebu'l-İz sibernetikteki “Denge Durumu” ya da elektronikteki “Ayarlama Sistemleri”ne el atmış ve başarı ile uygulamıştır.

Ebu'l-İz gökyüzü ile ilgili de çalışmış bir astronomi âlimidir. Astronomi bilgisi sayesinde Diyarbakır Ulu Camii'ndeki taş saati yapmıştır. Bu eser, hem güneşin hem de burçların almış olduğu konum ve gölgeleri hesaplanarak yapılmış bir eserdir. Gökyüzü ve ay üzerinde de çalışarak ayın almış olduğu hilal şekli, ilk dördün, dolunay, son dördün şekillerinin nasıl oluştuğunu ilmi olarak göz önüne sermiştir.

Cizre'de Zengi Emiri Ebu'l Kasım Mahmud Sencerşah (1162-1170) döneminde Cizre Ulu Camii kapısı ile kapı tokmaklarını olan meşhur “Cizre Ejderleri”ni yapmıştır. Ebu'l Kâsım Mahmud Sencerşah'ın ölümünden sonra Ebu'l-İz Artukluların başkenti Diyarbakır'a göç etmiştir.

Ebu'l-İz, “El-Camiu Beyne'l-İlmi el-Emel, En-Nafiu Fis Senaetil Hiyele” adlı eserinde önsözden başka 50 adet şekil, 55 adet buluş ve 15 farklı düzen yer almaktadır. Eser altı kitaptan meydana gelmektedir.

Ebu'l-İz'in eseri Diyarbakır Artuklu sultanı Ebu'l Feth Nasıruddin Mahmud tarafından Abbasi Halifesi Emirü'l-Mü'minin el-İmam en-Nasır Lidinillah Ebu'l Abbas Ahmed'e armağan olarak gönderilmiştir. Moğol Hakanı Hülagu 1258 yılında Bağdat'ı işgal ettiğinde, Bağdat kütüphanesini Dicle nehrine atıp bütün eserleri yok etmişti. Ebu'l-İz'in el yazma eseri o dönem yok olup gitmiştir. Ancak Yavuz Sultan Selim dönemin onun emriyle eser Türkçe'ye de çevrilmiştir.

KİTAB'UL-HİYEL

Kısaca Kitab-ül Hiyele adıyla bilinen (Kitabül-Câmî Beyn-el-İlmi vel-Amel-in-Nâfi fî Sınâat-il-Hiyele) eseri 6 bölümden oluşur. Birinci bölümde binkam (su saati) ile finkanların (kandilli su saati) saat-ı müsteviye ve saat-ı zamaniye olarak nasıl yapılacağı hakkında 10 şekil; ikinci bölümde çeşitli kap-kacakların yapılışı hakkında 10 şekil, üçüncü bölümde hacamat ve abdestle ilgili ibrik ve tasların yapılması hakkında 10 şekil; dördüncü bölümde havuzlar ve fiskiyele ile müzikotomatları hakkında 10 şekil; beşinci bölümde çok derin olmayan bir kuyudan veya akan bir nehirden suyu yükselten aletler hakkında 5 şekil; 6. bölümde birbirine benzemeyen muhtelif şekillerin yapılışı hakkında 5 şekil yer alır.

Cezerî, otomatik kontrollü makinelerin ilki sayılan Jacquard'ın otomatik dokuma tezgâhından 600 yıl önce değişik haznelerdeki suyun seviyesine göre ne zaman su dökeceğine, ne zaman meyve ve içecek sunacağına karar veren otomatik hizmetçiyi geliştirdi. Bazı makinelerinde hidro mekanik etkilerle denge kurma ve harekette bulunma sistemine yönelen Cezerî, bazılarında ise şamandıra ve palangalar arasında dişli çarklar kullanarak karşılıklı etkileme sistemini kurmaya çalıştı. Kendiliğinden çalışan otomatik sistemlerden sonra su gücü ve basınç etkisinden yararlanarak kendi kendine denge kuran ve ayarlama yapan dengeyi oluşturmaları, Cezerî'nin otomasyon konusundaki en önemli katkısıdır.

Fizikçi ve mekanikçi Bediuzzaman El-Cezerî'nin diğer bir eseri de Diyarbakır Ulu Camii'nin ünlü Güneş Saati'dir.

EBU'L-İZZ DE KİM?

“Doğduğumda sakaların Dicle’den çekip getirdiği sarışın suyla yıkamış annem beni. Bu kez gittiğimde Dicle kıyısında yarısı nehre batmış bir ev gösterdiler. Ebu'l-İzz’inmiş iddiaya göre. Yalı gibi, yarısı suyun üzerine uzanmış ilginç bir yapının kalıntılarıydı gördüğüm.

Bu arada kulağıma gelen ‘Ebu'l-İzz de kim?’ seslerini duymadım sanmayın. Anlatayım kısaca.

O da bir Bediüzzaman. Bediüzzaman Ebu'l-İzz İsmail b. Razzaz el-Cezerî. Adından da anlaşılacağı üzere Cizreli. El-Câmi Beyne'l-İlm ve'l-Amel adlı kitabının önsözünde kendisinden bahsetmese bu harika adamın hayatı tam bir karanlığa mahkûm olacaktı.

Diyarbakir Sultanı Salih’in, babasının ve kardeşinin hizmetinde bulunmuş. Zaten bu muhteşem kitabı da Sultan Salih’e borçluyuz. Şöyle anlatır:

“Bir gün sultanın huzurundaydım ve yapmamı emrettiği şeyi getirmiştım. Ne düşündüğümü sezdi ve gizlediğimi açığa vurdu ve bana şöyle dedi: Eşsiz âletler yapmış, onları gücünle işler duruma getirmişsin. Seni yoran ve kusursuz biçimde inşa ettiğin bu şeyler kaybolup gitmesin. Benim için icat ettiğin bu aletleri bir araya toplayan ve her birinden ve resimlerinden seçmeleri kapsayan bir kitap yazmanı istiyorum.”

“Gücümü toplayıp bu kitabı kaleme aldım” diyor Ebu'l-İzz. Kitap 12. yüzyıl sonu, 13. yüzyıl başının mekanik aletlerini sergiliyor. Hepsinde onun icadı olan bu eserler

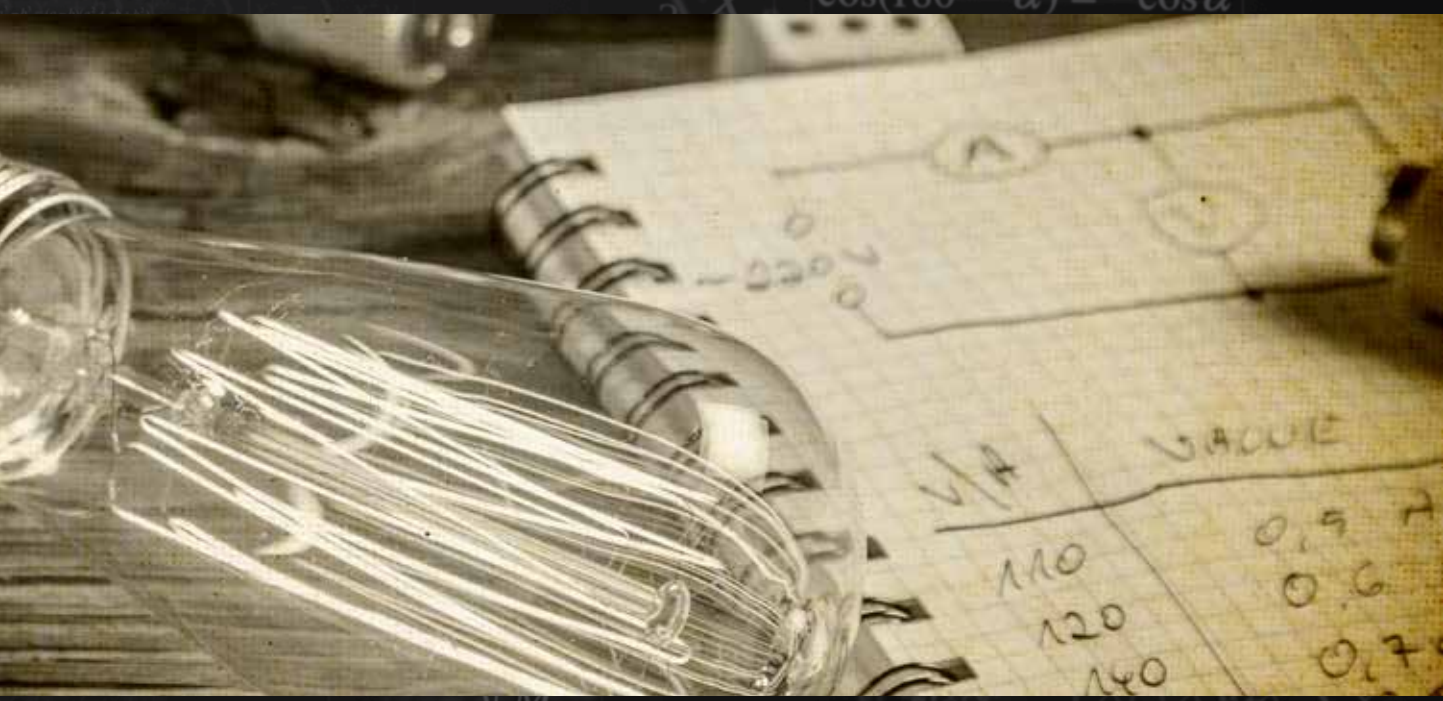
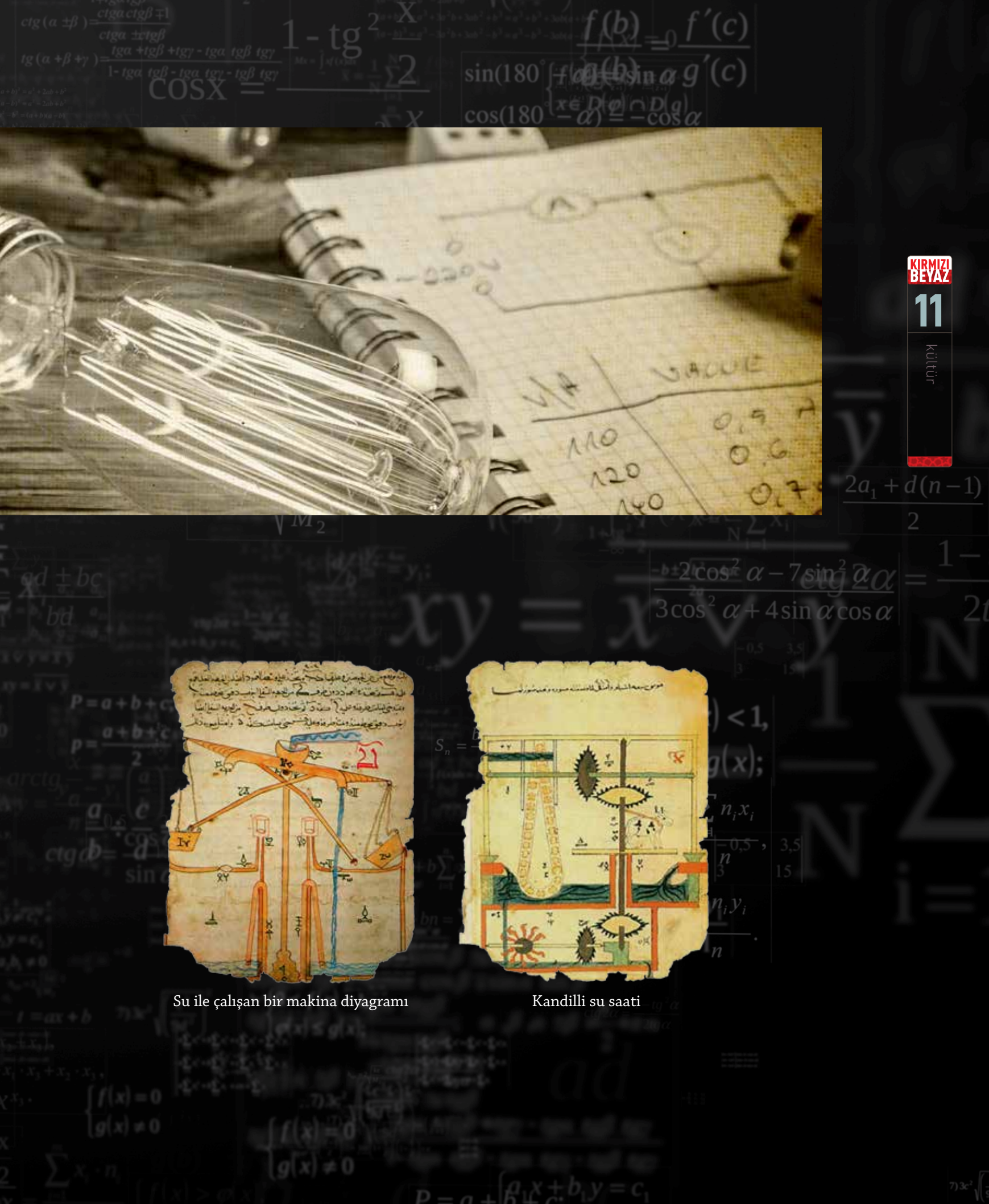
arasında neler yok ki. Kayık su saatleri, sıcak, soğuk ve ılık su akıtan ibrik, abdest almak için gagasından su akıtan bir tavuskuşu, toplanan kan miktarının belirlenebildiği iki katıplı kan alma teknesi, bir gölden veya kuyudan suyu yukarı çıkaran araç vs.

Bilir misiniz ki, Ebu'l-İzz'i bize tanıtan Eilhard Weidemann adlı bir Alman fizikçidir. Üzerinde yapılan en ‘klas’ çalışma ise Donald R. Hill adlı bir İngiliz mühendise aittir. Düşünün, Türk’üyle, Kürt’üyle kendi değerlerini elin Alman’ından, İngiliz’inden öğrenen bir toplumuz ve bu utanç bize yeter.

Ebu'l-İzz iyi bir rehber olabilir. 8 asır önceki ruha ne çok ihtiyacı var Cizre’nin ve Türkiye’nin. Ah o ruha bir degebilsek...”

Mustafa Armağan

Su ile çalışan bir makina diyagramı

Kandilli su saati

KİTAB'UL-HİYEL ÜZERİNE

Eserin yakın zamanlara kadar bilinmeyen iki nüshasındaki çizimlerde bazı boyut tutarsızlıkları ve aletlerin yerleştirilişindeki karmaşık noktalar birer kusur gibi görünürse de metinle beraber dikkate alındığında bunun aşıldığı ve Cezerî'nin gayesine ulaştığı söylenebilir. Gerçekten kitapta anlatılan su saatlerinden biri 1976'da Dünya İslâm Festivali için Londra Bilim Müzesi'nde, diğeri de 1/2 ölçeğinde İstanbul Teknik Üniversitesi'nde yeniden yapılmış ve çalıştırılmıştır. İstanbul nüshaları Bodleian nüshasından daha iyi olduğu için Ahmed Yûsuf el-Hasan neşrinin önceki yayınlarda karanlık kalmış bazı noktalara ışık tutacağı tabiidir. Bu çalışmalarla bilim dünyasına tanıtılan Cezerî ve kitabı hakkında çeşitli yorumlar ve değerlendirmeler yapılmıştır. Ancak bunlardan önce kitabının mukaddimesinde yer alan Cezerî'nin şu görüşleri dikkate alınmalıdır: "Benden çok evvel gelen âlimlerin kitaplarını ve onları takip edenlerin çalışmalarını gözden geçirdim... Nihayet nakillerden kurtuldum, başkalarının yaptıklarından sıyrıldım ve problemlere kendi gözümle bakabildim... Uygulamaya dönüştürülemeyen her teknik ilmin doğru ile yanlış arasında mualakta kaldığını gördüm". Cezerî, kendisinin Helenistik çağdan XIII. yüzyıla kadar uzanan bir mühendislik geleneğinin İslâm dünyasındaki bir devamı olduğunu bilincindedir. İslâm dünyasında Mûsâoğulları (bk. BENÎ MÛSÂ) ile başlayan bu gelenek Cezerî'de zirveye ulaşmıştır. Cezerî kendi yaptığı âbidevi su saatinin Pseudo-Archimedes'in yaptığı su saatine dayandığını söyler. Kitabının dördüncü kısmında çeşmeler üzerindeki çalışmaları sırasında Mûsâoğulları'ndan ve ayrıca Bizanslı Apollonios'un otomatik müzik aletleri üzerine yazdığı eserden de bahseder. Bu arada kimin tarafından yapıldığı bilinmeyen aletleri de zikretmiştir. Cezerî esas itibarıyla bir mucit değil bir mühendistir ve görevinin kendinden öncekilerin yapmış oldukları aletleri mükemmelleştirmek olduğu kanaatindedir. Bu noktadan bakıldığında eserinde teori ile pratiğin eşit ağırlıkta olduğu, hatta bazı yazarlara göre aletleri yapmak için gerekli pratik bilgi ve kuralların ağır bastığı hissedilir. Gerçekten de o, çalışmasının pratik hayatta işe yarar bilgiler türünden olduğunu özellikle belirtir. Su ve kandil saatleri Cezerî'nin gücünü ifade eden karmaşık aletlerdir. Su terfi makineleri ekonomik yönden daha önemli olmakla beraber kitapta bunlara saatler kadar önem verilmemiştir. Metal döküm tekniğine ait bilgiler ileri bir mühendislik seviyesini ifade etmektedir. Cezerî'nin aletleri yer çekimi kuvvetiyle çalışır ve bu kuvvet düşürülen bir ağırlık, boşalan bir kaptaki şamandıra veya batan bir cisimle elde edilir. Cezerî, kul-

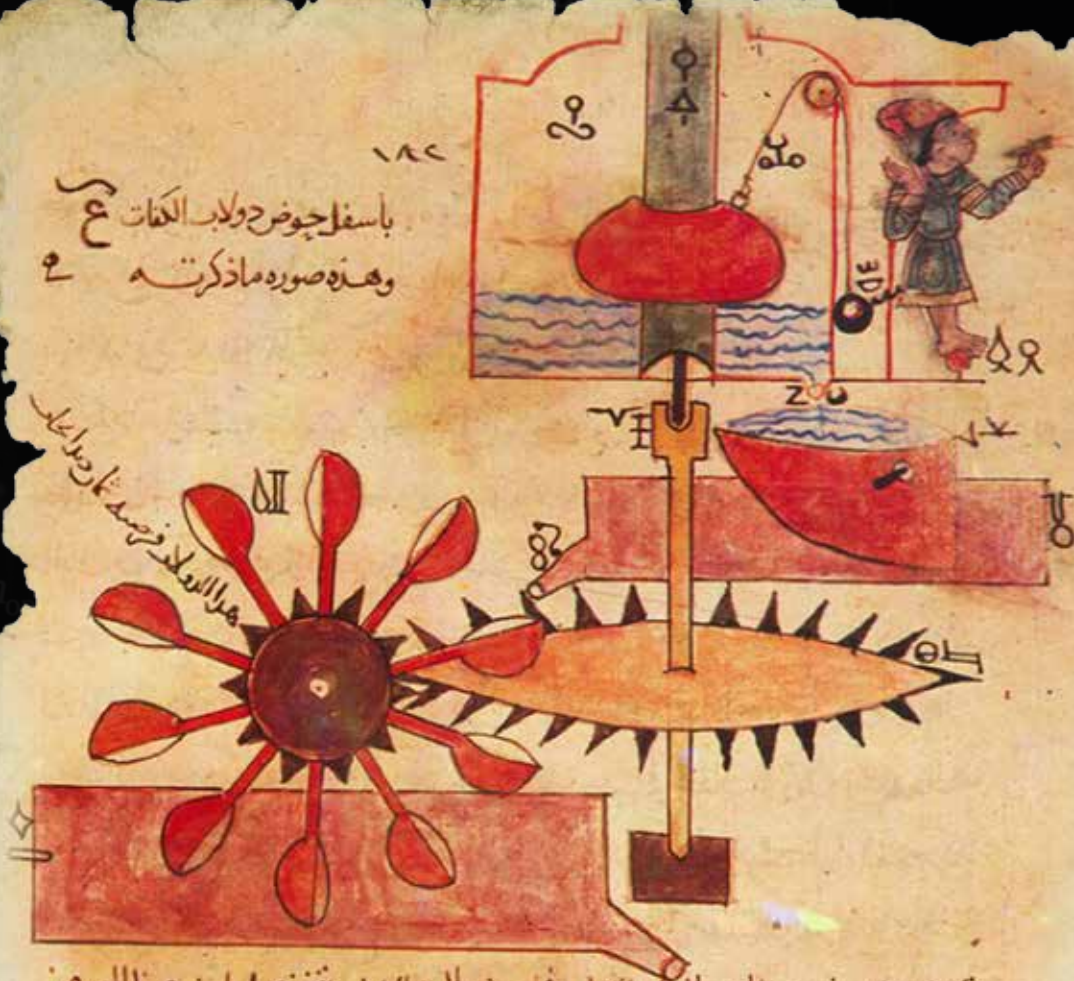
landığı makine parçalarını ve imal usullerini de en ince ayrıntılarına kadar tanımlamıştır. Büyük bir kısmı bugünkü Avrupa mühendislik terminolojisine giren makine parçaları üzerine yaptığı çalışmaların en önemlileri şunlardır: Konik vanalar, kapalı kum kutularında pirinç ve bakır döküm, tekerleklerin balansı, ahşap şablon kullanılması, aletlerin kâğıttan maketlerinin yapılması, su akıtan savakların ayar edilmesi, çarpılmayı en aza indirmek için ahşabın tabakalar halinde kullanılması, gerçek anlamda emme borusunun kullanılması, suyunu belli bir zaman aralığı ile boşaltan kaplar ve daire sektörü dişliler. Bunlardan bir kısmının yüzyıllar sonra Avrupa'da âdetâ yeniden keşfedildiği bilinen tarihî bir gerçektir. Meselâ kapalı kum kutuları ile döküm Avrupa'da 1500 yıllarında başlamıştır. Konik vanalardan ilk söz eden Leonardo da Vinci'dir. Su saatinde seviye kontrol cihazına benzer ve buhar kazanlarında kullanılacak bir aletin patenti İngiltere'de 1784 yılında alınmıştır.

Cezerî'nin makinelerinden sadece biri, su çarkı ile işleyen tulumba modern mühendisliğin gelişmesine doğrudan doğruya katkıda bulunmuştur. Bu makine, a) çift etki ilkesinin uygulanması, b) dönme hareketinin ileri-geri harekete çevrilmesi, c) emme borusunun bilinen ilk kullanılışı olmasından dolayı çok önemlidir. Dolayısıyla buhar makinesinin ve emme basma tulumbanın ilk örneği sayılabilir. Söz konusu makinede akan suyun çevirdiği çark düşey düzlemde bir dişliyi, bu dişli de yatay düzlemdeki diğer bir dişliyi döndürmektedir. Yatay dişlinin çevresine yakın bir yerde düşey bir pim bulunmaktadır. Bu pime ortası yarık ve diğer ucu yine bir pimle sabitleştirilmiş bir çubuk geçirilmiş ve bu çubuğa da tulumbaların piston kolları bağlanmıştır. Yatay dişli dönünce yarık çubuk açılmal bir hareket yapmakta, piston kolları da ileri geri gidip gelerek tulumbaları çalıştırmaktadır.

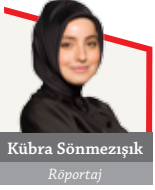

Saadettin Ökten

باسفل جوض دلاب الكفات ع
وهذه صورة ما ذكرت ٢

تم تختد دلاب ذوكفات كالرولاب الاول وفي جوض الحوض الاول وتختد على طرف هذا المحور من
الدواب قرص قطره طول الاصبع وعلى محيطه دندجات بعد ما ينزل بعد سوي ولكن هذا القصر
خارج عن الحوض على طرف المحور ويخترق في وسط ارض هذا الحوض ثقب سعته اضيق من الانبوب
المتصل بحوض دلاب الكفات الاول وينزل هذا الحوض في سائر القدر حتى يبقى بين اسفله وبين اسفل
القصر نحو من اربع اصابع ويباشر تحت اسفله عارضه جالس عليها وانبوب الحوض الاول نصب على كفات
هذا الدواب وما ينصب فيه من الماء يخرج في الثقب المتخذ في اسفله ارباعا في ذكره وهذا الحوض في الجانب
اليسر من القصر والقدر المتخذ على طرف محور الدواب اربعة يمين القصر ثم تختد في داخل القصر

Kübra Sönmezşık
Röportaj

ORHAN GENCEBAY;

**TEK BİR LİSANIN KONUŞULDUĞU SINIRLARIN KALKTIĞI
BİR DÜNYA HAYAL EDİYORUM**

Şarkılarıyla bir döneme damgasını vuran, ömrünü sanata adanmış, “Baba” lakaplı sanatçı Orhan Gencebay dünyadaki haksızlıklara ve kötülöklere müzikle direniyor. Sevda şarkılarının yanında “Batsın bu dünya” gibi protest şarkılara da imza atan Gencebay, son dönemde üzerine çalıştığı “Canım Türkiye’m bestesiyle Türkiye’deki birlik beraberliğe dikkat çekiyor. Türkiye’de barışın geleceğine dair umutlu olduğunu belirten Gencebay, ileride tek bir lisanın konuşulduğu ve sınırların kalktığı bir dünya hayal ettiğini söylüyor.

MÜZİK HİKÂYESİNİZ NASIL BAŞLIYOR?

Küçük yaşlarda sevdiğim sanatçılar vardı. Bayram Aracı onlardan biriydi. Çok iyi bağlama çalan birisiydi. Ben ondan çok etkilendim. O yıllarda bağlamanın adını mandolin diye biliyordum. Anneme bana mandolin almalarını söyledim. Bir gün babam mandolinle eve geldi. Bende görünce “Benim istediğimin sapı uzun bunun ki kısa” dedim. Babam da bana “Aldık bir daha geri veremeyiz. Sana bir hoca lazım” dedi. Emin Tarıkçı öğretmenim oldu. Berberlik yapıyordu ama aslında keman üstüydü. Kırım’dan gelip Türkiye’ye yerleşmişti. Ukrayna Senfonisi’nde opera yapmış bir müzisyendi. Samsun’da opera olmadığı için baba mesleği berberlik yapıyordu. Aynı zamanda mandolin ve keman

dersleri veriyordu. Klasik müziğin temel prensibini ondan öğrendim.

ÖNCE TÜRK MÜZİĞİNİ DEĞİL, KLASİK BATI MÜZİĞİNİ ÖĞRENMİŞSİNİZ. İLGİNÇ...

Evet. İyi ki öyle oldu. Kazayla da olsa çok faydasını gördüm. Bir ay içinde notayı öğrendim. Fakat gönlüm bağlamadaydı. 7 yaşında bağlamaya sarıldım ve o gün bugündür yanımda.

TÜRK SANAT MÜZİĞİ İLE NE ZAMAN TANIŞTINIZ?

12 yaşlarımda. Babam Türk sanat müziğini çok sevdi. Hafız Burhan’ın hayranıydı. Sesi de çok güzeldi. Akşamları evde ilahiler ve kasideler okurdu. O da müzik aleti çalmak için uğraşmış, ama başaramamış. Demokrat bir ailem vardı. Çok mutlu bir aileydik. Dört kardeşiz. Dördümüzde de ayrı yetenekler vardı. Kız kardeşime mandolin çalmayı ben öğrettim. Kendisi keman ve akordeon çalardı. Ağabeyimin sesi çok güzeldi.

Siz ailenin nesiydiniz?

Ailenin en ısrarcısıydım. Klasik müzik, halk müziği, caz, rock gibi müzik alanlarıyla ilgilendim. 10 yaşında beste yapmaya başladım. Fakat o dönemlerde müzik okulu yoktu. Türk Müziği Devlet Konservatuvarı 1976 yılında kuruldu. Tuhaftır ki Türkiye’de Batı Müziği Devlet Konservatuvarı 1936 yılında kurulmuştu.

Müziği meslek olarak yapmaya ne zaman başladınız?

23 yaşlarımda. Yani 17 yıl sonra. O yaşma kadar hiç meslek edineceğimi düşünmüyordum. Sonra TRT’ye girdim. Belediye düzeyindeki konservatuarlarda bulundum. Fakat o yerler beni tatmin etmiyordu. Daha iyi olması lazımdı.

Kendinizi nerede görmek istiyordunuz?

Kendimin değil Türk müziğinin daha iyi yerlerde olması gerektiğini düşünüyordum. Buna ihtiyaç vardı. Bazı değerlerimiz tabulaştırılmıştı ve bu tabuların yıkılması gerekiyordu.

Tabulaştıran mekanizma neydi?

O zamanlar TRT bunu yapıyordu. TRT görevi olmamasına rağmen yasaklar koyuyordu. Oysa TRT akademik bir yer değildi, görevi sadece yayıncılık yapmaktı. Fakat orada kurallar koyan bir takım kişiler vardı.

Siz TRT’den bu kısıtlamalar yüzünden mi ayrıldınız?

Türk müziğinin çok daha iyi olması için yapılacak şeyler olduğunu düşünüyordum ve müzik otoritelerine “Bunları neden yapmıyoruz?” diyordum. Onlar da benim yeteneğimi biliyorlardı ve benim için “Harika Çocuk” diyorlardı. Hakkımda söylenenleri umursamıyordum. Çünkü benim için önemli olan Türk müziğinin nasıl bir noktada olduğuydu. Zaman zaman onlara karşı çıkıyordum. Bu yüzden resmî müzisyenlerin birçoğu beni dışladı.

Siz yaptığınız müziğe arabesk demiyorsunuz. Fakat bir kesim icra ettiğiniz müziğe arabesk dedi. Bu sizi rahatsız etti mi?

Etti. Arabesk eski Mısır’dan İslamiyet öncesi yayılan çok değerli bir kavramdır. Benim yaptığım müziğin bununla ilgisi yoktur. Ben Türk müziğinin devamıyım. Yaptığım müziğe Gencebay tarzı da denir. Halk beni sevdi. Şöhretli biri olmuştum. Şöhretli biri olmak için çalışmadım aslında. Müzikte başarılı olmak için çalıştım ve şöhret oldum. Halkımız bana kimseye göstermediği ilgiyi gösterdi. Bunu kıskananlar bana çamur atmak istediler ve arabeskçi dediler. Onlara göre arabesk olumsuz olan her şeydi. Benim müzikteki bilgi ve becerimi görüyorlardı. Çünkü bilgi ile hareket ediyordum. Onlar da bunu biliyordu ve o yeteneğe sahip olmadıkları için kıskanıyorlardı.

KIRMIZI
BEYAZ

16

kültür söyleşi

DÜNYA GURBET DİYARI

Arabeski kırdan kente göç eden insanların hikâyesiyle bütünleştirenler var. Arabesk varoşların müziği olarak algılanıyor. Siz bu görüşlere katılıyor musunuz?

Ben buna şiddetle karşıydım. Bazı arkadaşlarımız şöhret olmak için her istenilen şeye razı gelmişler. Ben öyle değildim. Ben şöhret olmak istemedim. Sadece yaptığım müziği her kesim dinlesin istiyordum. Büyük ölçüde başardım.

Yazdığınız sözlerde hep bir direniş ve protest tavrı oldu. Sizin beyefendi kişiliğinizi herkes bilir. Bu dengeyi nasıl kurdu-nuz?

Allah'ın yarattığı saflığa isyan etmeyi düşünmek aklımdan geçmez. Ben Allah'a teslim olan biriyim. Çıkmaza girdiğimizde doğruyu onun kurallarıyla buluruz. Bakıyorum ki insanlar o doğal güzelliklerin dışına çıkıyorlar ve yanlış şeyler yapıyorlar. Kâinatın bir düzeni var. İlahi adalet var. İnsanlar bencilliklerine yeniliyorlar. Zaten mesele bundan kaynaklanıyor. Ben bu dünyayı gurbet yeri olarak tanımıyorum. Benim için sıra öteki dünyadır. Bu gurbet yerinde yapmamız gereken şeyler var. Bilgi varsa adalet vardır. Bilgiye saygı duymak adaleti getirir. "Adalet değerlerin yerine konması demektir." diyor Mevlâna. Benim adalet kavramını bozmak isteyenlere tepkim var. "Batsın Bu Dünya" derken "Daha güzel, daha adil sevgi dolu bir dünya için barış için, insanlık için batsın bu dünya" diyorum. Demek ki bu değerleri arıyorum. Bulamadığımda "Batsın bu dünya" diyebiliyorum. Ama kimseyi kırmak için söylemiyorum.

Kendinize oto sansür uyguluyor musunuz?

Tabii. Gönül kırmamaya özen gösteririm. Her gönle de cevap verebilmek elbette mümkün değil. Sorun her zaman vardır. Bu sorunlar insanların bencilliğinden vardır. Bütün dünyaya bakın her yerde tatsızlık var. Özellikle son zamanlarda sanki birisi düğmeye bastı ve olumsuz olaylar artarda gelmeye başladı. Ben de bestelerimde dünyanın sorunlarına eğildim. "Batsın Bu Dünya"yı yaptığımda Türkiye'de sağ-sol olayları vardı. Kardeş kardeşi vuruyordu ve ülkemizi bölmeye çalışıyorlardı. Bugün de toplumu Alevi-Sünni, Kürt-Türk diye ayırıyorlar. Ama biz sağlam durursak kimse bir şey yapamaz.

Orhan Gencebay müziği bir döneme damgasını vurdu. Peki bugün için nasıl mesajlar veriyor?

Milli duyguları yüksek olan biriyim. Yeni albümünde "Canım Türkiye'm" diye bir beste yaptım. Anavatan dünyadır. Doğduğumuz topraklar bizim vatanımızdır. Bunlar yaratmanın bize bahşettiği lütuftur. Bunu iyi korumamız lazım. Ben Türkiye'mi korumak istiyorum. İnsanlara da milli hassasiyetleri hatırlatmaya çalışıyorum. Buna ihtiyacımız var. Benim için önemli olan önce insandır. Bestelerimde sadece aşkı değil her konuyu işlerim.

O günden bugüne sizde nasıl değişiklikler oldu?

1960'lar benim için çok üzücü yıllardı. İhtilal yaşadık. Adnan Menderes ve iki arkadaşı asıldı. Sonra Demirel dönemi geldi. Babam Demirel'i çok severdi. Ben de severdim. 70'lere doğru bir takım olaylar başladı. Muhtıra verildi ve sağ-sol olaylarına tanık olduk. O zamana kadar bestelerimi sevgi üzerine yapan ben olaylara kayıtsız kalamadım ve tepki gösterdim. 1980 yılında 12 Eylül yaşanmadan önce bir meseleden dolayı karakola gitmiştik. Karakoldan çıktıktan sonra ağlamıştım.

Neden?

Karakolda iki ayrı polis vardı. Sağ-sol olaylarından dolayı polisimiz de ikiye bölünmüştü. Bu yüzden ağladım. Ülkemi çok seven biri olarak çok üzüldüm. En kötü yıllardı. Kardeş kardeşi vuruyordu. 12 Eylül'e kadar korkunç üzüntüler yaşadım.

ERDOĞAN DÜZENDEN MEMNUN OLMADIĞI İÇİN "BAT-SIN BU DÜNYA" DEDİ

Pek çok hükümet geldi geçti. Sizin Turgut Özal'la da yakınlığınız oldu. O dönem siyasetle ve siyasetçilerle ilişkileriniz nasıldı?

Rahmetli Özal'ı çok severdim. O da bizi çok severdi. Yakın görüşürdük. Açık fikirli biriydi. Ben hiçbir zaman siyasi olmadım. Halkımızı kimler idare ediyorsa saygı duyarız. Biz tabii ki Özal'a oy verdik. Biz zamanında Bülent Ecevit, Süleyman Demirel'e de oy verdik. Önemli olan ülkemizin iyi olmasıydı. Hiç parti ayırmadık. İnsanlığa ve ülkemize hizmet için yaptık. Kim iyi hizmet ediyorsa "Allah razı olsun" dedik. Hz. Mevlâna "Hizmet erlerine yol açın. Onlar bize hizmet edecek yönetecekler. Onları sevelim koruyalım ki hizmetlerini iyi yapabilsinler" der. Kim olursa olsun hizmetini iyi yapsın hakka hukuka saygılı olup iyi icraatlarda bulunsun.

Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'la dostluğunuz var. Sizin gözünüzde nasıl biridir?

Tayyip Bey'i uzun zamandan beri tanırım. Sayın Cumhurbaşkanımız insanlarla ve sanatçılarla ilişkileri çok iyi olan birisi. Sanata ve camiamıza çok faydası dokunmuştur. Şu anda da sanatla yakın ilişkisi olduğunu biliyorum. Kendisi iyi bir hatip olduğu kadar iyi de bir icracıdır. Rahmetli annesinin dua gecesinde okuduğu mülk suresini çok güzel yorumlamıştı. Bu ancak sanata yatkın olan bir yorumcunun icrası olabilirdi. Bu yorumu biz müzisyenler çok daha farklı değerlendiririz.

Cumhurbaşkanı Erdoğan bir konuşmasında "Batsın Bu Dünya" şarkısına atıfta bulunmuştu. Sanat ve siyasetin bu kadar iç içe olmasını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Herkesin "Batsın bu dünya" demek için bir sebebi olmuştur. Ben o şarkıyı sağ-sol olaylarına tepki olsun diye yapmıştım. Türkiye çok kötü bir yere doğru gitmeye başlamıştı. Kurmuş olduğumuz sistemde yanlışlıklar vardı. Ben de böyle bir dünya olacağına bunu batıralım yenisini kuralım, dedim. Sayın Cumhurbaşkanımız da gidişattan memnun olmadığı için "Batsın Bu Dünya" demiştir.

TÜRKİYE'DE ETNİK VE DİNÎ FARKLILIK VARDIR, AYRILIK YOKTUR

Uzun bir sanat hayatından sonra ilk defa siyasetin içinde resmi bir görev aldınız. Çözüm sürecinde “Âkil İnsan” heyetine katıldınız. Bu görevden dolayı sizi eleştirenler oldu. Âkil heyetini bu yüzden mi bıraktınız?

Âkil olmamla birlikte bana bazı çevrelerden çok fazla saldıranlar oldu. Ben de olanlara çok üzıldüm. Âkillik onurlu ve şerefli bir görevdir. Ben bu görevi almaktan çok memnundum. Fakat sağlığım izin vermediği için “Âkil İnsan” heyetinden ayrılmak zorunda kaldım. Kalbimde ritim bozukluğu var. Stresli olduğumda kalp ritmim yükseliyor.

Çözüm sürecinde gelinen noktayı nasıl yorumluyorsunuz?

Barış ülkemizin her katmanı için gerekli. Dil, din, cinsiyet, ırk farklılıkları vardır ama ayrılığı yoktur. Devlet her vatandaşa aynı mesafededir. Bütün vatandaşlarımız kendi öz değerlerini yaşamalıdır. Bizim yasallarımız ve geleneğimiz böyledir. Biz bunları ne kadar yerine getirmişiz ayrı bir konu. Bugün yaşadığımız sorunlardan bazı meselelere karşı ne kadar eksik kal-

dığımızı görüyoruz. Bu sadece Kürt konusu değildir. Ülkemizin bütünlüğü ile ilgili bir barış konusudur. Bu ülke 6-7 Eylül ve 12 Eylül olaylarını yaşadı. Bunların hepsi barışı zedeleyen olaylardır. Artık bunları yaşamamalıyız. Barış benim için, var olan bütün etnik ve dini kavganın son bulmasıdır. Temel prensiplerimizin korunmasından yanayım. Ülke olarak biz bir bütünüzdür. Binlerce yıldır bu topraklarda yaşayan insanların torunlarıyız. Geleneklerimiz, göreneklerimiz aynı. Büyük ölçüde aynı dili konuşuyoruz. Biz Türk milletiyeiz. Bu söylediğimin ırkçılıkla zerre kadar alakası yoktur. Türkiye bir hukuk devletidir. Vatani bölmemeliyiz.

Çözüm süreci nihai bir şekilde neticelenirse siyasetin içinde yer almak ister misiniz?

Siyasetin içinde değil, yaptığım bestelerle destek olmaya devam edeceğim. Az önce söylediğimi gibi yeni albümümde “Canım Türkiye’ım” diye bir beste yapıyorum. Bu güne kadar kimseyi ırkı veya inancı yüzünden ayırmadım. Benim bir idealim var o da şu; bu dünya da tek bir lisan konuşsun ve sınırlar kaldırılsın. Ütopya dahi olsa gönlüm bunu istiyor.

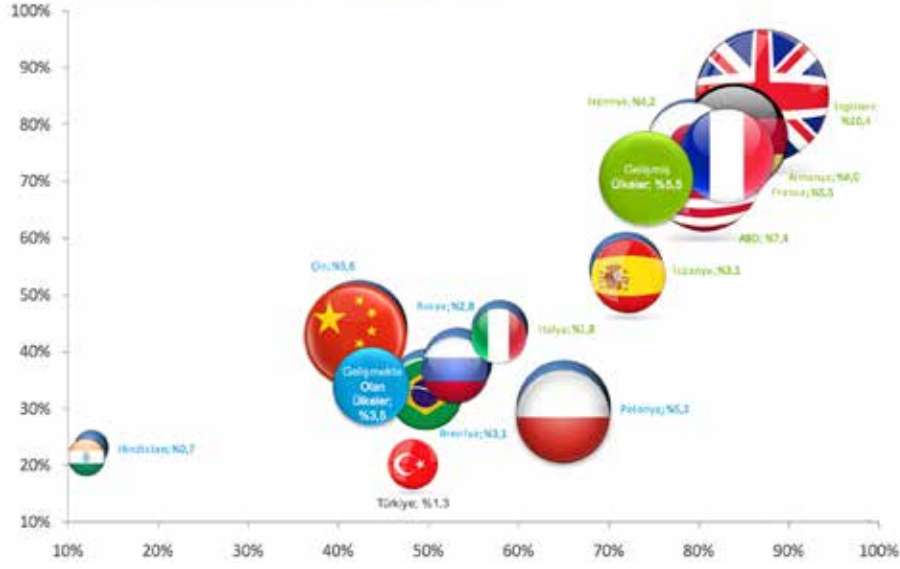
TELİF HAKLARI ÜZERİNE ÇALIŞIYORUM

Bundan sonra kendiniz için ne yapmayı planlıyorsunuz?
Telif haklarıyla ilgili çalışmalarım var. Onunla yoğun bir şekilde ilgileniyorum. Müzik sektörü çökmüştür. On binlerce sanatçımız sefil durumdadır. Sanatı sanatçı icra eder. Sanatçıyı korursak sanat yaşar. Ben bunu Sayın Erdoğan'a da izah ettim, "Sanatçıyı koru ki

sanat yaşasın" dedim. Üretimi tamamen düşmüştür. Bu gelecekte bize ait olan değerlerin gittikçe kaybolacağının delilidir. Bunun önüne geçilmesi lazım. Burada on binlerce insanın hakkı vardır. Bu sorunları birinci dereceden bizim camiamız bilir. Sektörümüzü kurtarmak için, sanatımızı daha iyi yerlere götürmek için bir proje üzerine çalışıyorum.

E-Ticaret Küresel Karşılaştırma

Yakup Kocaman
E-ticaret Danışmanı

AÇIĞA ÇIKAMAYAN POTANSİYELİMİZ: E-TİCARET

Gelişmiş ekonomilerde e-ticaretin toplam perakende sektörü içerisindeki payı yüzde 5.5 iken gelişmekte olan ülkelerde yüzde 3,5 seviyesinde bulunuyor.

Dünyada elektronik ticaret son hızla gelişirken veriler, Türkiye'nin e-ticarette dünya hızının oldukça gerisinde kaldığını gösteriyor. Gelişmiş ekonomilerde e-ticaretin toplam perakende sektörü içerisindeki payı yüzde 5.5 iken gelişmekte olan ülkelerde yüzde 3,5 seviyesinde bulunuyor. Ancak Türkiye'de bu oran halen yüzde 1,7'nin üzerine çıkabilmiş değil. Yani e-ticarette Türkiye, rakiplerinin iki kat gerisinde bulunuyor. Ülkemizin yurtiçine ve yurtdışına yönelik e-ticaret fırsatlarından hak ettiği şekilde yararlanarak rakiplerini yakalayabilmesi için sorunların üstesinden yeni bir bakış açısıyla gelmek gerekiyor.

EKONOMİNİN GELECEĞİNİ İLGİLENDİRİYOR

Türkiye'nin dünya e-ticaret pazarındaki konumu hakkında özel sektör danışmanlık firmaları, dernekler ve devlet kuruluşları tarafından hazırlanan araştırma raporlarına göre, Türkiye e-ticarette dünyadaki gelişime ayak uyduramamış durumda.

Avrupa, ABD gibi internet erişiminin yüzde 80'lerin üzerinde olduğu ekonomilere göre 3 kat gerideyiz. Bu belirli ölçüde kabul edilebilir olsa da halkın internete erişim oranı Türkiye gibi yüzde 45-55 civarında

bulunan Brezilya, Meksika, Rusya gibi gelişen ekonomilerle kıyaslandığında Türkiye'nin e-ticarette bu ülkelerin iki kat gerisinde bulunuyor olması, küresel rekabetçilik anlamında ülke ekonomisinin geleceğini yakından ilgilendiren bir sorun olarak karşımıza çıkıyor.

BRICS'LE REKABET İÇİN E-TİCARET ŞART

Deloitte Araştırma ve Danışmanlık firması ve Bilişim Sanayicileri Derneği (TÜBİSAD) tarafından ortaklaşa hazırlanan "Türkiye'de E-ticaret, Pazar Tanımlama ve 2013 Pazar Büyüklüğü Ölçümleme Çalışması" başlıklı rapora göre Türkiye'de e-ticaret pazarının büyüklüğü 14 milyar TL (6 milyar dolar) seviyesinde bulunuyor. Bu rakam, ülkemiz perakende büyüklüğünün yüzde 1,3'üne denk geliyor. Kalkınma Bakanlığı tarafından yapılan araştırmaya göre ise e-ticaretin büyüklüğü yüzde 1,7 düzeyinde. Aynı kriterler Çin, Polonya, Brezilya, Rusya ve Hindistan'dan oluşan 5 gelişen ekonomiye uyarlandığında, veriler bize bu 5 ülkedeki ortalama e-ticaret oranının bu ülkelerin toplam perakende sektörleri içindeki payının yüzde 3,5'una karşılık geldiğini gösteriyor.

EKONOMİDE VİTES YÜKSELTİR

Eğer bir yargıya varılması gerekiyorsa bu durum, gelişmiş ve gelişen ekonomiler e-ticaret pastasındaki paylarını hızla büyütürken Türkiye'nin bu pazarda yeterince büyüyemediğini gösteriyor. Ülke ekonomisinin son 10 yılda hem iç pazara hem de dış pazara dönük olarak sanayide, ihracatta ve markalaşmada elde ettiği başarılarla elektronik ticaretin payının düşük kalması, beraberinde bazı fırsatları ve tehditleri de getiriyor.

Siyasi ve ekonomik istikrara bağlı olarak yılda 160 milyar dolarlık önemli bir ihracat potansiyeline ulaşılmasının neredeyse tamamen geleneksel satış yöntemleriyle gerçekleştiğini not etmeliyiz. 2023 hedeflerinin konuşulduğu bu dönemde, yerli üreticilerimizin ve markalarımızın yeni pazarlara ulaşabilmesi, 500 milyar dolarlık ihracat hedefinin yakalanabilmesi için e-ticaretin muazzam bir kaldıraç olacağı artık fark edilmelidir. Güçlü bir üretim ve kalite altyapısına dayanan yerli markalarımızın, e-ticaret kaldırıcını kullanarak yurtdışına yayılabilmesinin önünü açmak, Türkiye'yi dünyada ilk 10 ekonomi arasına taşıyacak fırsatlar içeriyor.

EN ÇEKİCİ 9. PAZAR TÜRKİYE

Uluslararası yönetim danışmanlığı firması AT Kearney'in 2012 yılında yaptığı Küresel E-ticaret Endeksine göre Türkiye online Pazar çekiciliği sıralamasında gelişen ekonomiler arasında 9. sırada yer almıştır. Birinci sırada Çin'in yer aldığı listede sırasıyla, Brezilya, Rusya, Şili, Meksika, BAE, Malezya, Uruguay ve Türkiye bulunmaktadır. 37 milyon internet kullanıcısı bulunan Türkiye, yaygın ADSL ve 3G ağı sayesinde online altyapı gelişmişliği bakımından bu ülkeler arasında 3. sırada yer almasına rağmen, elektronik ticaret potansiyelini yeterince kullanamadığı için online çekicilik sıralamasında Brezilya, Meksika, Uruguay ve Şili gibi görece kolay rakiplerin gerisine düştüğü gözleniyor.

ÇİN DÜNYAYA E-TİCARETLE AÇILDI

Alibaba'nın kuruluş felsefesine bakıldığında, bu şirketin aslında Çin'in devasa üretim gücünü açığa çıkardığı ürünleri tüm dünyaya pazarlamayı amaçlayan bir devlet projesi olduğu açıkça görülmektedir. Alibaba, on binlerce Çin'li imalatçının tek başlarına asla gerçekleştiremeyecekleri küresel pazarlama işini, onları

tek çatı altında toplayarak kolaylaştıran bir pazarlama mekanizmasıdır. Çin devletinin en güçlü ekonomik silahı olarak kendi ülkesinin gelişimine muazzam bir katkı sağlamakta. Çin 2013'te dünya e-ticaret satışları hacminin 890 milyar dolara denk gelen yüzde 35'ini tek başına gerçekleştirdi. Birkaç ay önce hisse senetleri halka arz edilen Alibaba, geçen Cuma itibarıyla 263 milyar dolarlık piyasa değerine ulaşarak, ABD'nin meşhur perakende devi Walmart'ın piyasa değerini (251 milyar dolar) aşmış bulunuyor. Türkiye'de e-ticaretten satış pazarının yıllık ortalama büyüme hızı yüzde 15-17 seviyelerinde iken Çin'de bu oran yüzde 28. Yani Çin e-ticarette Türkiye'nin iki katı hızla büyüyor.

ALİBABA MI, TÜRKİBABA MI?

Son aylarda, ekonomik gücümüzün temel direği olan yerli imalat işletmelerimizin devlet katkısıyla (üyeliklerin yüzde 70'inin devlet tarafından ödenmesi) Alibaba'ya üye yapılmaya teşvik edildiğine tanık olmaktadır. Ürünlerini Alibaba platformunda pazarlamak isteyen yerli üreticilerimizin, aynı yerde satış yapan Çin'li üreticilerle fiyat rekabetine girmesi mevcut dünya şartlarında mümkün değildir. Çünkü Çin'deki hammadde ve işçilik maliyetleri tartışılmaz şekilde Türk üreticilerin aleyhinedir. Alibaba'da yer alacak üreticilerimiz bazı önemli fırsatlara sahip olmakla beraber iki önemli tehditle karşı karşıya kalacaktır:

1. Çin'li rakipleriyle mücadele ederken fiyattan taviz vererek kârlılıkların erimesi,
2. Fiyat rekabetini sağlamak amacıyla kaliteden ödün verilmesi neticesinde, daha önce Avrupa gibi gelişmiş pazarlarda kaliteye bağlı olarak kazanılan avantajların kaybedilmesi.

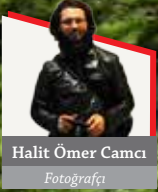
Türkiye, üretimde Çin'li üreticilere mi yakınsayacak, yoksa gelişmiş ekonomilerin yüksek kaliteli üretim altyapısını mı kendine örnek alacak? Bu sorunun cevabı elbette ikinci şık olmalıdır. Devlet, sınırlı kaynaklarını, esasında Çin'li üreticilere hizmet eden Alibaba'ya üyelik için mi harcamalı, yoksa yüksek kaliteli iç imalatı tüm dünyaya pazarlayacak yeni yerli e-pazaryerleri (marketplaces) kurulmasına öncülük ederek mi kullanmalı? Alibaba'nın

Yararlanılan kaynaklar:

1. **Alibaba Group Holding Report, October 29th 2014, Morgan Stanley Research Asia Pacific.**
2. **China Internet, eCommerce: China's Consumption Growth Engine Report, October 29th 2014, Morgan Stanley Research Asia Pacific.**
3. **Dijital Pazarın Odak Noktası E-ticaret, Sina Afra, TÜSİAD, Haziran 2014.**
4. **Türkiye'de E-ticaret, Deloitte, TÜBİSAD, Haziran 2014.**
5. **Dünyada ve Türkiye'de E-ticaret sektörü, İşbank İktisadi Araştırmalar, Nisan 2013.**

dayanılmaz cazibesi yakından takip edilirken, küresel rekabette iddialı hedefleri bulunan Türkiye'nin, özel sektördeki babayigit girişimcileriyle kendi "Türkbaba"sını kurması kaçınılmaz hale gelmiştir.

Halit Ömer Camcı

Fotografçı

KALBİMİN GÖMÜLÜ OLDUĞU COĞRAFYA KOSOVA

SINIRLARIN KARMAŞASI

Balkan coğrafyasının kırılganlığı içinde çoğumuz, Kosova ile Makedonya'yı, Arnavutluk'la Karadağ sınırlarını birbirine karıştırırız. Hangi şehir hangi ülkenindir bilmek bir uzmanlık ister. Bizim için birçoğu Balkanlar sınırları içinde 'Evlad-ı Fatihan' topraklarıdır. Hele gezginseniz ülkeler arasındaki kırmızı çizgiler zaten bir anlam ifade etmez.

Üsküp doğumlu büyük şairimiz Yahya Kemal, 'Tarihi olmayan bir şehrin canı da yok' diyor. Tarihi olan, yani kalbi çok zamandır atan bir coğrafyaya kısa bir yolculuk yapacağız. Eğer bize kışın katılacaksanız kalın giyinin. Yolculuğu yazın yapalım derseniz, yedek tişörtleriniz ve güneş gözlüğünüz yanınızda bulunsun. Buyurun Atatürk Havalimanı'na. Yaklaşık bir buçuk saatlik bir uçuşla Balkanların kalbine inebiliriz. Yaklaşık 690 km'lik bir yol. Yani İstanbul'a Konya'dan, Trabzon'dan, Diyarbakır'dan daha yakın bir coğrafya...

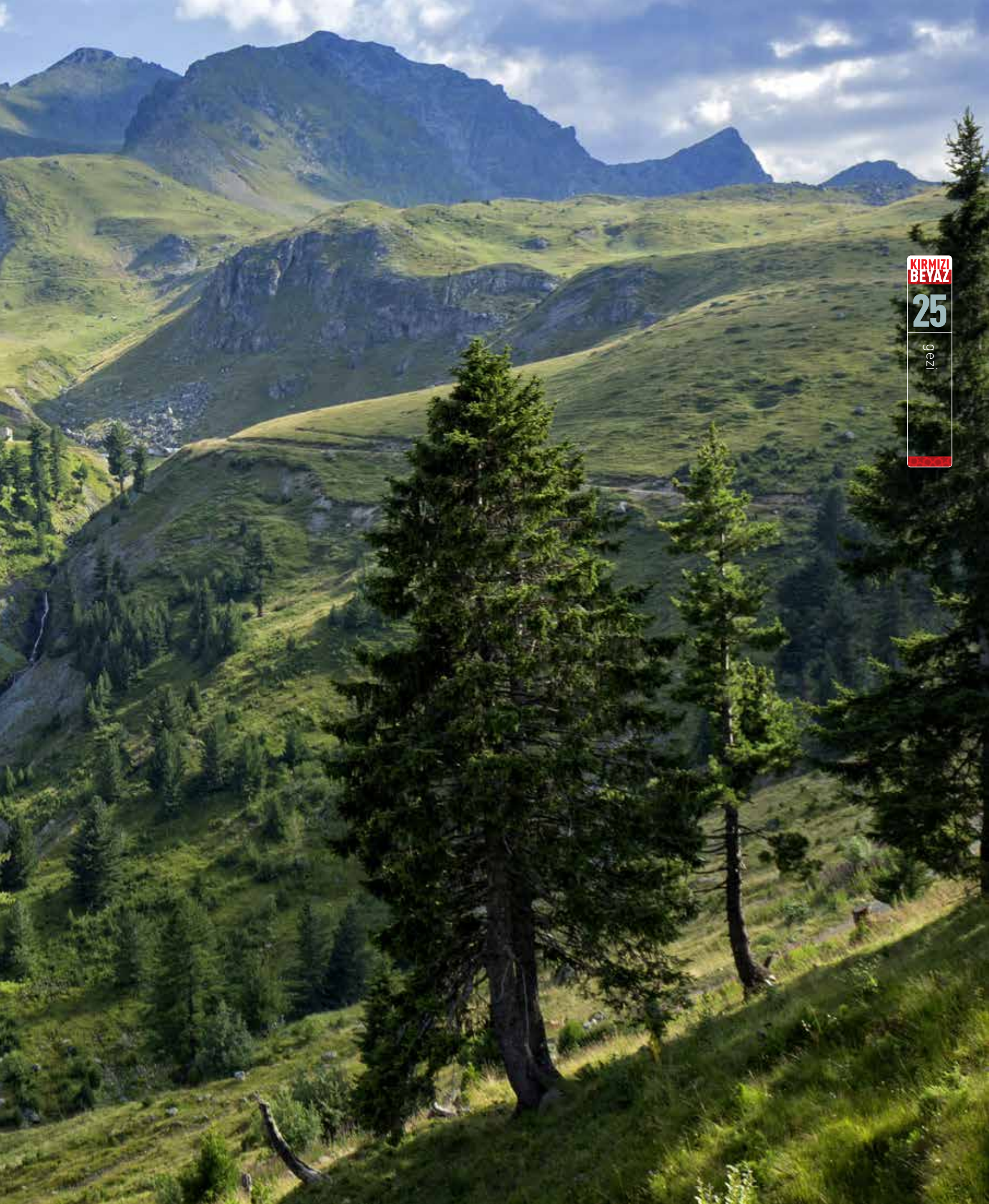
KALBİMİZİN GÖMÜLÜ OLDUĞU TOPRAKLAR / KOSOVA

Kosova'da tarih bizim için Murat Hüdâvendigâr'ın komutanlığındaki Kosova Muharebesi ile başlar. Haziran 1389'da yapılan muharebe Osmanlı'nın Balkanlarda 500 yıldan fazla kalmasının ilk adımı

olacaktır. Savaş sonunda bir Sırp asker I. Murat'a yaklaşıp ve onu ani bir hamleyle hançerleyerek şehit eder. Ölümünden sonra Hüdâvendigâr lakabının verildiği sultanın iç organları Priştine-Viçiturn yolunun sağ tarafında, Priştine'den 6 km. uzaklıkta yer alan türbeye gömülür ve geriye kalan naaşı Bursa'ya götürülerek Muradiye Külliyesine defnedilir. Evet, 'toprağın vatan olması için bağrına bir Sultan Kalbi gömülmelidir.'

Sultan Murad'ın kabrinin yer aldığı yer Meşhed olarak anılır. Meşhed'in türbedarlığı beş yüz senedir Buhara asıllı bir aile tarafından yürütülmekte. Ülkede yaşanan Sırp – Arnavut gerilimi esnasında, Sırp askerleri tarafından dipçikle saldırıya uğrayan türbedarın şehit olmasının ardından türbenin hizmetini Boşnak asıllı eşi Saniye Hanım yürütüyor. Türbenin bahçesindeki dut ağacı Melek Ahmet Paşa ile Evliya Çelebi'nin Meşhed'i ziyaret ettiği günlerden yadigâr. Türbeyi ziyaret eden Türk ziyaretçiler, şehit kanının döküldüğü topraklardan birer hatıra almayı ihmal etmiyor.

Erzurum, Diyarbakır, Mardin gibi Malazgirt'ten bu yana Türk kimliği ile tanışmış bir çok şehirden çok daha önce Osmanlı topraklarına katılan Kosova, ülke kültür hafızamızda derinlikli bir yere sahip.

KIRMIZI
BEYAZ

25

gezi

BİR ŞEHİRİ OKUMAK / PRİZREN

İlk dünya haritalarında ismi yer alacak kadar kadim bir geçmişi olan Prizren bizim için 1389 tarihinde Kosova Meydan Savaşı'ndan sonra Osmanlı'nın önemli şehirlerden biri olmuştur. '(Günümüzde) Osmanlı'yı en çok yaşatan şehirlerden.' diyor İlber Ortaylı Prizren için. Karadeniz şehirlerini andıran yeşilliği ve bu yeşillik içinde dikkat çeken beyaz minarelerin bolluğu ile Anadolu'da dolaşıyormuş duygusu ile karşılıyor şehir sizi. Kenti ikiye bölen Bistrica Irmağı'nın kıyısına serpilmiş camileri, taş köprüsü, hamamı, tekkeleri ve çarşısı ile Osmanlı döneminde donmuş kalmış bir fotoğrafa bakar gibi oluyorsunuz.

Bir açık hava müzesi gibi zengin birikime sahip şehirde bazısı aktif bir kısmı kalıntı şeklinde 650'den fazla tarihi yapı bulunuyor. Kentin ortasında yer alan Sinan Paşa Camii bu yapılardan en görkemlisi. Kartpostallara, pullara yansıyan önde köprü arkada cami şeklindeki klasik Prizren görüntüsünde yer alan mabet, Sinan

Paşa Camiidir. Tek kubbe sistemi ile geleneksel Osmanlı mimarisinin tipik bir örneğini temsil eder. En güzel taraflarından biri de İzmir Tire'den, Kalkandelen Alaca Camii ve Tiran İsa Bey Camii'ne kadar birçok şehrimizde gördüğümüz Resimli Cami geleneğinin en güzel örneklerinden bir olmasıdır.

Şehrin kalbi, isminin Sinan Paşa Camii'nin yanında yer alan küçük bir şadırvandan alan Şadırvan Meydanı'nda atar. Adeta her Prizrenli günde en az bir defa bu meydandan geçmekle mükelleftir. Meydanın etrafı eşsiz lezzeti ile meşhur Prizren köftecipleri ile doludur.

Prizren Osmanlı tasavvuf geleneğinin devam ettiği şehirlerden. Şehirde çok sayıda bulunan tekkeler büyük bir çeşitlilik gösteriyor: Halvetî, Rıfâî, Melâmî, Sâdiyye'nin Sinâniyye kolu bu tekkelerin ilk akla gelenleri. Melâmî Tekkesi mensuplarından Aluş Nur, Raif Vrmıça ve arkadaşlarının kurduğu Balkan Türk Müziği Topluluğu, dini ve dini olmayan Rumeli Türk müzik geleneğini başarıyla devam ettiriyor.

***Karadeniz şehirlerini
andıran yeşilliği ve bu
yeşillik içinde dikkat
çeken beyaz minarelerin
bolluğu ile Anadolu'da
dolaşıyormuş duygusu ile
karşılıyor şehir sizi.***

Yugoslavya döneminde kapılarına kilit vurulan camiler bugün kalabalık cemaatleri ile dolup taşıyor. Tıpkı Osmanlı dönemindeki gibi; Müslüman, Hristiyan ve farklı din, dil ve etnik kökenden insanların bir arada yaşadığı bir şehir olma özelliğini hala muhafaza ediyor. Arnavutlar, Türkler, Boşnaklar, Sırp ve Rumlar şehirde yaşayan milletlerden bazıları.

Kosova'daki nüfusun çoğunluğu Arnavutlardan oluşuyor. Ancak Prizren'de önemli bir Evlâd-ı Fâtihân nüfusu da var. Kosova Cumhuriyeti'nin belediyelerinden birini oluşturan Prizren yakınlarındaki Mamuşa'nın nüfusunun tamamı Türkler'den oluşuyor.

Taş köprüden geçip sokaklara daldığınızda tepesinde bir Bizans kalesi olan dağa doğru yükselmeye başlıyorsunuz. Evler, dükkânlar, kaldırım taşlı sokaklar, kişisel geçmişinizden izler taşıyor gibi. Semt isimleri dahi doğduğunuz şehirlerdeki isimleri andırıyor: Muhacir, Terzi, Atık, Körağa, Hoca, Yeni, Tuzsuz... Şehir kütüphanesi okuyamadığımız Eski(mez) Türkçe ile yazılmış kitaplarla dolu. Ayrıca kütüphane, bir çok yazma eserle birlikte Prizrenli şairlerden Süzî, Şemî ve Acizi'nin değerli divanlarının kopyalarına da sahip. bir şehri kitaplar gibi okuyabileceğiniz gibi, şehrin, ülkenin, insan olmanın birikimlerini de bu kütüphanelerde okuyabilirsiniz.

Kosova genelinde şehirlerde, bilhassa Prizren'de günlük hayatta sokakta farklı etnik kimlikte insanların ortak kullandığı dil Türkçe. Bir Makedon ile bir Arnavut, bir Sırp ile bir Türk sokakta Türkçe konuşarak anlaşabiliyor.

BOZUK MEVSİM / PRİŞTİNE

Golyak Dağları'nın silüetine yaslanmış mütevazı, hayat dolu bir şehir olan Priştine, 17 Şubat 2008 tarihinde bağımsızlığına kavuşan Kosova'nın, bir üniversite ve havaalanına da sahip başkenti. Kosova'nın diğer şehirlerine oranla daha modern bir şehir. Kırsaldan göç alan, genç bir nüfusa sahip.

Mevsim kararsızlıklarından dolayı Arnavutçada 'bozuk mevsim' anlamına gelen Priştine kelimesi şehrin ismi olmuş.

Yugoslavya döneminde kapılarına kilit vurulan camiler bugün kalabalık cemaatleri ile dolup taşıyor. Tıpkı Osmanlı dönemindeki gibi; Müslüman, Hristiyan ve farklı din, dil ve etnik kökenden insanların bir arada yaşadığı bir şehir olma özelliğini hala muhafaza ediyor. Arnavutlar, Türkler, Boşnaklar, Sırp lar ve Rumlar şehirde yaşayan milletlerden bazıları.

Şehir meydanı yabancı olduğu bir alan değil. Meydanın çevresinde Murat Camii, Yaşar Paşa Camii, şu anda Kosova Müzesi olarak kullanılan Eski Yönetim Binası ve Fatih Camii yer alıyor. Yıldırım Bayezid tarafından 1389'da inşaatına başlanan, Fatih Sultan Mehmet döneminde tamamlanan Sultan Murat (Küçük Fatih/Çarşı) Camii, 12 köşeli bir kasnağa ve merkezi bir kubbeye sahip. Mihrap, minber ve mahfili orijinal olan caminin minaresi ve son cemaat yeri yeniden inşa edilmiş. Kosova Müzesi yanındaki Yaşar Paşa Camii 1835 yılına tarihleniyor. Priştine camilerinin en görkemlisi, 1462 tarihli Fatih Sultan Mehmet Camii ise, yine bir Osmanlı eseri olan saat kulesinin yanına konumlandırılmış. Yapı, kündekâri kapısı ve ahşap kepenkleri ile oldukça ilgi çekici. Kosova Ulusal Müzesi taş

devri arkeolojik eserlerini de içeriyor. Halk kütüphanesi binası da ilginç mimari yapısı ile dikkat çeken mekanlardan biri. Görülmeye değer.

İNSAN IRMAĞINDAN BİR CADDE

Priştine'de, Prizren'deki gibi şehri ortadan bölen ırmak yok ama İstanbul'daki İstiklal Caddesi gibi konumlanan Rahibe Teresa Caddesi aynı misyonu ifa ediyor. Rahibe Teresa annesi Prizrenli Nobel ödüllü hümanist bir hemşire. Kalküta'da St. Mary's Lisesinde coğrafya ve temel Hristiyanlık bilgisi dersleri vermiş. 1950 yılında Vatikan'ın izni ile Hayırsever Misyonerler Cemaatini kurması ve yaptığı hayır işlerinden dolayı Nobel'e layık görülmüş. Aslen Üsküp doğumlu bir Arnavut. Ancak doğduğu toprakları küçük yaşlarda terk ettikten sonra, ölümünün birkaç sene evvel ziyaret etmiş doğduğu toprakları. Arnavut ulusçuluğunu inşa eden Batı'nın İskender Beg ile beraber Arnavutlara takdim ettiği bir ulus kimlik figürü.

Başta Üsküp ve Priştine olmak üzere Kosova, Makedonya ve Arnavutlukta cadde ve sokak isimlerine ve ismi geçen sokaklarda da heykellerine ve onun adına yapılmış binalara rastlamanız mümkün.

ŞEHİRLERİN KARDEŞLİĞİ VE KARDEŞLİK

Kardeşiniz kimse ona benzersiniz. Bunu, bu şehrin kardeş şehirler listesine baktığımızda da anlıyoruz. Ülkemizden üç şehirle kardeş olan Priştine'nin kardeş şehir listesi şöyle: Türkiye'den Ankara, Bursa, Bolu, Arnavutluk'tan Dıraç, Tiran, Pakistan'dan Karaçi.

MİLLİ ŞAİRİMİZ KOSOVALI

Aşık Çelebi Meşâirü's-Şuarâ isimli eserinde şöyle diyor: 'Rivayet ederler ki, Prizren'de oğlan doğsa adından akdem mahlas korlar. Vardaryenicesi'de doğan oğlan baba diyecek vakit Fârisî söyler. Priştine'de oğlan doğsa, 'diviti belinde doğar' derler. Binaen alâzâlik, Pirizren şair menbaı, Yenice Farisî ocağı, Priştine katip yatağıdır.

Bir de Kosova'nın hem Türkçe hem de en güzel isimli şehirlerinden İpek var. İpek ismi gibi bir şehir. Milli şairimiz Mehmet Akif'in baba memleketidir aynı zamanda. Buharalı Emine Şerif Hanım ve Kosova'nın İpek şehrinde doğup İstanbul Fatih Medreselerinde Hoca olmuş Mehmet Tahir Efendi'nin İstanbul Fatih doğumlu oğludur Milli Şairimiz. Ülke hafızamız adına ne kadar değerli olduğu ortada olan Milli Şairimizin Kosovalı ve ilginçtir Arnavut olması, Osmanlı birikiminin büyük bir özeti aslında. İlk Türkçe sözlük olan Kamus-ı Türki'nin yazarı ve bir çoğumuzun stad isminden tanıdığımız Ali Sami Yen'in babası Şemseddin Sami'nin Arnavutluğu, Türkçülüğün Esasları'nı yazan Ziya Gökalp'in Diyarbakır doğumlu bir Kürt olduğu hesaba katılırsa, bu coğrafyalarda millet ve milliyet kavramlarının farklı bir anlam taşıdığı da ortaya çıkacaktır.

TAKIM RUHU PARAYLA SATIN ALINAMAZ

Takım ruhu, insanların egolarını ikinci plana atıp takımın başarısı için mücadele etmesiyle elde edilir. Takım üyelerinin, aynı zamanda hem birey olmaları hem de takımlarıyla tek vücut olmaları gerekir. Takım olmak demek, aynı değerleri paylaşıp ortak bir hedefe kilitlenmek demektir.

Temel Aksoy

Bir şirketin başarılı olması için nitelikli çalışanlara ihtiyacı vardır. Eğer insan sermayesi yeterli değilse şirket ne kadar maddi kaynağa sahip olursa olsun başarılı olamaz. Futbol, basketbol takımlarının da başarısı oyuncu kalitesiyle doğru orantılıdır. Bugün dünyanın en başarılı futbol takımları, en değerli oyunculara sahip olanlardır.

Başarıyı belirleyen faktörler arasında iyi bir yönetim, iyi bir strateji, maddi imkânlar ve elbette şansın da payı vardır.

Çoğumuz bu etmenlerin bir araya gelmesinin başarıyı getireceğini düşünürüz. Sezon başında en iyi oyuncuları kendi bünyesinde toplayan kulübe “şampiyon” gözüyle bakılması bu nedenledir. Şirketler için de böyledir, en nitelikli çalışanları bir araya getiren şirketlerin de başarılı olacağı varsayılır.

Ama bütün bunların yanı sıra başarıyı belirleyen en önemli faktörlerden biri de takım olabilmektir. Kişisel gelişim uzmanı Chris Wiedener hepimizin hayatımızın her anında, rollerimiz değişse de aslında her zaman bir

takımın parçası olduğumuzu söyler. Ailemiz de çalışma arkadaşlarımız da ait olduğumuz sosyal gruplar da aslında tam anlamıyla birer takımdır ve biz her takımda farklı bir rolü üstleniriz.

Takım ruhu, insanların egolarını ikinci plana atıp takımın başarısı için mücadele etmesiyle elde edilir. Takım üyelerinin, aynı zamanda hem birey olmaları hem de takımlarıyla tek vücut olmaları gerekir. Takım olmak demek, aynı değerleri paylaşıp ortak bir hedefe kilitlenmek demektir.

Başarılı olmak için maddi imkânlar, nitelikli insanlar, güçlü bir lider ve şans gereklidir ama takım üyelerini birbirine bağlayacak bir “amaç birliği” yoksa başarılı olmak mümkün değildir. Amaç birliği sadece bir hedefe kilitlenmekle elde edilmez. Bir şirketin satış hedefi ya da bir takımın ligi birinci sırada bitirme hedefi bir “amaç” değildir. Hedefe varmak, bir performans ölçütüdür. Amaç ise bir insanın veya bir takımının bir hedefe ulaşmasının arkasında yatan nedenle ilintilidir. Amaç, insanın inançları ve değerleriyle ilgilidir.

Hedefler ölçülebilir ama amaç ölçülemez. Amaç daha derinde olan ve insanın varoluşuyla ilgilidir. Hedeflere ulaşmak hatta geçmek bile mümkünken insanlar bütün ömürlerini somut sonucu olmayan bir amaç uğruna harçayabilirler.

İyi bir takım sadece iyi oyuncularla değil, onları birbirine bağlayan görünmez bağlarla oluşur. Bir takımda bu kimyayı yakalamak için, oyuncuları heyecanlandıran bir amaç birliğine ihtiyaç vardır. Bu amaç birliğini yakalamış, uyumlu hareket eden takımlar, bütün imkânsızlıklara rağmen başarılılar.

Çok pahalı yıldız oyuncularla oluşan takımlar, kendilerinden beklenen başarıyı gösteremezken onların yarısı değerindeki takımların onlardan daha başarılı olmalarının sebebi bir amaç birliğine ve bir takım ruhuna sahip olmalarındandır.

Vasat oyuncularla oluşan bir takımın, sahaya koyduğu mücadele gücü, inanç, dayanışma, motivasyon gibi özelliklerin yarattığı etkiyle çok kaliteli futbolculardan oluşan bir takımı yenebilmesi bu nedendir.

İmkânları son derece kısıtlı şirketlerin, bütün yokluk ve zorluklara rağmen başarılı olmaları, çalışanların

kendilerini işlerine adayacak bir amaç birliğini yakalayabilmiş olmalarındandır.

Takım ruhu, parayla satın alınamaz. Para, insanların işlerini yapabilmeleri ve hayatlarını sürdürmeleri için bir araçtır ama onları bir takım yapmaya yetmez. İş dünyasında olsun, sporda olsun bir amaç birliğine varıp fark yaratan takımların dünyanın her yerinde takdir görmesi, parayla satın alınamayan bir başarıyı ortaya koydukları içindir.

İyi bir takım sadece iyi oyuncularla değil, onları birbirine bağlayan görünmez bağlarla oluşur. Bir takımda bu kimyayı yakalamak için, oyuncuları heyecanlandıran bir amaç birliğine ihtiyaç vardır.

Chris Wiedener, bir takım olmanın ortak özelliklerini şöyle sıralıyor:

1. Her şeyden önce bir takımı ortak bir hedefe yönlendiren etkili bir lider lazımdır. Liderin takımın amacını sürekli canlı tutması ve herkesi bu amaç doğrultusunda aynı frekans ve aynı tempoda çalıştırması gereklidir. Takım ruhu sadece aynı hedefe yürümekle değil, aynı frekansta olabilmekle yakalanır. Takımdaki herkese yönü gösterirken, kimsenin geride kalmamasını sağlayan bir liderlik, birliktelik duygusunu besler, dayanışma ruhunu canlı tutar.

2. Takım içinde “Birimiz hepimiz, hepimiz birimiz için” duygusunun hakim olması gerekir. Takım üyeleri arasında ilişki ve iletişimin canlı tutulması şarttır. Herkesin her an birbiriyle bir diyalog içinde olması gerekir. Herkesin birbirine destek olması, yardım etmesi şarttır. Sorunların karşılıklı anlayışla çözülmesi, takım üyelerinin birbirlerine olan güvenini, duygusal bağlarını ve aidiyet hislerini besler.

3. Takımdaki herkesin birbirini hep “daha iyiye”, “mükemmeli yapmaya” cesaretlendirmesi, olabilecek en iyi sonucu almak için desteklemesi ve kamçılması gerekir. Liderin takıma bu duyguyu aşılması şarttır. Böyle çalışan takımların mücadele azmi ve başarı seviyesi yükselir. Bu ruhla elde edilen başarı, alınan sonuçtan öte bir tatmin duygusu ve motivasyon yaratır.

4. Sıradışı başarılar, büyük bir adanmışlıkla mücadele eden takım oyuncularıyla elde edilir. Takımın amacını kabullenmeyenlerin takımda işi yoktur. Amaç zorla kabul ettirilecek bir şey değildir; insanların gönüllü bir buluşma noktasıdır. Gönüllü bir amaç birliği, takım üyeleri arasında görünmez bağlar örер.

5. Takım üyelerinin rollerinin açık ve net bir şekilde belirlenmiş olması takımın işleyişini kolaylaştırır. İyi bir takımda kimin ne yapacağı herkes tarafından bilinir. Bir takım, birbirinden farklı özellikteki üyelerden oluşur. Hiçbir oyuncu diğeriyle aynı değildir ama her oyuncunun katkısı vazgeçilmezdir. Bir takımda hiçbir kimse diğerkinden “önemsiz” ya da “değersiz” değildir. İş hayatında da sporda da iyi bir takım farklı bireylerin, farklı yeteneklerin, farklı alanlarda uzmanlaşmış insanların bir araya gelmesiyle oluşur.

6. İş hayatında da sporda da yıldız oyuncular vardır. Bu oyuncular, takım üyesi olmakla birlikte herkesin kabul

ve takdir ettiği üstün niteliklere sahiptirler. Yıldız oyuncuların ön planda olması, kendilerinden daha çok söz edilmesi, daha yüksek gelir elde etmeleri doğaldır. Bu nedenle yıldız oyuncuların “eşitler arasında daha eşit” bir konumda olmasını bütün takım üyelerinin kabul etmesi gerekir. Adalet bunu gerektirir. Başarılı olmak isteyen bütün takım üyeleri, üstün yetenekli yıldızları takımda tutmak, onlarla bir amaç birliği içinde olmak isterler.

7. Birlikte mücadele etmekten keyif almak, işi aynı zamanda neşe kaynağı haline getirmek, takım ruhunun çimentosudur. Birlikte eğlenebilen takımların enerjisi dışarı taşar. Birlikte neşelenmek, gülmek, eğlenmek, zoru başarmak için enerji kaynağıdır. Bu enerji, takımın ortaya koyacağı mücadelenin yakıtıdır.

8. Takım üyelerinin her birinin sonuca katkısını liderin fark edip takdir etmesi, olumsuz tavır ve davranışları ise bire bir görüşmeler yaparak geri bildirmesi son derece önemlidir. Takdir motivasyonu artırır. Etkili ve yerinde bir geri bildirim ise her oyuncunun kendisini geliştirmesinin yolunu açar. İnsanlar kendilerine değer verildiğini hissettikleri, katkılarının bir anlamı olduğunu düşündükleri takımlara bağlanır ve daha çok katkı, fedakârlık yapmak isterler. Takımı takım yapan birlik ve beraberlik duygusu bu şekilde güçlenir.

Bir amaç uğruna, takım ruhuyla çalışan insanlar yaptıkları işte anlam bulurlar. Bu anlam başarının en önemli kaynağıdır.

Çok elverişli imkânları, nitelikli yıldız oyuncuları olan futbol takımlarının başarısızlıklarının sebebi, bir amaçtan yoksun olmaları ve oyuncuların yaptıkları işte bir “anlam” bulamamalarıdır.

Hedef bilinci hem iş dünyasında hem sporda elbette çok önemlidir; ama tek başına hedef pek işe yaramaz. Bir amaç birliği olmadığı zaman ne kadar parasal ödül olursa olsun insanlar kendilerini yaptıkları işe adanmazlar. Başarı insanın inandığı bir amaç uğrunda çalışmasıyla elde edilir. İnsanın yaptığı işten anlam bulması da böyle mümkün olur. Bir şirketin veya bir takımın başarılı olması için insanlara bu amacı aşılacak bir lider olması ve liderin takım ruhunu canlı tutacak koşulları yerine getirmesi gerekir.

ALBAYRAK AİLESİNİN YENİ ÜYELERİ:

NİHAYET VE LOKMA

Albayrak Yayın Holding, dergicilik alanında yeni atılımlarıyla son aylarda çokça adından söz ettiriyor. Kırmızı-Beyaz ve Derin Tarih dergilerinden sonra Fatma Barbarosoğlu'nun Genel Yayın Yönetmenliğinde çıkarılan "Nihayet" ve Hatice Tülün'ün yönetmenliğinde çıkan "Lokma", Türkiye'de dergicilik alanında büyük işler başaracağına olan inancımızı şimdiden arttırmış durumda. Bizde Kırmızı-Beyaz olarak ailemizin yeni üyelerini biraz daha yakından tanımak adına onlarla bir araya geldik.

Nihayet sonunda demek ama siz yeni başlayan bir dergiyi Nihayet diyorsunuz. Neden Nihayet?

Nihayet gündelik hayatı konuşacağız, kendimizle yüzleşeceğiz, kendi gündemimizi inşa edeceğiz anlamında Nihayet... Sonunda gündelik hayata kafa yoracağız anlamında Nihayet. Herkesin büyük kavramlar peşinde olduğu bir dönemde yaşadığımız hayat ile yüzleşeceğiz anlamında Nihayet.

Nihayet'i diğer dergilerden ayıran en önemli özelliği nedir?

Henüz iki sayısı çıkmış bir dergiyi, diğerleri dediğiniz dergiler ile mukayese etmenin doğru olmadığını düşünüyorum. Sıcak, samimi, tüketilmeyecek, okunacak bir dergi hazırlamaya çalışıyoruz. Ama okuyucu farkı söyle ortaya koyuyor: Ruhuma çok hitap etti.

İlk sayıya rağbet nasıldı? Beklediğiniz ilgiyi gördü mü?

Beklediğimizin ötesinde bir ilgi gördü. Başta çok oku-

nacak yazı var diyorlar ve sonunda bütün yazıları okuyup bitirdim diyerek şaşkınlıklarını dile getiriyor okuyucularımız. Birinci sayıda "meğer benim hayatımdaki boşluk Nihayet'miş" diyenler oldu. Okuyucumuz ile kısa zamanda çok iyi bir frekans tutturduk çok şükür.

Bu ilgiyi nasıl açıklıyorsunuz?

Dergide yayınlanan yazılar didaktik metinler değil. Hali ortaya koyan, hal dili ile yazılmış metinler olduğu için okuyucunun doğrudan kalbine iniyor.

Nihayet'in mutfağında kadınlar var. Fakat alışıl gelmiş bir kadın dergisi de değil Nihayet...

Kadınlar sadece kadınlara ait şeyler yapar söylemi temelden yanlış. Hayatı kadınlar ve erkekler diye ayırmıyoruz. Hayatı sorumluluk sahibi olanlar ve olmayanlar olarak ayırıyoruz. Sorumluluk sahibi, vaktinin idrak eden herkes, yol arkadaşımız olmaya devam edecek.

Okuyucu profiliniz nasıl?

Okuyucu kitlemiz 17 yaşından 77 yaşına kadar herkes. Bir okuyucumuz bizim eve birkaç Nihayet girmesi gerekiyor dedi. Eşi ile birlikte okuduğunu söyleyenler, kızı ile birlikte okuduğunu söyleyenler oluyor. İlk başlarda niye bunu dile getiriyorlar ki ne fevkaladelik var bu durumda diye düşündük. Birlikte derken aynı anda diz dize okumayı kast ettiklerini sonra anladık.

Günümüz dergiciliğinin dergiciliğin tarihsel, toplumsal gelişimini de dikkate aldığımızda ne durumda olduğunu düşünüyorsunuz? Öncenin bir çok kalem ustası neredeyse tamamıyla dergilerden neşet etmişti. Şimdi sosyal medyanın bir çok "fenomeni, yazarı, tiwit atar"ı var. Bu açıdan diğer mecralardan çok dergide yazmanın insana katacağı özellikler neler acaba?

Dijital çağda, dergiciliğin akıbetinin ne olacağı Batı'da tartışma konusu. Matbu medyanın öleceği; haberin, sadece dijital ortamda kalacağı yönünde öngörülerde bulunanlar var. Bunun tam karşısında da matbuatın yeni bir izlek ile yoluna devam edeceği savunuluyor. Dijital çağın, yazının üretimini ve sunumunu değiştirdiği doğru. İmla kurallarından, cümlelerin uzunluğuna kadar pek çok etkisi oldu/olacak yazı üzerinde dijital teknolojinin.

Sosyal medya nehrin içine atlamak gibi. Yüzme bilenler hasarsız yol alıyor. Bilmeyenler çığlık çığlığa. Dergide yazma ise bir çatının altında bulunmak anlamına geliyor. Bir çatının altında bulunmak dışarının ikliminden muhafaza olmak imkanı sunar. Diğer taraftan bir çatının altında herkesin bir görevi vardır. Aylak duramazsınız. Bu çatı kamusal bir kurum da olabilir özel

Fatma Barbarosoğlu

alan da olabilir. Dergiler fikri üretimin merkezidir. Ocaktır. Ham gelenler eğer gönüllü ve çalışma azmine sahip iseler yavaş yavaş pişer derginin ocağında.

İnternet ortamının dergiciliğe sağladığı şöyle bir katkı da var: Maddi imkansızlıklardan dolayı internet ortamında kotarılan dergiler matbu hale gelirken tersi durumlar da oluyor. Matbu olarak başlayan gazete ve dergiler yollarına internet ortamında devam edebiliyor.

Derginize ulaşmak isteyen okuyucularımız için sorulum; nasıl bir dağıtım ağıınız var? Nerelerden temin edilebilir acaba?

Bütün gazete bayilerine dağıtılıyor. Fakat okuyucularımız yine de bulamamaktan şikayet ediyor. Bayilerde ilk bir haftada bitmiş olduğunu söylüyorlar. Zaman içinde oturacağını ümit ediyorum. Okuyucularımız abone olarak daha rahat bir ulaşım içinde olmayı da tercih edebilir elbet.

Kadınlar sadece kadınlara ait şeyler yapar söylemi temelden yanlış. Hayatı kadınlar ve erkekler diye ayırmıyoruz. Hayatı sorumluluk sahibi olanlar ve olmayanlar olarak ayırıyoruz. Sorumluluk sahibi, vaktinin idrak eden herkes, yol arkadaşımız olmaya devam edecek.

Derginin ismi neden Lokma?

Lokma, bizim için yemeği tanımlayan en iyi kelime. Her bir lokma şifa niyetiyle yenir bizde. Bu yüzden de değerlidir her biri. Yine aynı şekilde pişirilen her lokma paylaşıncı kıymetlidir. Tabak tabak yenen yemeklerden de lokma lokma yenen ve her yiyişte ruhumuza ve bedenimize sıhhat veren, paylaşılan, paylaştıkça da artan yemekler lezizdir bizim gözümüzde...

Lokmayı diğer dergilerden ayıran en önemli özelliği nedir?

Lokmadaki her yemek tarifi sizin bizim gibi insanların damak tadı ön planda tutularak hazırlanmakta. Fransız usulü bir et yemeğinden de Malatyalı büyük teyzemizden kalan mahalle köftesini gün yüzüne çıkartıp okuyucuyla paylaşmak daha önemli bizim gözümüzde.

İlk sayıya rağbet nasıldı? Beklediğiniz ilgiyi gördü mü?

İlk sayımız ile Türkiye'nin en çok satan yemek dergilerinden biri haline geldik. Bu elbette gurur verici ancak çok okurlarımızın tarifleri denediklerini ve bunları paylaştıklarını görmek mutlu ediyor bizi.

Bu ilgiyi nasıl açıklıyorsunuz?

Bu ilgiyi en çok bizden tarifleri bu kadar güzel bir görsel ve sayfa tasarımı ile sunmamıza bağlıyorum. Önceden fotoğraf ve tasarım kalitesi çok iyi olan dergiler hep yabancılara ait kaynaklardı. Bizim kültürümüze ait tarifleri bu kadar iyi bir tasarımla sunmak en büyük artımız.

Günümüz dergiciliğinin dergiciliğin tarihsel, toplumsal gelişimini de dikkate aldığımızda ne durumda olduğunu düşünüyorsunuz? Öncenin bir çok kalem üstü neredeyse tamamıyla dergilerden neşet etmişti. Şimdi sosyal medyanın bir çok "fenomeni, yazarı, tiwit atarı" var. Bu açıdan diğer mecralardan çok dergide yazmanın insana katacağı özellikler neler acaba?

Dünya her ne kadar dijitalle doğru gitse de ben Türkiye'de yayıncılığın çok yakın zamanda tamamen dijitalleşeceğini düşünmüyorum. Çünkü Türk insanı sevdiği bir esere dokunmak ister. Ben de yıllardır dijital platformlarda yemek yazarlığı yapıyorum, ancak hiçbir basılı bir eser ortaya çıkartırken alınan tadı vermiyor.

Lokmanın mutfağında kimler var? Fakat alışlagelmiş bir yemek dergisi de değil

Lokmanın mutfağında alışlagelen yemek dergilerinden farklı bir ekip var. Aynı zamanda peyzaj mimarı olan Burçin Bilge Sarıkaya yemek editörümüz, asıl mesleği mimarlık olan Yasemin Darbaz Karaca tasarım

direktörümüz, yemek fotoğrafçılığının önemli isimlerinden Sezer Alçınkaya fotoğraf editörümüz, yıllardır dergi tasarımcılığında olan Reyhan Cerit Bala sanat yönetmenimiz, medya konusunda doktora çalışmalarına devam eden Fatma Hazan Türkkol editörümüz, Boğaziçi Edebiyat mezunu olup yıllardır Portakal Ağacı yemek sitesini hazırlayan ben Hatice Özdemir Tülün de genel yayın yönetmeniyim.

Okuyucu profiliniz nasıl?

Türkiye'nin ve dünyanın her yerinden, her türlü meslek ve yaş grubundan kadın ve inanılmayacak derecede erkek okura sahibiz.

Derginize ulaşmak isteyen okuyucularımız için soralım; nasıl bir dağıtım ağı var? Nerelerden temin edilebilir acaba?

Dergiye tüm gazete ve dergi bayilerinden, kitapçılarından, marketlerden, birlikte.com.tr/lokma adresinden ve android uygulamamızdan ulaşabilirsiniz.

Hatice Özdemir Tülün

Lokma, bizim için yemeği tanımlayan en iyi kelime. Her bir lokma şifa niyetiyle yenir bizde. Bu yüzden de değerlidir her biri. Yine aynı şekilde pişirilen her lokma paylaşıncı kıymetlidir. Tabak tabak yenen yemeklerden de lokma lokma yenen ve her yiyişte ruhumuza ve bedenimize sıhhat veren, paylaşılan, paylaştıkça da artan yemekler lezizdir bizim gözümüzde...

OCAK
Yıl 1 Sayı 2
2015
Fiyatı 9,00
KTC: 0104

Lokma

Portakal Ağacı'ndan

14 TARİFLE

Nar & Balkabağı

Tam Mevsiminde:
Pirasa & Kereviz

Ayın Dosyası:
BAKLACIL
AİLESİ

SICAK KIŞ
CAYLARI
Mucize İçecekler

ÇOCUKLARLA
MUTFAKTA
Tatil Eğlencesi

KIRMIZI
BEYAZ

37

albayrak

Halil Kurbetoğlu
Editör

“NEFSİMİZİN MAHKÛMU DEĞİL VİCDANIMIZIN ESİRİ OLMALIYIZ!”

Hastane açılışları, sağlık projeleri, denetimler, atamalar, imzalar, yurt dışı seyahatleri arasında Sağlık Bakanımız Mehmet Müezzinoğlu ile hayatı, siyasete girişi ve bakanlığı üzerine keyifli bir söyleşi gerçekleştirdik. Bakanlık çalışanlarına ve sayın bakanımızın misafirperverliğine, tevazu ve nezaket dolu karşılmasına tekrar teşekkür ederiz.

Sayın bakanım çok ilginç bir hayat hikâyeniz olduğunı gördüm araştırmalarım esnasında. Gümülcine’de başlayan Türkiye’de devam eden bir süreç?

-Evet. 1955 Batı Trakya Gümülcine doğumluyum. İlkokulu köyümde okudum. İlkokulla ilgili iki anım bana hep entere-san gelir. Birincisi bir hafta kadar gittikten sonra 6 yaşım-daydım, dediler ki senin yaşın tutmuyor seneye geleceksin. İlk hayal kırıklığım buydu. Bir yıl sonra yeniden başladım. İlkokul birinci sınıfta ilk derste alfabenin a’sı, ikinci derste Yunanca’nın alfa’sı ve üçüncü dersimizde Arapça’nın Elif’ini öğrendik. Ve birinci yıl bittiğinde Türkçe, Yunanca ve Kur’an okumasını biliyorduk.

İLKOKUL İKİNCİ SINIFTA KUR’AN’I HATİM ETTİK!

Resmi müfredat içinde mi bu dersler okutuluyordu?

-Tabi tabi resmi müfredatımız böyleydi. İkinci sene yılbaşından itibaren eğitim döneminde her gün yarımşar sayfa Kur’an-ı Kerim okutuluyor ve yılsonu Hatim töreni yapılıyordu. İkinci sınıf öğrencileri Cuma günü Kozlukebîr köyünün hatim töreni vardır herkes davetlidir diye her yerde duyuruları yapılırdı. Cuma’dan sonra danalar kesilir, kazanlar kaynatılır, o yirmi sekiz öğrenciye hediyelerini öğretmenleri verir ve bütün ahali katılırdı. Kendi evlatlarımızın böyle bir kültürü yaşayamamasının acısını hep içimde hissetmişimdir.

Kendi kendime dedim ki Mehmet kalk abdest al, sabah namazını kıl... Cenab-ı Allah sana bu ülkede her şeyi verdi. Doktor oldun, vatandaş oldun, para kazandın, sevildin... Şimdi de bu ülkenin insanları sana diyor ki burada sana ihtiyacımız var. Sabah kalktım doğruca ilçe teşkilatına gittim. Dedim ki: Hiçbir talebim yok, size teslimim! O gün bu gündür böyle devam ediyoruz. Bu işte hala tek bir nedenle duruyorum. Bir oy eksik olmasın sebebiyle.

Şuan o bölgede gelenek devam ediyor mu Sayın Bakanım?

-O gelenek bizim dönemimizde çocuk sayısı çok olduğu için her köyde yapılırdı. Şimdi okul düzeyinde yok. Ancak bölge bölge o gelenek kimi yerlerde devam ediyor. O yıldan sonra her yıl hatim edilirdi. Üçüncü Sene tecvit bilgisi, fıkıh bilgisi, namaz nasıl kılınır abdest nasıl alınır? Bunlar öğretilirdi. Hatta teori bilgileri verildikten sonra pratik bilgisi de verilirdi. Hocalarımız bana derlerdi ki geç bakalım Mehmet kıldır bize namazı. O şekilde pratik de yapılırdı. Geçen torunumla birlikte namazdayken belinin nasıl duracağını öğrettim. Belin dümdüz duracak üzerinde su bardağı konulduğunda dökülmeyecek. Bunlar hep ilkokulda öğretilirdi bize. Cenaze namazı nedir? Sünnet nedir? Mekruh nedir? Hadis nedir? Bütün bunları öğretilirdi bize.

İLKOKUL ÜÇÜNCÜ SINIFTA OSMANLICA VE HÜSN-Ü HAT DERSLERİ

-Şimdilerde tartışılan konuyu biz o zaman ilkokulda öğrenmiş oluyorduk. Daha ilkokul 3'te "çocuklar bu eskimez Türkçe'dir" diye bize Osmanlıca öğretiliyordu. Ve her sene hüsn-ü hat derslerimiz vardı.

Bir dönem haymatlos olarak yaşadığımızı biliyoruz. Dünya vatandaşı statüsündeydiniz. Yunanistan'dan Türkiye'ye gelişiniz nasıl oldu?

Eğitim amaçlı geldim. İlkokuldan sonra gidebileceğimiz iki okul vardı. Biri Celal Bayar Lisesi diğeri de Medrese-i Hayriye vardı. Ben Medrese-i Hayriye'ye gittim. 3 yıl orada okudum. Orası bitince Türkiye'ye geldim. İstanbul İmam-Hatip Lisesi'ne geçtim. O zaman pasaportlu olarak kayıtlı geldim. Sonra 1983'te kaçarak gelmek zorunda kaldım.

"Cumhurbaşkanımızla 5-b'de sınıf arkadaşydık!"

İstanbul İmam-Hatip'te Cumhurbaşkanımızla 5-b sınıfında sınıf arkadaşydık. 1970 senesi. Orada beş ve altıncı sınıfı birden verme modası vardı. Altıncı ve yedinci sınıfı vermek için Afyon'a gittim. Lise mezuniyetim ise Erzurum'da. Erzurum Atatürk Lisesi. Bu kadar farklı noktalarda okumamım sebebi hayat şartlarımızdı. Ben 1974'te lise farklarını verebilmek için gelmişim (o zaman Batı Trakya'ya Kıbrıs çıkartması oldu) sınır kapandı ve dönemedik. Döndüğümüzde de imam-hatip diplomasıyla yalnız Erzurum Atatürk Lisesi alıyordu. O yüzden oraya gitmek durumunda kaldık.

Liseden Sonra Hukuk Okumak İstiyordum!

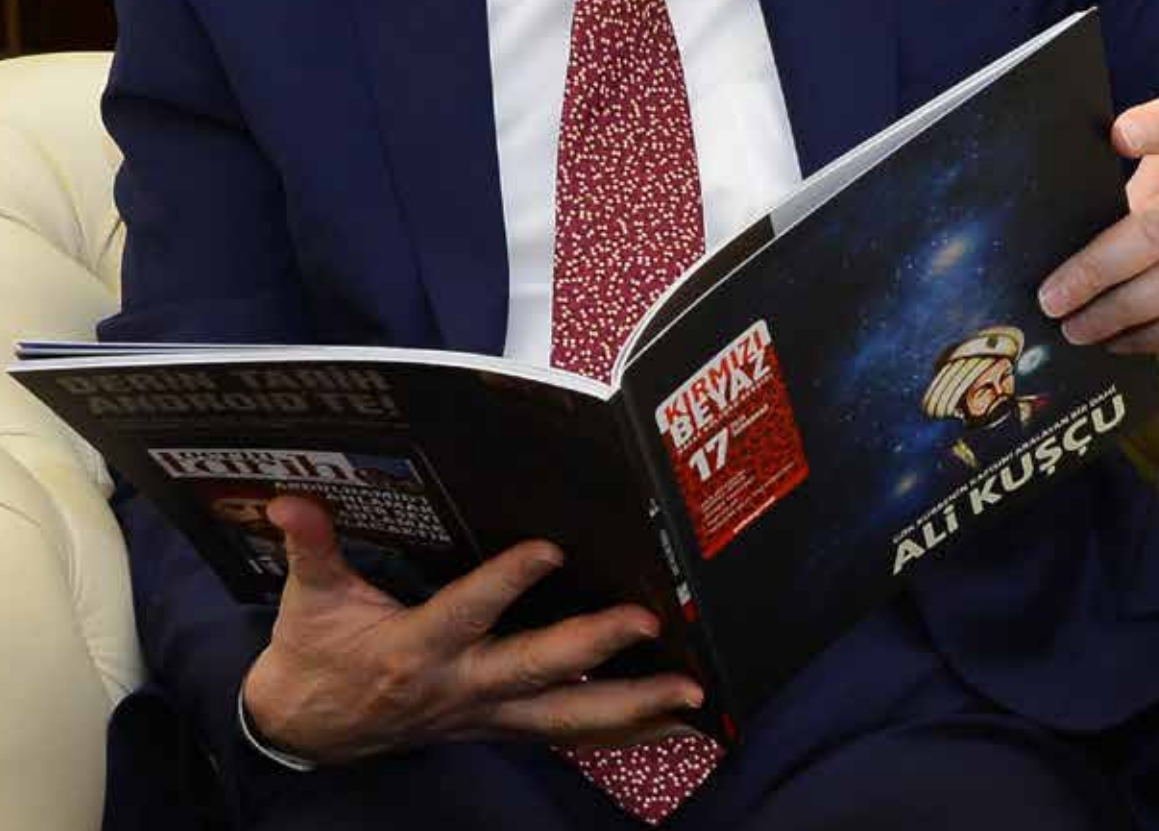
Yabancı uyruklar sınavında ilk dokuza girdiğimiz için bütün bölümler önümüzde açıldı. Küçüklüğümüzden beri de hekimliğe bir ilğim vardı. Sonrasında Cerrahpaşa'ya kaydımızı yaptırdık tabi. 1982'de Cerrahpaşa'yı bitirdim. Yunanistan'da hekimlik yapma şansımız da yok. Asimilasyon politikaları da var. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmadığım için Türkiye'de de hekim olma şansım yok. Ben Yunanistan'dan kaçak olarak geldim. 1983 Ağustos'unda vatandaşlığa müracaat ettim. 1986 yılında vatandaşlığa kabul edildim. 3 yıl dünya vatandaşlığı statüsündeydim. Haymatlos dedikleri.

Siyasete ilk girişiniz nasıl olmuştu? Daha önceden öğrencilik yıllarınızda ilgilenmiş miydiniz?

1992'de İstanbul'da 6 tane ilçe yeni ilçe oldu. Tuzla, Maltepe, Bağcılar, Bayrampaşa, Avcılar, Güngören. Ben de Avcılar'da sevilen bir doktordum. Herkesle konuşuyor, her eve giriyor, tanınıyordum. Önce bir Anavatan geldi bizden aday oldu diye onlara yok dedim. Doğru Yol geldi onlara da hayır dedim. Çünkü siyaseti pek seven biri değilim.

Ben yine tabi siyaseti hiç düşünmüyorum. Tayyip Bey beni ilgisiz görünce, “Biz bir arkadaşımıza görev tevdi edersek ve kabul etmediği için bir oy eksik alırsak vebal onundur!” dedi. Bu söz beni derinden etkilemiştir.

DSP geldi onlara da hayır dedik. İşte o arada Refah Partisi ilçe teşkilatını kurdu. Erbakan hoca rahmetli açılışa gelecekti. Ben Tabi Tayyip Erdoğan'ı yakından takip ediyorum. Adım o sıralarda ortalıkta Refah partisinden aday olacak diye dolanmaya başladı. Bana bir haber gönderdiler. Erbakan hocayla senin eve ziyarete gelmek istiyoruz diye. Ben tabi buyursunlar dedim sevindim, mutlu oldum ama niçin geleceklerini de tahmin ediyordum.

Benim bu ülkede üç soyadım oldu!

Bundan önce bir şeyi daha ifade etmem gerekir, birinci soyadım Mehmet Alioğlu'ydu. Sonra Yunanistan azınlıklarla ilgili düzenleme yaptı. Dede adı soyad olacak dedi. Mehmet Mehmet oldum. Daha sonra Türkiye Vatandaşı olurken de soyadı talep etme hakkım vardı. Rahmetli babam köyün müezziniydi. Ben de Müezzinoğlu soyadını aldım. Tayyip Bey, kapıdan girer girmez ya sen bizim Alioğlu değil misin? dedi. İmam-hatipte Alioğlu diye biliyordum. Ben tabi siyaseti düşünmediğim için yine hayır demek düşüncesindeydim. O sırada babam geldi. Ya dedi camide adın Refah'tan aday olacak diye geçiyor. Hayırlısı olsun. Babama da baba sen rahat ol aday olmayı düşünmüyorum dedim. Bir ara yine Tayyip Bey sordurmuş teşkilata, Müezzinoğlu'nun adı çıkınca bana dönüp "doktor bu iş bitmiş" dedi.

"BİZ BİR ARKADAŞIMIZA GÖREV VERİRSEK..."

Ben yine tabi siyaseti hiç düşünmüyorum. Tayyip Bey beni ilgisiz görünce, "Biz bir arkadaşımıza görev tevdi edersek ve kabul etmediği için bir oy eksik alırsak vebal onundur!" dedi. Bu söz beni derinden etkilemiştir. Ama yine bende siyaset hiç ağır basmıyordu. Fakat bu cümle hep aklımda bir yere yazılmıştır. Yine yaşadığım bir olay da beni etkiledi. Bir hastam bana muayene oldu. Muayene sonrasında bana Doktor Bey biz dokuz mahalleden yoklama yaptık. Dokuzunda da senin adın çıktı dedi. Ben de şöyle düşündüm, birileri hep tepeden isimlerle bana geliyor ama bu adamlar tabandan gelen taleplerle bana geliyorlar... bu saygın bir davranıştı bana göre.

Ağızları Dualı İnsanlar

Konuşulanlar, edilenler, söylenenler... Düşünüyorum ama uyuyamıyorum. Hissediyorum ki hanım da uyumuyor o da düşünüyor. Sonra ona dönüp sen ne düşünüyorsun dedim. "Ağızları dualı insanlar, sen bilirsin" dedi. Ki hanımda benim siyasete karşıdır. Bir oy eksik alırsak vebal senindir sözü, tabanın istekleri, ağızları dualı insanlar sözü beni ikna etti sonunda...

CENÂB-I HAK BANA BU ÜLKE HER ŞEYİ VERDİ!

Kendi kendime dedim ki Mehmet kalk abdest al, sabah namazını kil... Cenab-ı Allah sana bu ülkede her şeyi verdi. Doktor oldun, vatandaş oldun, para kazandın, sevidin... Şimdi de bu ülkenin insanları sana diyor ki burada sana ihtiyacımız var. Sabah kalktım doğruca ilçe teşkilatına gittim. Dedim ki: Hiçbir talebim yok, size teslimim! O gün bu gündür böyle devam ediyoruz. Bu işte hâlâ tek bir nedenle duruyorum. Bir oy eksik olmasın sebebiyle.

Ak Parti'nin Kuruluş Sürecinde ne gibi çalışmalarınız olmuştur?

Kuruluş çalışmalarında her Salı toplantılar yapıyorduk. Biz İstanbul ayağında destek olduk. İl başkanlığı sürecinde de dört adaydan biri olarak adım geçiyordu. Bir arkadaşımız il başkanı oldu. Daha sonra yine tam siyaseti bırakmayı düşündüğüm zaman il başkanlığı görevi bize tevdi edildi.

KIZILCAHAMAM GİŞELERİNE KADAR MÜTHİŞ BİR AĞIRLIK!

Kızılcahamam gişelerine kadar üzerimde müthiş bir yük, ağırlık hissettim. Görevi alır almaz listemi hazırladım, istişare heyetimi hazırladım. Ve başladık. Daha sonra milletvekilliği tevdi edildi.

Peki, bakanlık teklifi nasıl geldi?

Ne teklifi teklif yok (gülüyor) bize bu görev de tevdi edildi. Ben o gün Edirne'deydim. Perşembe günü programlar var. Kadınlara evde sohbetim var. Sabahtan birkaç ilçe gezdik. Akşam Edirne'nin helva geceleri oluyor ona katılacağım. Saat 5-6 gibi aradılar Başbakanlığa çağırdılar. Ben anladım tabi meseleyi. Gelemem Edirne'deyim dedim. O zaman akşam haberleri izle dediler. Ama ben kimseye haber vermedim konuyu. Hanımına bile söylemedim. Kadınlara sohbet için evin içine girdik, sayın bakanım hayırlı olsun dediler. Böyle öğrendik. Makamlar geçicidir. Çok önemli değil.

Bundan sonrası için bir siyaset planınız var mı?

Vallahi, ne zaman bırakmak istesem başka bir görev verildi. O yüzden bir plan içine girmek istemiyorum. Mevlânâ'nın çok güzel bir sözü vardır. Onunla bitirmek istiyorum.

"Benim medeniyetimin insanı nefsinin mahkûmu olan değil vicdanının esiri olandır!"

Allah hepimize vicdanının esiri olmayı nasip etsin. Çünkü Vicdan kolay kolay yanıltmaz!

KIRMIZI
BEYAZ

44

gezi

BİR DÜNYA KENTİ:

SAFRANBOLU

Şirin beldede mukimlerin dediğine göre milyonlarca yıl öncesine ait olduğu söylenen mağaraların olduğu bir coğrafya burası. Şehir 1994 yılında UNESCO tarafından Dünya Miras Listesi'ne alınmış ve Dünya Kenti unvanını almıştır.

Ümit Sönmez
Gazeteci - Yazar

Memleketin dört bir yanı cennetten birer köşe olunca bunların sadece bir tanesinden bahsetmek elbette çok kolay değil. Ama Safranbolu gerçekten anlatılmaya değer daha yolundayken başlayan doğal güzellikleri, müt-hiş tarihi ile Türkiye'nin en cazip köşelerinden biri.

Şirin beldede mukimlerin dediğine göre milyonlarca yıl öncesine ait olduğu söylenen mağaraların olduğu bir coğrafya burası. Şehir 1994 yılında UNESCO tarafından Dünya Miras Listesi'ne alınmış ve Dünya Kenti unvanını almıştır.

Şehrin tarihine şöyle bir göz gezdirince birçok farklı kadim medeniyetin adını bir çırpıda sayıveriyorsunuz. Tabi dile kolay ama Hititler, Frigyalılar hatta Persler bile bu güzel topraklardan gelmiş ve geçmiş.

Safranbolu merkeze gelince meydanda ilk dikkatinizi çeken ücretsiz gezilebilecek baş odalı bir konak oluyor. Buradaki tarihi binaların hepsinde değil ama bazı evlerde baş oda oluyormuş. Eskiden şehrin ileri gelenleri bu

odalarda toplantılar yaparmış. Hatta bu baş odaların bir kısmında şöyle küçük fıskiyeli süs havuzları da olurmuş. Rivayet odur ki bu küçük havuzların yapılmasını iki sebebi varmış efendim. Allah korusun yangın çıkarsa ilk müdahaleyi yapabilmek için havuz bir rezerv olarak kullanılmış. Ayrıca gizli toplantılarda da havuzdaki su sesi bir nevi filtre görevi görür konuşulanların ilgisiz kişiler tarafından duyulmasını engellemiş.

Son dönemde yapılan yatırımlarla turizm oldukça gelişmiş ki ilçenin gençleri de bu sektörde iş bulmak için uğraş içindeler. Dört mevsiminde kendine has güzellikleri olan ilçeye daha çok kışın ziyaretçiler geliyormuş. Laf aramızda Safranbolulular turizmi ve turistleri çok seviyorlar. Özellikle yabancı turistlerin hele de Koreliler ve Japonların buraya olan ilgisinden çok memnunar. Onların para harcama noktasında diğer turistlere oranla daha cömert olduğunu söylüyorlar.

Efendim Safranbolu'ya gelince arabanızı bir köşeye bırakıp ziyaretinize yaya olarak devam etmenizi öneririm.

***Sokakta
dolaşırken
inceden bir
yağmur
olmasına
rağmen çok
sayıda turistle
de karşılaştık.
O gruplardan
birine yanaşıp
sohbet
ettiğimizde
Çin'den
geldiklerini ve
dekorasyon işiyle
uğraştıklarını
söylediler.***

Çünkü Safranbolu'nun her bir sokağı dimağınızda ayrı bir tat ve haz bırakacak kadar güzel. Yorulur muyum diye de endişe etmeyin sakın. Azıcık dinlenme ihtiyacı hissettiğinizde herhangi bir esnafın kapısından içeri girip bir selam verin yeter, müthiş iyi ağırlanırsınız ya da daracık, Arnavut kaldırım taşlarından yapılan sokaklardaki küçücük kafelerde, çay bahçelerinde oturup demli bir çayın eşliğinde yorgunluğun da tadını çıkarabilirsiniz. Emin olun çok mutlu olacaksınız.

Hadi gelin size biraz Safranbolu sokaklarında gezdireyim. Mesela Cinci Hoca Hamamı'na götüreyim. Cinci Hoca Hamamı, adı üstünde "Cinci Hoca" tarafından yaptırılmış iddialara göre. Hamamın hemen karşısındaki Özkan Market'in sahibi Emin Özkan'ın dediğine göre çocuğu olmayan Cinci Hoca, hem bir hamam hem de bir han yaptırmış. Sonra da gelen geçen yolcular faydalan-sın diye memlekete bağışlamış. 1640 senesinde yapılmış olan hamam o günden bu yana hala çalışmakta imiş. Emin Bey, "gel bir hamam sefası yapalım" dedi ama maa-lesef buna zamanımız yoktu. Siz siz olun Safranbolu'ya şöyle birkaç gün ayırın ve sokaklarında kaybolun.

Cinci Hoca hamamının hemen ilerisinde Köprülü Mehmet Paşa Camisi bulunmakta. Cami 1661 tarihinde ibadete açılmış. O dönemin tüm mimari özelliklerini taşıyan bu güzel caminin bahçesinde bir de güneş saati bulunmakta. Cami bahçesinde tanıştığımız İsa Mesut ile sohbet ederken gördü ki saat namaz vakitlerine göre dizayn edilmiş. Yani sabah 06:40 ile akşam 17:20 saatle-rini göstermekte. Buna göre de o dönemde namaz vakit-leri belirlenmekte imiş. Yine cami bahçesinde küçük bir

de muvakkithane var. Yani saatleri ayarlama evi. Orada da vakti zamanında bu saat ile ilgili memurlar bulun-makta ve ofis olarak kullanmakta imiş.

Safranbolu sokaklarında gezerken dikkatinizi bir şey daha çekecek. İlçe sanki bir şantiye gibi. Bir çok yapıda restorasyon yapılmakta. Yüzlerce yıllık yapılar aslına uy-gun şekilde elden geçirilmekte ve yenilenmekte. Resto-rasyonlarda hem mühendisler hem de Safranbolulu işin erbabı ustalar çalışmakta. Binalar tamamen yıkılarak de-ğil sökülerek yeniden yapıldığı için restorasyonlar, yeni bina yapmaktan çok daha uzun sürüyor.

Sokakta dolaşırken inceden bir yağmur olmasına rağ-men çok sayıda turistle de karşılaştık. O gruplardan birine yanaşıp sohbet ettiğimizde Çin'den geldiklerini ve dekorasyon işiyle uğraştıklarını söylediler. Açıkçası bende merak etmiştim neden restore edilen bir binanın önünde bu kadar vakit geçirdiklerini. Burada en sevdik-leri şeyin ne olduğunu sorunca; hırsızlarla karşılaşma korkusu olmadan dolaşmak olduğunu belirtip bize de el sallayıp gezilerine devam ettiler.

Biz de onları bırakıp yürümeye devam ediyoruz. Az ile-ride bir Arasta'ya rastlıyoruz. Yemeniciler Arastası. 1982 de Kültür Bakanlığı tarafından restore edilen çarşıda restorasyon öncesinde sadece 3 dükkan çalışırken, şim-dilerde belki de tarihinin en hareketli günlerini yaşıyor. Küçük hediyelik eşya dükkanları, yine çay bahçeleri ve kafeler ve elbette yemeniciler.

Erhan Başkaya Safranbolu'da yemeni yapmaya devam eden tek usta. 1660 lardan bu yana Safranbolu'da bu

iş yapılmaktaymış. Kurtuluş Savaşı'nda buradan askerlere yemeni gönderilmiş. Şimdilerde ise Erhan Usta son usta bu işi devam ettirmekte Tamamen elde yapılan yemenilerden bir usta günde bir tane yapabilmekte. Erhan Usta'nın elleri sanki yaptığı tüm yemenilerin izini taşımakta. Tüm parmakları nasırlaşmış neredeyse. O günde bir tane yapılabilen yemeni ise 75 - 100 TL'ye satılmakta. Erhan abi çırağının da olmadığını söyleyince içimizi bir hüznün kaplıyor, kim devam ettirecek bu güzel zanaatı ?

Neredeyse yazının sonuna geldik ama daha Safranbolu lokumundan bahsetmedik.

Safranbolu deyince akla gelen ilk şeylerden birisi de lokum elbette. Her lokum dükkanı onlarca yıllık bir geleneği de beraberinde taşıyor. Eflani Şaban Maden abinin dükkanında biraz sohbet edince 50 yıldır bu işi yaptığını öğreniyoruz. Nedir bu işin sırrı dediğimizde "Valla ne bileyim Safranbolu lokumu artık tarihe geçmiş" diyerek özetliyor işin özünü.

Bir de Safran var elbette. Safranbolu deyince akla gelen. 1 gr safran ağırlığının yüz bin katı kadar sıvıya rengini verebiliyormuş. Kilosu 12.000 TL'ye satılıyormuş. Şöyle avucunuzun içini dolduracak kadar safran 1 gram kadar tutuyor. Çok güzel renkli çiçekten üretilen safranın Ağustos sonunda ekimi yapıp Kasım'da da hasadı yapılmış. Dendigine göre kansere dahi fayda sağlıyormuş. Bütün Safranbolu yılda 10 kg toplam Safran yetiştiriliyormuş. O kadar da az bulunabilen bir şey yani.

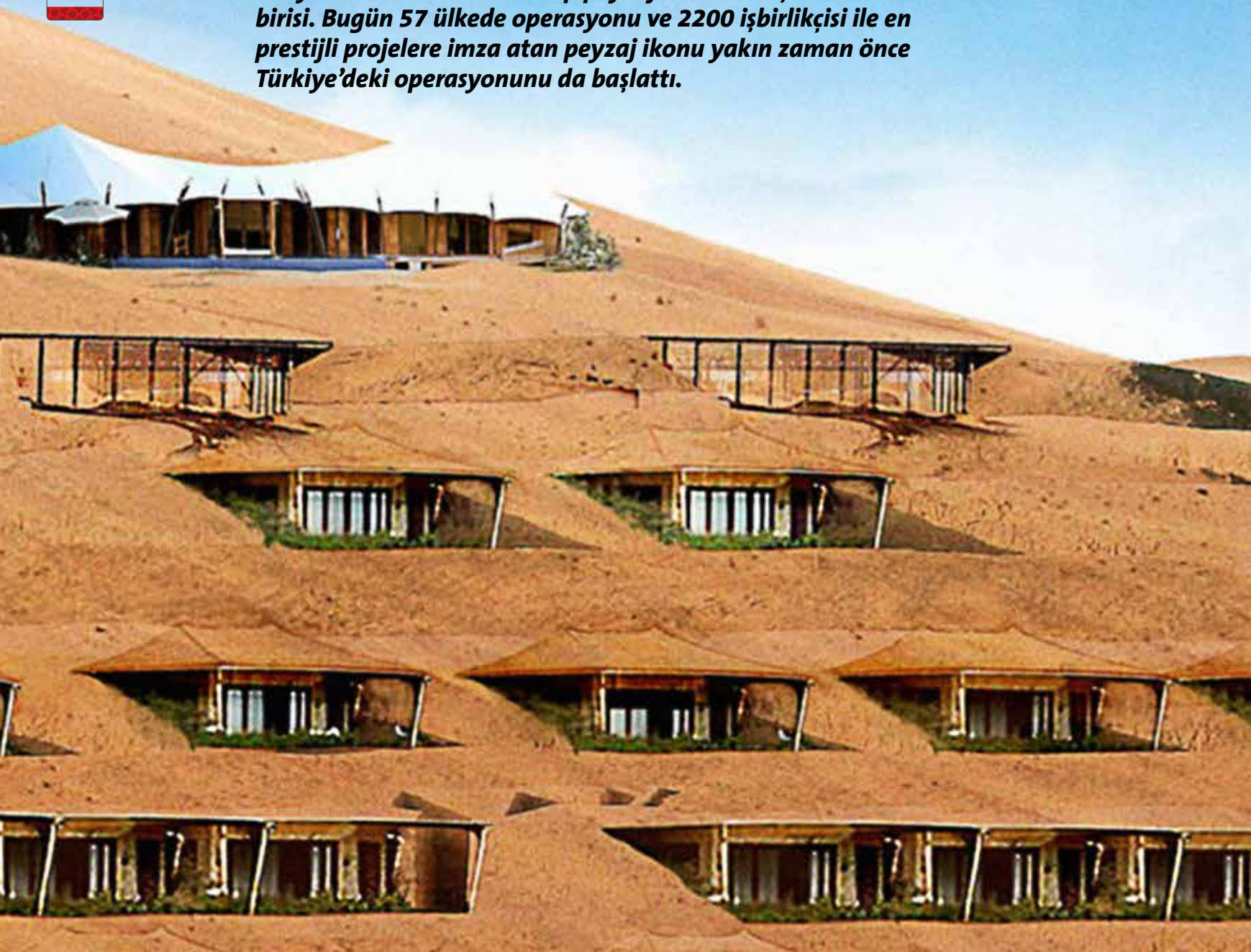
Buraya kadar gelmişken aslında görececek çok şey var ama bir de kanyondan bahsedip yazıyı toparlayalım. Çarşıda gezmeyi bir kenara bırakıp arabanızla ilçeye çok yakın olan Tokathı Kanyonuna geçebilirsiniz. Eğer yükseklik korkunuz yok ise Safranbolu'da mutlaka görmeniz gereken Kristal Teras işte bu kanyonun üstünde. Evet evet üstünde! Kristal Teras yerden tam 80 mt yüksekliğinde ve 11 metre genişliğinde camdan bir teras. Ayaklarınızın altında onlarca metre derinliği görünce ne hissedersiniz bilmiyorum, benim hissettiğim tek şey korku oldu.

Bunca geziden sonra insan acıkamaz mı ? Acıkır elbet. O zaman buyurun pideye.

Pide deyince de alışıldık tatlardan vazgeçip, Safranbolu bükmesini yemeden çıkmamak lazım buralardan. Kavrulmuş kıyma, ıspanak ve ustaya özgü baharatlarla bezenen pidenin ucu da bükülürünce ortaya özel bir pide çıkıyor. Yeme de yanında yat diyenlere kanmayın, afiyetle yiyin efendim yanında da ayrıntı sakın ha unutmayın. Hadi afiyet olsun.

PAGHERA

Yeryüzünün en güzel ve ulaşılamaz bahçelerini yaratmak üzere yola çıkan İtalyan Paghera, 150 yıllık geçmişi ile dünyanın en eski tarihe sahip peyzaj ve mimari şirketlerinden birisi. Bugün 57 ülkede operasyonu ve 2200 işbirlikçisi ile en prestijli projelere imza atan peyzaj ikonu yakın zaman önce Türkiye'deki operasyonunu da başlattı.

Peyzaj ve mimari olarak teknik açıdan imkânsız projeleri bile estetik imzasını da ekleyerek başarı ile gerçekleştiren İtalyan ekolü, doğanın kontrol edilemezliğine inanıyor. Bahçe kokusu konusunda çok hassas olan Paghera, tasarladığı bahçeleri yaptığı bitki kombinleri ile her mevsim nasıl kokacağını planlayarak hayata geçiriyor. 4 mevsim açacak farklı çiçek kompozisyonlarına göre bahçedeki farklı kokularla görsellik ötesi keyif yaşatan Paghera'nın bu kokuları bir arada topladığı dünyanın en görkemli showroomlarında kullanılan bir de parfüm serisi de bulunuyor.

Bir aile şirketi olan Paghera'nın İtalyan kurucusu Gianfranco Paghera çocukluğundan beri eşi benzeri olmayan bahçeler yapmanın hayalini kuruyordu. Gençliğinde bu hayali gerçekleştirmenin temelini atarak Minoprio Tarım Okulu'na gitti. Sonrasında Los Angeles Üniversitesi'nde Peyzaj Mimarlığı Sanatı ve Genel Mühendislik dallarında master okudu. Brezilya'da Brezilya mimarisi ve peyzajına dair, Lozan'da genel mimariye dair eğitimler aldı.

BOTANİĞİN İTALYAN DEVİ

Güzellik ve eşsizlik çevresinde birleşen bahçeler yapan şirket, dünya üzerinde en eski tarihe sahip olan bitki firmasıdır. 1972 yılında Gianfranco Paghera, bilgisayar çağına geçişle beraber yeşil kültürünü, bilgisini ve sırlarını aileden gelen 100 yılı aşkın bilgi birikimini ile şekillendirmiştir. Aynı yıl şuada bile tüm dünyada takdir edilen ilk İtalyan Peyzaj çalışmasını hayata geçirmiştir. Kuruluşunun 30. Yılı olan 2002 yılında, İtalyan Dış Ticaret Enstitüsü tarafından bahçe kültür ve mimarisinin 'İtalyan Stili' olarak onurlandırılan Paghera, dünyada botaniğin Ferrari'si olarak tanınmaktadır.

2006-2007 yılları arasında holding 4 ana birime ayrılmıştır: mimari, peyzaj ve şehir tasarımı içinde bulunduran Paghera Yeşil Felsefesi; strateji, pazarlama, aktiviteler ve bilgi birikimini kapsayan Paghera İletişim; çevresel kontrolleri, restorasyon çalışmalarını, iyileştirmeleri, çevresel güvenlik çalışmalarını içeren Paghera Çevresel Biyoteknoloji, gayrimenkul çalışmaları için Paghera Gayrimenkul.

2008-2012 yılları arasında Paghera işbirliği içinde bulunduğu 270 sektör lideri, araştırma enstitüsü, üniversite sayesinde 'başarılamaz' diye adlandırılan birçok projeyi imkânsız başarılararak tamamlamıştır.

2014 yılında Avrupa'nın ötesine geçerek Türkiye, Suudi Arabistan, Irak ve Azerbeycan'da büyük projelere de imza atmaya başlamıştır. Bugün bitkisel dönüşüm ve değişimin devrimi sayılabilecek dünya ekosistemini etkileyen prestijli birçok proje Paghera tarafından hayata geçmektedir. Bunun içerisinde kralların, kraliçelerinin, devlet üst düzey mensuplarının ve birçok önemli kuruluşun dâhil olduğu projeler ve özel çalışmalar yer almaktadır.

SAYILARLA PAGHERA

Dünya çapında 575.000 müşteriye sahiptir. Şuanda dünyada devam etmekte olan 168.00 hektarlık projesi vardır. Şuana kadar 574.620 bahçe ve teras, 562.480 havuz, yüzme havuzu, termal ve dekoratif su aranjmanı, 560.330 iç mimarlık ve mimarlık projesi tamamlamıştır. Belediyeler ve vakıflar için toplamda 880.00 bahçe tasarımı, 850.000 gölet, havuz ve su aranjmanı, 563.600 mimari proje gerçekleştirmiştir. 280 tane özel aktivite ve konsept tasarımı yapmıştır. 972 adet restorasyon ve düzenleme projesinde yer almıştır. İtalyan Botanik ve Mimarisi adına tescillendiği çeşitli ödülleri bulunmaktadır.

KRAL'IN DÜNYAYA BIRAKTIĞI İZ

Toprağı 100 yıllık yaşanmış bir bahçe haline getirmesiyle ünlenen grubun, son yıllardaki dünya çapında en çok ses getiren projesi 'Kral Abdullah'ın Uluslararası Bahçeleri'.

Kral'ın dünyaya iz bırakmak istemesi üzerine tasarlanan bahçeler, 2,200,000 m2'lik arazi üzerine kurulmuştur. Tepeden kuş bakışı bakıldığında Kral Abdullah'ın parmak izi olarak görüntülenmektedir. Tam bir görkem ve ihtişam abidesidir.

Paghera bu projede imkânsız başarılararak Nefud çölü içine inşa ettiği alan ile kışın 5°C - 15°C, yazın da 40°C - 50°C arasında değişen havaya rağmen dünyanın en nadide bitki çeşitlerinin yeşerdiği bir ekosistem yaratmıştır. Riyad'a yakın dünyanın en kuru çöllerinden birinde yeşil ve mavinin birleştiği bir botanik cennet yaratmıştır.

Doğasında kullanılan bitkilerin çoğu çöl renklerinden ilham alınarak yerleştirilmiştir. Bu özel bitki seçkileri arasında anti-toksidan etkiye sahip Blepharis Ciliaris, ateş dahil birçok hastalığı iyi eden Colotropis Procer, sarı rengi ve sıradışı şekli ile büyüleyen Cistanche Tubulosa, menekşe rengi ile dikkat çeken Teocrium Oliverianum gibi türler yer almaktadır.

BÜTÜNLEŞİK PLAN

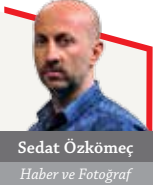
Riyad'ın Kral Abdullah'a sunduğu bu ihtişamlı hediye, sadece botanik bir şölen olmanın ötesinde içerisinde oluşturulan göller, farklı bahçeler, lüks otel, çöl kalesi, amfi tiyatro ve özel alanlarla bir kompleks özelliği taşımaktadır. Parka tepeden bakmayı sağlayan özel teleferikler otantik havayı modern ile tamamlamaktadır.

Paghera 150 yıllık bitki birikimi ve geçmişi, 57 ülkedeki projeleri ve girişimleri ile dünyanın fark yaratan sayılı botanik şirketlerindendir.

BALIĞIN SANATA DÖNÜŞTÜĞÜ YER: TUZLA BALIKÇISI

Tuzla Sahil Yolu'ndaki balık restoranlar arasında lezzet ve kalitesiyle bir adım öne çıkan Tuzla Balıkçısı, 90 çeşit balıktan oluşan spesiyallerini, özel soslar eşliğinde müşterilerine sunarak lezzet sanatını adeta baştan yazıyor.

Sedat Özkömeç
Haber ve Fotoğraf

Tuzla denince aklımıza ilk gelen tersaneleri ve balığı olmuştur hep. İstanbul'un denizle en haşır neşir yerleşim yerlerinden biri olan bu sevimli ilçenin sahil yolu üzerinde bulunan bir düzine kadar balık restoran, balık severlerin en uğrak yerlerinden biridir. Kırmızı-Beyaz ekibi olarak caddedeki en kalabalık mekâna, Tuzla Balıkçısı'na konuk oluyoruz. Kapıda bizi güler yüzlü garsonlar karşıyor. 400 kişilik kapasitesi olmasına rağmen boş masa bulmakta zorlanıyoruz. Beş dakikalık beklemenin sonunda liman manzaralı bir masaya kuruluyoruz. Mekâna ilk gelişimiz olduğu için aklımızda her balıkçıya gidildiğinde olduğu gibi balık sipariş etmek var. Ancak fark ediyoruz ki buradaki balık yeme kültürü diğerlerinden biraz farklı. Garsonlar 30-40 kişilik gruplar halinde gelen müşterilerin tabaklarına özel soslu balık spesiyallerini kaşık kaşık bırakıyor. 90 çeşit balık, bir o kadarda spesiyallerini yazmaya kalksan menüde yer kalmaz. 26 garson, 20 komi, kovanda bal yapan arı gibi, o masadan diğer masaya koşturuyor. Örneğin sadece bir levrek ya da bir çipura söylemeniz; kılıcıyla uğraşmak bir tarafa, tek bir lezzete mahkûm olacaksınız. Oysa 2 kaşık Beğendili İskorpit, 2 kaşık Soya Soslu Somon, 3 kaşık da Levrek Sarma'nın yanına Hamsili Makarna yeseniz, sadece doymazsınız, balığa da doyarsınız. Her birinde farklı bir tat. Bu örnekler çoğaltılabilir tabi. Menü o kadar çeşitli ve lezzetli ki, özel soslar eşliğinde hazırlanmış olan balıkların tatlarını yeniden keşfettiğiniz hissine kapılıyorsunuz. Ve balıkçının her yerinde gördüğünüz "Balığın sanata dönüştüğü yer"

sloganının bu mekânı tam olarak yansıttığını yemeğin sonunda anlıyorsunuz.

"BALIK KÜLTÜRDÜR"

Tuzla Balıkçısı'nın sahiplerinden Sezgin Okçu ile bu keyifli yemeğin ardından sohbet ediyoruz. Mekânı, Ardahanlı 3 kardeş olarak 10 sene önce açtıklarını duyunca, şaşırıp hemen atlıyoruz, "Ardahan nere balık nere?" diye. Gülerrek anlatıyor, ortanca kardeş Sezgin Bey: "Ağabeyim Varol ve biraderim Yakup ile yıllarca otel ve restoran sektöründe çalıştık. Sonra bir gün, 'bu kadar tecrübemiz var, üç kardeş bir araya gelip neden kendi yerimizi açmıyoruz' diye yola çıktık. En büyüğümüz Varol ağabeyim-ki kendisi de aşçıdır- mutfağı yönetiyor. Ben ve diğer kardeşim Yakup da servis kısmıyla ilgileniyoruz. 'Niye balık?' sorunuza gelirsek; balık yemek bir kültür işidir. Örneğin çok lezzetli köfteler de yapabildik. Ama balık çok daha zengin bir yelpazeye müşteriye hitap ediyor. 90 çeşit balık, 20'ye yakın spesiyalimizden oluşan bir menümüz var. Ve bir o kadar da özel sosumuz. Üstelik bu hizmeti makul bir ücret karşılığında veriyoruz. Mesela 1 servis kaşığı mezeyi 3-4 tl karşılığında yiyebiliyorsunuz. Kişi başına ortalama 25 ile 35 tl arasında doymanız mümkün. Altını çizmek istediğim; gelen konuklarımıza sadece doyurmak için değil, doyarken keyif almaları için hizmet ediyoruz. Günün her saati mekânın dolu olduğunu düşünürsek, bunda da başarılı oluyoruz sanırım".

“AVCILARDAN GELEN MÜŞTERİMİZ VAR”

Mekânın 400 kişi kapasiteli olmasına rağmen gelen müşterilerin zaman zaman boş masa bulmakta zorlandıklarını belirten Sezgin Bey, “Sahil yolu üzerinde bizim gibi dokuz balıkçı restoranı daha var. Ama çok şükür ki müşteri potansiyelimiz hiç düşmedi. Tuzla bölgesinin dışında diğer ilçelerden gelen düzenli müşterilerimiz var. Örneğin Avcılar’dan, Bakırköy’den gelen müşterilerimiz var. İnsanlar bu kadar yolu balık yemek için geliyorsa, işimizi doğru yaptığımızı düşünüyoruz. Bu konuda mütevazı olmayacağım. Lezzet ile doğru servisi bir araya getirdiğimiz için, müşterilerimizden yoğun talep görüyoruz” şeklinde konuşuyor.

TUZLA'DAKİ ALKOLSÜZ TEK BALIKÇI!

Tuzla Balıkçısı’nın bu bölgedeki içki satmayan tek mekân olduğunu iftiharla dile getiren Sezgin Okçu, “İnsanların önceliklerine saygı gösteriyoruz. Restoranımızda mescidimiz de mevcut. Bu hassasiyetimiz bize müşteri memnuniyeti olarak geri dönüyor. Bu, bizim için burada kazandığımız paradan daha önemli bir ödül” diye konuşuyor. Ödül deyince hemen aklımıza geliyor. Sezgin Bey, alçakgönüllülüğü elden bırakmıyor; sormasak konuyu belli ki açmayacak. Kendisine masaların boşalmasını beklerken vitrinde gördüğümüz “Keyif Ödülü”nü soruyoruz. Tuzla’da yayımlanan Keyif Yemek Dergisi’nin okuyucularının oylarının belirlediği “2014 Yılı En İyi Balık Restoranı” ödülüne layık görüldüklerini öğreniyoruz. Üstelik bu ödülü iki senedir üst üste aldıklarını da ekliyor, Sezgin Bey. Vitrinde gördüğümüz ünlü simaları da sormadan edemiyoruz. Tuzla Balıkçısı’nın müdavimleri arasında Cevat Akşit Hoca, Bilal Erdoğan, Murat Ülker, Kenan Işık, Fatih Kısaparmak ve Mehmet Ali Erbil gibi simaların bulunduğunu öğreniyoruz.

Tuzla Balıkçısı'nın spesiyallerinden:

***Kalamar Tava
Karides Güveç
Karides Tereyağlı
Beğendili İskorpit
Balık Kokoreç
Dil Menüer
Fener Kavurma
Körili Kırlangıç
Lagos
Levrekli Hamburger***

***Levrekli Marina
Levrek Marina
Makarnalı Levrek
İnce Kıyım Doğranmış Mevsim Salata
Soya soslu somon
Patatesli Külbastı
Patlıcan Beğendi
Patlıcan İskorpit
Sebzeli Fırınlanmış Jumbo
Sebzeli Lagos
Minekop (Şefin Özel Sosuyla)
Ve Mısır Ekmeği...***

HAMZA YERLİKAYA

“ÖNEMLİ OLAN TÜRK BAYRAĞINI ZİRVEYE TAŞIMAK”

Uluslararası Güreş Federasyonu Birliği (FILA) tarafından “Asrın Güreşçisi” ünvanını almaya hak kazanan, ülkemizde Anadolu insanının yüreğinde taht kurmuş bir spor adamı Hamza Yerlikaya... Ülkemizde Güreş Federasyonu Başkanlığı görevini de layıkıyla yerinen getiren Yerlikaya ile hayatı ve kariyeri üzerine bütün sporcuların ve spor âşıklarının keyifle okuyacağı bir röportaj gerçekleştirdik. Sorularımıza samimi yanıtlar veren Hamza Yerlikaya, başlıkta da vurguladığımız o duyguyu bize bir kez daha hatırlattı: “Önemli Olan Türk Bayrağını Zirveye Taşımak...”

Başkanım, tüm dünyada başarılarınız tarihe geçti. Güreşle nasıl ilgilenmeye başladınız? 17 yaşında aldığınız dünya şampiyonluğuna giden o süreci biraz anlatır mısınız ?

03.06.1976 İstanbul / Kadıköy doğumluyum ama aslen Sivaslıyım. Güreşe ilgim aileden geliyor. Dedem, babam ve ağabeyim güreşçi olduğu için Ata sporumuza ilgim başladı. İlk olarak 17 yaşında iken İsveç’te dünya şampiyonu oldum ve Dünya Güreş Birliği tarafından “Asrın Güreşçisi” seçildim. Belirli

zorluklar yaşadık ama yorulmadan çalıştığımız için sonunda başarıya ulaştık. Genç arkadaşlarımıza tavsiyem, azimle çalışmalarını. Umuyorum ki bizim kırdığımız rekorların da üstüne çıkarlar.

Hamza Yerlikaya için güreş nedir? Güreşçide olmazsa olmaz dediğiniz özellikler nelerdir?

Benim için güreş, aşktır. Yaşam şeklidir. Toplumun ve milletin ta kendisidir. Milli değerdir. Güreşin ve sporun temel prensipleri var. Bu prensipler içerisinde yol haritası belirleyerek çalışmak lazım.

Bir süre Fenerbahçe'de futbola yazılmışsınız. Futbol ile güreşin birbirini besleyen yanlarından bahsedermisiniz ?

Futbol ve güreşin fiziksel açıdan zaten benzerliği yok. Tek benzerlik ikisinin de spor olması ve insana manevi anlamda da değerler katmasıdır.

Dünyadaki bu başarılarınızı görüp size teklifler gelmedi mi? Bu teklifler karşısında nasıl cevaplar verdiniz ?

Sporculuk dönemimizde tabii ki birçok ülkeden teklif almıştım ama bizim önceliğimiz her zaman Türk Bayrağı ve Türk Milleti olmuştur. Bu duruşumuzdan asla taviz vermedik. Genç arkadaşlarımız da bu yolda devam etmeliler. Bu bayrağın ve bu milletin, paraya tercih edilmesi mümkün değil.

Hazma Yerlikaya halkın çok sevdiği bir isim. Siyasette bundan sonraki hedefleriniz, düşünceleriniz var mı? Varsa hangi alanlarda?

AK Parti 23. Dönem Sivas Milletvekilliği yapmıştım. Şu anda Türkiye Güreş Federasyonu Başkanlığı görevini yürütüyorum. Bir sonraki dönem için de kismet diyebiliriz. Zamanın ne getirip ne götüreceğini bilemeyiz.

Siyasette spor adına hizmet etmeye çalıştık bu güne kadar. Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın Başbakanlık döneminde Devlet sporculuğu, sözleşmeli antrenör atamaları ve askerlik yaşının 38'e çekilmesi yolunda projelerimizi hayata geçirdik. Siyaset bir hizmet aracıdır ve biz de bu aracı en verimli şekilde kullanmaya çalışıyoruz.

Bir söyleşinizde para sporcuyla bozar diyorsunuz. Bunu biraz açar mısınız? Sporcu-para ilişkisi nasıl kurulmalı?

Eğer bir sporcunun bozulmaya niyeti yoksa, para buna vesile olmaz. Hiçbir başarı, ödüksüz kalmamalı. Sporculara büyük başarıların yolunu anlatmak lazım, ödül miktarlarını değil. Başarılı olursanız zaten para

otomatik olarak geliyor. Birçok branşta paranın bozduğu sporcular da var, bozmadığı sporcular da var. Önemli olan, Türk Bayrağını zirveye taşımak.

Türk sporunda son yıllarda meydana gelen gelişmeler size yeterli geliyor mu? Başka hangi alanlarda düzenleme yapılması gerekir?

Cumhuriyet'in ilanından bugüne bakıldığında, son 12 yılda yapılan tesisler, geride kalan 80 yıla bedeldir. Tesisleşmenin alt yapısı yapıldı. Sportif anlamda büyük başarılar var. Ülkemizin en büyük şansı, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın sporcu kişiliğinin olmasıdır. AK Parti döneminde Akdeniz Oyunları, Karadeniz Oyunları, Kış Oyunları gibi büyük organizasyonlar düzenledik. Fırsat verilmesi halinde olimpiyatları da en iyi şekilde düzenleriz. Sporda güzel gelişmeler var ve daha da iyi duruma gelecektir. Milletvekillerimiz, mecliste kanunsal anlamda da çalışıyorlar. Sporu, önceliklerimiz arasında koymamız gerekiyor. Gençlerimizi spora çekmek ve bu konuda daha ciddi yatırımlar yapmak gerekiyor.

TIBBÎ HACAMAT HAYATIMIZDA

Hacamat, geçmişi Mısır papirüslerine ve peygamberler dönemine kadar dayanan eski bir tedavi yöntemi olarak biliniyor. Sağlık Bakanlığı'nın Geleneksel, Tamamlayıcı, Alternatif Tıp Uygulamaları Daire Başkanlığı'nı kurması ve 27 Ekim 2014 tarihinde Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Uygulamaları Yönetmeliği'ni yayınlamasıyla hacamatın da içinde olduğu birçok alternatif, geleneksel ve tamamlayıcı tedavi yöntemleri hem tıp dünyası hem de halk tarafından daha çok konuşulur ve merak edilir oldu.

Asuman Uğur
Programcı - Yazar

Bilimsel literatürde yaş kupa terapisi olarak adı geçen "Hacamat" Amerika ve Avrupa'da "wet cupping therapy" adı ile uygulanıyor. Son yirmi yılda batı ve doğu ülkelerinin de ilgi göstermeye başladığı bu tedavi yöntemi halen İngiliz Kraliyet Marsden Hastaneleri'nde "wet cupping therapy" adıyla hekimler tarafından uygulanıyor. Türkiye'nin birçok ilinde ise hem hekim hem de hekim olmayanlar hacamat ile hastaları ya da sağlığını korumaya çalışanları daha iyi etmeye çalışıyorlar.

Peki nedir bu hacamat? Gerçekten sağlığımızı korumaya etkisi var mı? Gerçekten tedavi ediyor mu? Modern tıbbın yetmediği yerde devreye girmeli mi? Yoksa tamamlayıcı mıdır? Kimler uygulamalı? Sağlıklı uygulama koşulları nelerdir? Dünyada uygulanıyor mu? Sağlık Bakanlığı'nın konuya bakışı nedir?

Dr. Turanşah Tümer Cerrahpaşa Tıp Fakültesi'nden mezun, aile hekimliği yapmış, akupunktur, kupa terapisi ve hacamat konusunda eğitimler alan Türkiye'de tıp doktoru olarak "tıbbî hacamat" yapan ilk hekimlerden biri. Dr. Tümer, "Sağlıksız bir kan dolaşımının birçok hastalığın oluşmasına yol açan önemli bir risk olduğunu ve tıbbî hacamatın burada devreye girerek damar tıkanıklarını açabilen etkisi olduğunu ve hacamat sayesinde toksinler

ve metabolik artıklar ortadan kalkabildiği için çeşitli hastalıkları tedavi edebilmek mümkün olabiliyor" diyor.

NEDEN TIBBÎ HACAMAT ?

Hacamatın vücutta çeşitli nedenlerden oluşan, toksin, tortu, allerjen ve kanserojen maddelerden arındırma işlemi olduğunu belirten Dr. Turanşah Tümer şöyle devam ediyor:

"Bu arındırma işlemi süzgeç görevi olan kılcal damarlardan yapılır. Hacamatın bu filtreyi temizlediğini söyleyebiliriz. Eğer bu zararlı maddeler vücutta birikirse, kalp-damar hastalıkları, beyin damar hastalıkları, yüksek tansiyon, dolaşım bozuklukları, kanser, varis, hemoroid, dikkat dağınıklığı ve stres gibi birçok hastalığa neden oluyor. Bu sorunlardan kurtulabilmek için ya cerrahi yöntemlere başvuruluyor ya da ilaç kullanılıyor. Modern tıbbın sunduğu bu imkanlardan elbetteki faydalanacağız. Ama hacamat güvenilir ellerde, hekim tarafından ve diğer uygulayanlar da hekim kontrolünde ve doğru şekilde yaptıklarında etkisini daha iyi hissettirebilir. Hastanın hekimi tarafından yapılan tedavisini destekler. Kişi hasta olmadan da koruyucu özelliği vardır."

Sağlık Bakanlığı Tamamlayıcı ve Alternatif Tıp Uygulamaları Daire Başkanı Dr. Mehmet Zafer Kalaycı yayınlanan yönetmelikle hacamatın da için de bulunduğu, geleneksel, alternatif ve tamamlayıcı tıp uygulamaları ile ilgili şu açıklamalarda bulundu:

“Sadece Türkiye’de değil tüm dünyada bu tarz tedavi yöntemlerine yönelme var. Dünyada da Almanya, İngiltere ve ABD’de bu tarz tedavi yöntemleri hekimler tarafından hastalara uygulanıyor. Türkiye’de 14 ilde anket yapılan ankete göre halkın yüzde %62’si geleneksel tedavi yöntemlerini bir şekilde uyguluyor. Ama bu uygulamalar ne kadar doğru yapılıyor, araştırıyoruz. Bilim şüpheyi ortaya çıkıyor. Bu tarz tedavi yöntemlerinin sonuçları ile ilgili elimizde yayınlar, bazı bilimsel veriler bulunuyor. Dünya Sağlık Örgütü de zaten hacamat gibi alternatif, tamamlayıcı tedavi yöntemlerini stratejik planı içerisine aldı. Bu tedavi yöntemleri ile ilgili çalışmalara da destek verecekler. Biz de bu çalışmaların için de yer alacağız.”

HEKİMLERİN “HACAMAT” UYGULAMASI VE AKUPUNKTUR

Hekim olmayanlar tarafından “hacamat” yapılması durumunda ciddi kan kayıpları, damar ve sinir kesileri, enfeksiyonlar ve kişiden kişiye bulaşan hastalıkların oluşma riski var. Bu nedenle hacamatı yapan kişinin sağlık bilgisi olması ve hekim olması gerekiyor. Dr. Turanşah Tümer, “Hekim aldığı tıp eğitiminin ışığında kişinin yaşına, cinsiyetine, kilosuna ve cilt özelliklerine göre vücuttaki akupunktur noktalarına göre hacamat yapacağı uygun bölgeleri tesbit ediyor. Ama günümüzde hekim olmayanlar maalesef hijyenik olmayan bir şekilde hacamat yapıyorlar. Böyle olunca da kanla bulaşan hepatit, AIDS gibi hastalıkların ortaya çıkma ihtimali artıyor” şeklinde konuşuyor. Dr. Tümer, “Hacamat uygulamasında 4 bölgeye ayrılan vücutta hacamatın olumlu etkisini gösterebilmesi için akupunkturun tedavi bölgelerine uygulanması gerektiği” konusuna da dikkati çekiyor.

HACAMAT NASIL YAPILIR?

Hacamat cam kupa, steril bistüri ve gazlı bez kullanılarak yapılıyor. Dr. Tümer, “Hacamat için kullanılan malzeme cam olmalı ve cam kupanın içine pamuk ve ateş ile vakumlama yapılmalıdır. Çünkü sıcaklık gören bölgeden kan daha iyi gelir. Vakumlama esnasında da cildi gevşetmek, kan dolaşımını artırmayı sağladığı için görülen fayda açısından en etkili sonucu verir” diyor.

Hacamat vücutta 4 ana bölgeye uygulanabiliyor. Sırtın iki kürek kemiği arası, bel bölgesi, kuyruk sokumu, diz etrafı ve kafa bölgeleri. 4 yaşından 90 yaşına kadar herkese “Hacamat” yapılabildiğini söyleyen Dr. Turanşah Tümer, “vücudun hangi bölgesine uygulanırsa uygulansın ideal bir hacamat için bir bölge üzerinde ortalama 30 dakika süreyle çalışılması gerektiğini” belirtiyor ve şöyle devam ediyor: “Vücuttan pıhtı şeklinde çıkan kirlenmiş kanın tamamen bitene kadar hacamat uygulamasına devam edilmesi gerekiyor. Kirlenmiş kan bitince, normal akışkanlıkta bir kan çıkması, ya da kan çıkmaması gerekiyor.”

KANITA DAYALI DEĞİL, YANITA DAYALI

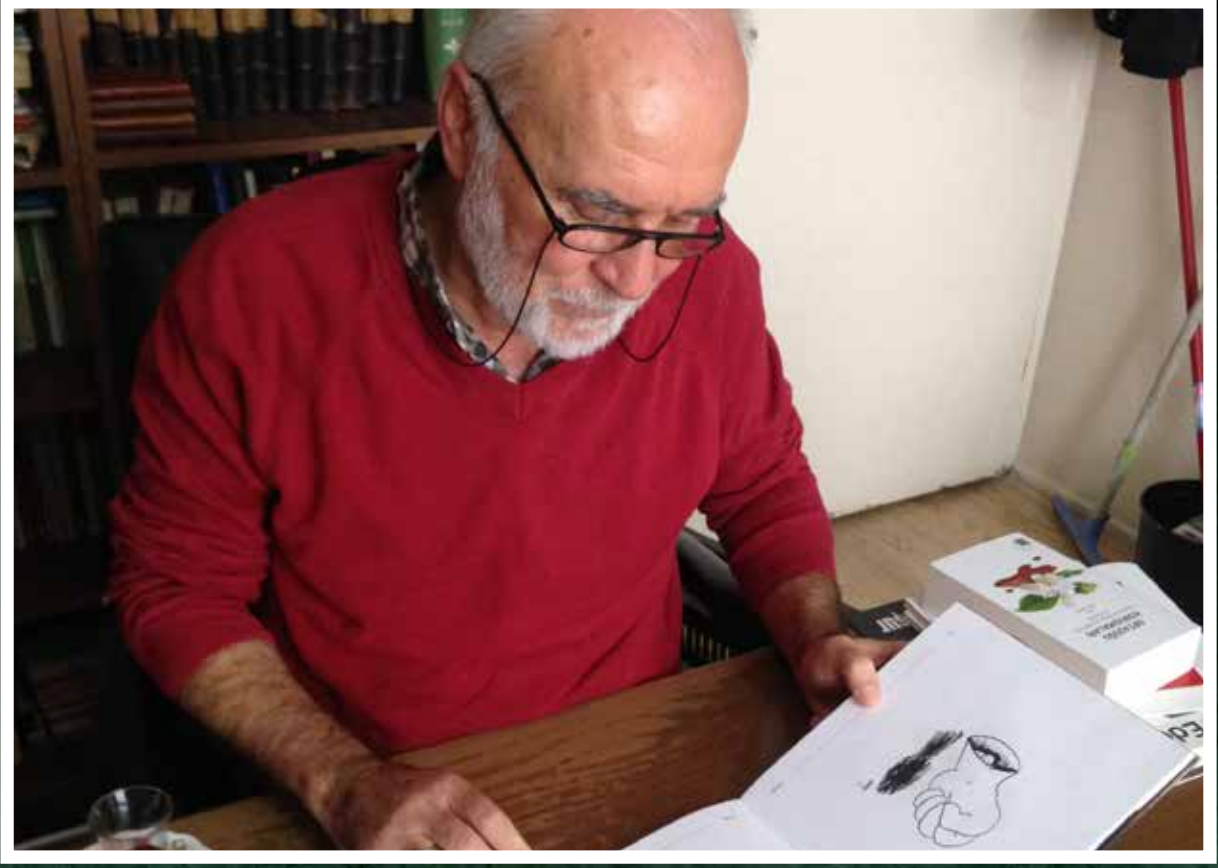
Hastanın vücudunda yoğun şikayeti olan bölgelerine hacamat uygulandıktan sonra etkisini yaklaşık 10 dakikada hissettirdiğini söyleyen Dr. Turanşah Tümer, “Hastanın bir şikayeti yoksa da kendini daha iyi hissedeceğine inanarak ve deneyimlemek istediği için ‘hacamat’ yaptırıyorsa enerjisinin arttığını, zindeleştığını hissediyor” diyor ve ekliyor: “Bu da tamamen hastalardan aldığımız yanıtlara göre paylaştığımız bir bilgi.”

Hacamatın vücut sağlığı için gözlenen genel etkilerini ise Dr. Turanşah Tümer şöyle sıralıyor:

“Kasları gevşetir, sırt, bel ve boyundaki sertlikleri giderir, kan akışını teşvik eder, kanı temizler, yüksek tansiyonu düşürür, kandaki yaşlı hücreleri temizler. Karaciğer, kalp, böbrek, bağırsak ve diğer organların işlevini artırır ve geliştirir. Bunların sonucunda da kişide zihinsel açıklık ve enerji seviyeleri artar. Ayrıca, yorgunluk, dinlenememe, sinirlilik hali, depresyon, yüksek kolesterol, cilt bozuklukları, ve selülide de iyi geliyor.”Güvenilir ellerde, hekim tarafından ve diğer uygulayanlar da hekim kontrolünde ve doğru şekilde yaptıklarında etkisini daha iyi hissettirebilir. Hastanın hekimi tarafından yapılan tedavisini destekler. Kişi hasta olmadan da koruyucu özelliği vardır.”

HEKİM OLMAYANLAR “HACAMAT” YAPMAYACAK

Yakın zaman içinde bu konuda denetlemeler artacak. Artık “hacamat” da dahil bütün alternatif, tamamlayıcı uygulamalar bu konuda eğitim almış sertifikalı hekimler tarafından hem kamu hem de özel merkezlerde yapılabilecek. Hekim olmayan ve bu konuda sertifika almamış hiç kimse tedavi yöntemini uygulayamayacak. Üniversite hastanelerinde açılacak Geleneksel, Tamamlayıcı Tıp Uygulama merkezlerinde akademisyenler tarafından bu eğitimler planlanacak. Şu anda bünyesinde merkez kurmak için Gazi Üniversitesi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi ve Üsküdar Üniversitesi başvurularını yapmış durumda.

CHARLIE HEBDO'DA YAPILAN SANAT DEĞİL!

Fransa'da yaşanan kanlı olayın ardından gözler yine karikatüre çevrildi. Medya kanlı olayın hemen ardından İslam'ı ve Müslümanları suçlayan yayınlar yapmaya başladı. Türkiye'de bir gazete, peygamber efendimizin karikatürlerinin yayımlanmasına müsaade etti. Tüm bunlar yaşanırken, sanatı kendine siper edinip ideolojik çıkarları peşinde kullananlar hep kendini gizlemeyi başardı. Ömrünü çizgilere vermiş bir düşünür, sanatkâr Hasan Aycın bize hayatı anlamlandırmamızda ve yaşanan kirli oyunları deşifre etmemizde işimize yarayacak bilgiler veriyor.

Hasan Aycın
Kütüphanesinden

Hasan Aycın karikatürü nasıl tanımlıyor? Yakın zamanda meydana gelen Charlie Hebdo olayından başlarsak Charlie'nin bakış açısı ile Aycın'ın bakışında ne gibi farklılıklar var?

Bir önceki karikatür krizinde olduğu gibi bu olayda da ben karikatürleri görmek istemedim. Görebildiğim kadıyla onlar ne karikatür ne de sanatla uzaktan yakından bir alakası var. Buna olsa olsa küfür diyebiliriz. Bu zaviyeden konuşulacak bir yanı yok. Saldıran, küfreden bir tavır var. Hiçbir Müslüman kendi değerlerine, inandığı değerlere saldırılmasını hoş karşılamaz.

Cumhuriyet gazetesinin bunları alıp yayınlamasını nasıl değerlendirdiniz?

Kadim bir hikâye vardır. İbrahim a.s. ateşe atılacağı zaman gökte bir karakuş bir de beyaz kuş vardır. Birinin gagasında su diğerininkinde ise çalı vardır. Biri der ki, ben Nemrudun ateşine çöp taşıyorum. Öteki de ben de ateşi söndürmek için bir damla su taşıyorum der. İki de bilirler ki ne o damla su ateşi söndürecek ne de o çöp ateşe bir şey katacaktır. Cumhuriyet gazetesi de burada safını belli etmiş oldu.

Biz Müslümanız. Bu ülkede herkes Müslüman ise bizim bu işe bir bakışımız olması lazım. Bu işi yapanların

Müslüman kimliği ile yapıyor olması gerekir. Beni kimlik sahibi kılan değerler İslami değerler ise o zaman ben öncelikle karikatürün Batı menşeli anlamını kabul edemem. Böyle bir durumda karikatürün iç dinamiğini değiştirip kendimden kılmak zorundayım. İslam insanın aziz olduğu söylüyor ise, muhterem olduğunu kabul ediyorsak alay edemeyiz, aşağılayamayız, saldırgan bir dil kullanamayız. İnandığı değerlerini de aşağılayamayız.

Biz böyle yapmaz isek yaptığımız iş bizi kendinden kılar.

O yüzden Charlie'de yapılan bana göre bir sanat değildi. Cumhuriyet gazetesinin de olayı böyle bir şekilde gündeme taşımaması doğru bulmadım.

Neden çizerek eleştirmeyi insan ister?

Görsel bir dil çünkü. Görsel olan kendini pat diye ortaya koyar. Kolay anlaşılır, kolay yakalanır. Bir diğer şey ise dünyanın bütün dillerinin üstünde ortak bir dildir görsel dil. Hiçbir dile tercüme ihtiyacı hissetmezsiniz. Yazı ile mukayyet olan ne var ise onu muhakkak tercüme etmek zorundasınız. Çizgi ise bundan aridir.

Charlie ile aynı çizgide olduğunu söyleyen çizlerle ben aynı çizgide buluşamam. Aynı dilin temsilcisi olmaktan hayâ ederim.

İlk çizdiğiniz çizgiyi hatırlıyor musunuz?

Tabi hatırlıyorum. 3 Şubat 1978 yeni devir gazetesinde yayınlanan çizgidir. Dünyayı yer küre şeklinde yuvarlayan iki pislik böceği. O zamanlar Sovyetler ve Amerika eksenli Batı vardı. Yani komünizm ve Amerikanizm vardı. Ben bu ikilinin yer küreyi yuvarladığını çizdim.

Çizgi için bir eğitim aldınız mı?

Hayır almadım. Bu nasıl olur diyecek olursanız, biz insan olurken eğitime ihtiyaç hissetmiyoruz. Yokluk sahnesinden varlık sahnesine gelirken... Seçmediğimiz herhangi bir şey olabilirlik hiçbir şey olabileceğimiz gibi...

Olduk, insan olduk. İnsan hayatı boyunca aslında kendi kodlarını keşfediyor. Kendi hakikatine ulaşıyor ve açıyor, açıyor. Benim yaratılışında bu Allah vergisi meleke olmasaydı dünyanın bütün karikatür üstatlarını bana hoca yapsaydınız benden bir şey olmazdı. Eğitim kolaylaştıran bir şeydir. Aynı zamanda sınırlar, dondurur. Eğitim bazen sizi bir başkası da kılabilir.

Cemal Nadir, Cumhuriyet dönemi karikatür ustasıdır. İşsiz kalmıştır. Memlekette o zaman güzel sanatlar var. O zaman da güzel sanatların reisi Çalılı İbrahim'dir. Cemal Nadir'i fakülteye almazlar. Sonrasında Cemal Nadir bildiğimiz Cemal Nadir olur. Bir gün bir baloda karşılaşmak zorunda kalırlar. Çalılı İbrahimle konuşmaları da gerekir. O sırada Çalılı İbrahim zamanında okula almadığı Cemal Nadir'e döner ve der ki; Ya üstat, seni iyi ki güzel sanatlara almamışız yoksa memleket büyük bir sanatkârdan olacaktı!"

Sınırlar eğitim, kalıplara sokar. Siz bir yerde hoca iseniz, sizin kendi kalıplarınız vardır yahut benimsediğiniz kalıplar. Onu öğrencilerinizden o kalıplara girmesini beklersiniz. Onların yeteneklerini kabiliyetlerini sınırlarsınız. Doğal olan da budur. Yanlış mıdır? Doğal olan doğru mudur? Ben bunun tartışmasına da girmek istemiyorum.

Başka bir konuya geçmek istiyorum. Sizin çizgilerinizi izlediğimde aynı zamanda bir psikolojik vakıa olduğunu görüyoruz. Siz insan psikolojisine nasıl bu kadar hâkim çizgiler çizebiliyorsunuz?

Mesele şu, artık yaşı altmışa gelmiş biri olarak bunu daha rahat söyleyebiliyorum. Benim bütün çabam aslında kendi sırrımın peşinde olmakla ilgili. Bütün tanımlamaları tanımlama ihtiyacı hissediyor insan. Bütün anlamları anlamlandırmak... Yani sınırlı olan ne var ise, her canlıyı kuşatan ne kadar sınır var ise,

zamanın sınırı, mekânın sınırı, kelimelerin sınırı, bütün bunları sembollerle, simgelerle anlamamanın bir yola dönüşmesidir bir anlamda çizgi. Ben kendi içimde ve dışında yolculuklar yapan yolcudan başkası değilim. Zaman benim için, mekân benim için. Çünkü kendimi konumlayabilmem için buna ihtiyacım var. Bu yüzyılda, bu yılda, bu ayda, bugünde, bu saatte, bu dakikada, bu anda, şimdi buradayım. Ve seninle birlikteyiz. Burası neresi? Burası evrende uzayda, dünyada, bu ülkede, bu şehirde, bu semtte, bu adresteyiz... Şimdi bu zaman ve bu mekândayız. Her şey böyle başlıyor. Bir önceki mekân ve zamanda değilim. Benden önce burada başkaları vardı.

Bütün İnsanlık Benden Önce Tam Buradaydı!

Bütün insanlık benden önce tam buradaydı! Hz. Âdem'in ayak izleri de buradaydı. Kimse başka bir yerde aramasın. Bütün peygamberler buraya geldi. Katiller, caniler, fahişeler hepsi burada yaşadı. Öyleyse ben neden buradayım? Çünkü imtihan ediliyorum. Peki, niçin imtihan ediliyorum?

Çünkü buradan başka bir yere bir gidiş var. Hep burada değildik, buraya sonradan geldik. Madem geldik buradan da bir yere gideceğiz. Bütün mesele geldiğim yere dönebilecek miyim? Dönemeyecek miyim? Ben kendime bunları söylüyorum ve kendim üstümden bütün insanlığa bunları söylüyorum.

Bu sözlerimde kendinden bir karşılık bulan insanlar aslında kendilerini buluyor. Acısıyla tatlısıyla bu benim gerçeğimdir.

Bunu da anlamak uzun bir zaman gerektiriyor değil mi?

Pek tabii. Ben kırk yaşında ölseydim. Benle yaşıt ve erken yaşta ölen arkadaşlarım var. Hemen bir tanesi rahmetli Ramazan Dikmen, Cahit Abi ellisine gelmeden öldü... Bu kadar yaşadığınızda bu tecrübeyi anlama ve anlatma fırsatınız oluyor demek ki.

İlk albümünüzü İsmet Özel mi çıkarmıştı?

Evet. Bu biraz cümbür cemaat bir işti. Biz bu mahallede çok fazla ilgili ve alakalı insan yoktu. Ben de onlardan biriydim diyelim. Bazı kişiler benim yaptığım işi benden önce altını çizdiler. Rahmetli Cahit Zarifoğlu mesela. Hatta Zarifoğlu bana müşterek bir kitap çıkartmayı teklif etmişti. Hazırlayamadık ama. Diğer İsmet Özel'dir. İsmet abi benden ilk albüm çıkartmamı isteyen kişidir. İlk albümüm de onun editörlüğünde çıktı. Yaptıklarımı izleyip takip eden örneğin Mehmed Zahid Efendi bile beni bu konuda teşvik edici oldu.

Hayatımda beni zorlayan üç olay vardır. Biri çizgi-resimdir. Diğeri sigaradır. Sigaradan kurtuldum. Fakat karikatürden kurtulamadım.

Karikatür Konusunda hiç teşvik edici olmadım!

Karikatür konusunda hiç teşvik edici olmadım. Herkes kendisi seçsin istedim. Kendi karar verip seçtikten sonra benim yardımcı olmam gereken bir nokta varsa o zaman oldum. Kimseyi buraya çekmeyeyim anlayışına hala sahibim. Bir taraftan bu yaptığım şeyin İslam'da karşılığı nedir diye çok araştırdım. Kamuoyuna baktığınızı zaman cevaz olmadığını görüyorsunuz. Tasvir yasak. Rahmetli annem benim ilk figürümü gördüğü zaman bana: Oğlum Allah yarın bu çizdiklerine can ver dediği zaman ne yapacaksın? Demişti. O yüzden ben hep derim, benim ilk hocam annem olmuştur.

Hala bu soru ile karşılaşabileceğinizi düşünüyor musunuz? Karşılaşırsanız ne diyeceksiniz?

Düşünüyorum evet ve karşılaşırsam da iyi olur. Hala ben çizgiyi temkinle yapmak zorundayım. Bu işi temkinle yapmak gerektiği hususunu savunmak durumundayım. Aklımıza geleni çizemeyiz. Çünkü bu bizim amelimizdir. Amel defterimiz yaptıklarımızla oluşur. İnsan nisyan ile malüldür. Allah her yarattığı kuluna iki tane kâtip vermiştir. Her yaptığımızı da kaydediyorlar. Biz yüzümüzü ak edecek işler yapmak durumundayız. Ben bu işi yaparken Allah'ın benim elimden Müslümanların yüzünü ak edecek işler yapmayı nasip etmesi için dua etmek zorundayım.

Öldürülen Filistinli karikatürist vardı. Naci El-Ali... Siz de yaptığımız iş için bu tür şeylerle karşılaştığınız oldu mu? Veya eleştirileriniz için hiç endişelendiniz mi?

Bana burada biri demişti ki, hiç kötü adam yaralamayı düşündün mü? Ben düşünmedim. Düşünebilecek fitratta bir insan da değilim. Ben ihyadan yana bir anlayışın temsilcisi olmak zorundayım. İslahtan yana bir anlayışı temsil etmek zorundayım. İtlaftan ve yok etmekten Allah korusun.

Bana ulaşmış hiçbir tehdit olmadı bugüne kadar. Olur mu? Allah esirgesin saklasın derim. Aklımdan zaman zaman geçer. Fakat ben bir çizgiyi çizersem yanlış yaptığımı hissedersen onu çizmem. Hatta benim bir çizgimi kullanacaksanız bunun bir hukuku şudur: Bunun ederi TL ya da dolar olarak şudur değil! Bunun hukuku şöyledir: Ben bu çizgiyi hangi ilkeler doğrultusunda yaptırı idiysem benim ilkelerime ters düşmeyecek bir şekilde bunu yayınlayın!

Naci el-Ali'nin şehadetine, davası uğrunda ölen bir adam olarak baktım hep. Onun bir yeteneği vardı. Dünyanın birçok çizerinin imreneceği bir çizerlik hayatı oldu. Bu insan o yeteneğini ülküsü uğrunda kullandı. Onun dışında hiçbir şey çizmedi. Bugün yeryüzünde Filistin davası diye onurlu bir dava varsa bu davanın çizgişiyle öncülerinden olmuş bir insandan bahsediyoruz. O uğurda şehit olan kimler varsa Naci El-Ali'yi onlardan ayıramazsınız.

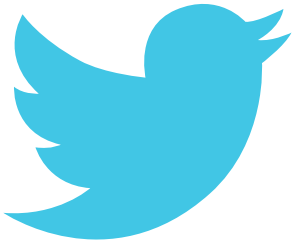
Sernur Yassıkaya
Sosyal Medya Uzmanı

TWİTTER'DA WEBDEN MOBİL VİDEO ÖZELLİĞİ VE ÇOKLU DM

Özellikle son dönemde Instagram ile derin bir rekabete giren ve aktif takipçi sayısında rakibinin gerisine düşen Twitter için yeni güncelleme hem gelir hem de aktif takipçi sayısı açısından önemli bir hamle özelliği taşıyor.

Twitter geçen hafta kullanıcılarını sevindirecek ve kanaatime göre kendisini de daha etkin bir sosyal medya mecrasına dönüştürecek iki özelliği açıkladı. Twitter, yeni geliştirdiği, çoklu DM mesajlaşma ve direkt video çekme özelliği yakında tüm kullanıcılara sunacak. Yeni eklentiler ile Twitter'da 30 saniyeye kadar video çekme imkanı sunuluyor ve 20 kişiye kadar DM'den grup mesajı atmak mümkün olacak. Videoları editleme imkanına da izin veriyor twitter. Twitter böylece hem Whatsapp'a hem de Instagram'a karşı bünyesine iki etkin araç ekliyor. iOS kullananlar yani iPhone sahipleri, kendi çektikleri videoları da yakın zamanda Twitter'a ekleyebilecek. Yeni gelen

iki özellik, özellikle video, medya organları ve şirketler (gazete, tv vs.) için yepyeni ufuklar açacaktır. Dijital pazarlama uzmanı Yakup Kocaman'ın yeni özelliklerin "Twitterın reklam pastası büyür. 30 saniyelik pazarlama videoları yaygınlaşır." yorumu da dikkate değer. Özellikle son dönemde Instagram ile derin bir rekabete giren ve aktif takipçi sayısında rakibinin gerisine düşen Twitter için yeni güncelleme hem gelir hem de aktif takipçi sayısı açısından önemli bir hamle özelliği taşıyor. Yeni video özelliği ile Twitter'ın reklam gelirlerinde kayda değer bir artış olacağını söylemek de mümkün. Twitter'dan video çekmek de son derece kolay görünüyor.

INSTAGRAM'DA YENİ GÜNCELLEME

Dev sosyal medya/dijital şirketler arasındaki rekabet kızıştıkça yeni özelliklerle kullanıcılarının karşısına çıkıyorlar. Son dönemde yaptığı çıkışla Twitter'ın tahtını sallayan #Instagram da son yaptığı hamle ile var olan rekabetin boyutunu göz önüne serdi. Yeni güncelleme ile maksimum 15 saniye uzunluğundaki Instagram videoları artık aralıksız dönmeye devam edecek. Yani Twitter'ın yan ürünü Vine'a sıkı bir rakip gelmiş durumda. Bilindiği üzere Vine, 6 saniyelik loplar üzerinden videolar üzerine inşa edilmiş bir sosyal mecradır. Vine kısa zaman önce yaptığı güncelleme ile kullanıcılarının uygulama harici çektiği videoları da hesaplarına ekleme imkanı tanımıştı.

TÜRKİYE'NİN FOTOĞRAFLARI INSTAGRAM'DA

Instagram'dan bahsetmişken, bu mecrada Türkiye'mizin güzelliklerini çeşitli fotoğrafçıların merceklerinden yansıyanlar ile dünyaya göstermeyi amaç edinen @ComeSeeTurkey hesabından bahsetmemek olmaz. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin ana sponsoru olduğu bu hesapta, Edirne'den, Cumalıkızık'a, oradan Adıyaman'ın ovalarına ve Kars'a kadar ülkemizin 7 bölgesinden onlarca güzelliğe fotoğraflar eşliğinde bir seyahate çıkıyorsunuz. Size tavsiyemiz eğer ülkemizin değerini anlamak istiyorsanız ComeSeeTurkey'e mutlaka göz atın.

YENİ ŞAFAK GAZETESİ ARTIK INSTAGRAM VE VİNE'DA

Yeni Şafak gazetesi dijital ve sosyal medya platformlarında yaptığı atılımlar ile Türk medyasında kendisine önemli bir yer edindi. Şimdi gazete bu adımlarını zenginleştirmek amacıyla Instagram ve Vine'da hesaplarını aktive etti. Gündeme özel hazırlanan fotoğraf ve videolar ile zengin bir medya içeriği sağlayan Yeni Şafak dikkatle izlenmeye değer. Yeni Şafak Instagram hesabına, www.instagram.com/YeniSafak ve Vine hesabına www.vine.co/YeniSafak hesabından ulaşabilirsiniz.

KIRMIZI
BEYAZ

65

teknoloji

KARADENİZ'İN HIRÇIN SESİ:

KARADENİZ KEMENÇESİ

Araştırmacı Yazar Mehmet Bilgin ise Doğu Karadeniz Etnik Tarihi Üzerine adlı yazdığı kitapta, Karadeniz kemençesinin Kıpçak Türkleri'ne ait bir çalgı olduğunu, Gagavuz Türkleri'nin de bu çalgıya "kumanca" ve oyununun adına da "Horon" dediklerini yazmıştır. Ancak Türkiye'de ilk defa resmi olarak kurulan Kemençe Evi'nin kurucusu Mehmet Yazıcıoğlu hem kemençeye hem tarihine çok farklı yorumlar getiriyor.

Bilinen en eski yaylı çalgılardan biri olarak kabul edilen kemençenin Karadeniz'e nasıl ve nereden geldiği hep tartışılmıştır. Kimilerine göre bir Arap çalgısı olan kemençe M.S. 11. yüzyılda Müslüman Arapların kontrolü altında olduğu dönemde İspanya üzerinden Rebec adıyla iki koldan yayılmış, Orta Çağ ve Erken Rönesans dönemi boyunca yaygın olarak kullanılmıştır. Araştırmacı Yazar Mehmet Bilgin ise Doğu Karadeniz Etnik Tarihi Üzerine adlı yazdığı kitapta, Karadeniz kemençesinin Kıpçak Türkleri'ne ait bir çalgı olduğunu, Gagavuz Türkleri'nin de bu çalgıya "kumanca" ve oyununun adına da "Horon" dediklerini yazmıştır. Ancak Türkiye'de ilk defa resmi olarak kurulan Kemençe Evi'nin kurucusu Mehmet Yazıcıoğlu hem kemençeye hem tarihine çok farklı yorumlar getiriyor.

**İLK DEFA BİR KEMENÇE EVİ KURMA FİKRİ NASIL
VE NEREDEN GELDİ?**

M.Y: Kemençe evi 2007 yılının mayıs ayında kuruldu. Kurma fikrimiz 2004 yılından beri vardı. 3-4 yıl bazı özel kafelerde, derneklerde kemençe kursu açarak başladık. Ancak derneklerde ve kafe tarzı yerlerde bu işin yürütülemeyeceğini anlayanca sadece kemençeye özel bir yer açma hissi bizde uyandı. Bunun sonucunda 2007 yılında Türkiye’de ilk defa Kemençe evi’ni açtık. Burada hem Kemençe üretiyoruz hem kemençe öğretiyoruz.

**İNTERNET ADRESİNİZDE GARANTİLİ KEMENÇE
ÖĞRETME KURSU DİYORSUNUZ. BU GARANTİ
NEREDEN GELİYOR?**

M.Y: Biz bu işe başladığımızda bu işi en kolay nasıl öğretebiliriz diye çok düşündük. Sonunda kendi metodumuzu oluşturduk ve öğretmeye başladık. Bu metodun gerçekten çok başarılı olduğunu da o zaman fark ettik. Burada usta ve çırak ilişkisi içerisinde bu işi öğretiyoruz. Bu işin piri dediğimiz eski ustalar nasıl öğrendi ve öğrettiyse biz de o şekilde öğretiyoruz.

SİZ HANGİ USTALARDAN DERS ALDINIZ?

M.Y: Benim bir ustadan ders alma imkânım olmadı. Kemençe bile alacak durumumuz yoktu o zamanlar. Kendim bir kemençeyle çalışa çalışa öğrendim. Kemençeden önce bağlama çalmaya çalıştım. Sonra on beş yıl ud çaldım. Ve sonunda kemençeyi öğrendim.

SİZCE KEMENÇE NEDİR?

M.Y: Kemençe literatürde halk müziği enstrümanı olarak kabul ediliyor. Bağlama gibi. Ben bu tarifi kabul etmiyorum. Çünkü Karadeniz kemençesi sadece Karadeniz’e özel bir şeydir ve yedi bölge Anadolu’da pek fazla çalınmaz. Doğu Karadeniz yöresel enstrümanıdır diyebiliriz Kemençe için.

Dünya üzerinde bir sürü kemençe var. Klasik kemençe, armudi kemençesi, kabak kemani, armudi kemençe... Ancak Karadeniz kemençesi bunlardan çok farklı ses ve karaktere sahiptir.

Bugaristan’da bulgar kemençesine gadulka derler. Her enstrümanın genel ismi kemençe. Ama ne kemençesi dediğin zaman onun kime ve nereye ait olduğunu anlarız. Karadeniz Kemençesi.

**Kemençe
dünyanın en
zor enstrümanı
olarak kabul
ediliyordu
2007 yılına
kadar. Bu
metotla
kemençe
dünyanın
en kolay
enstrümanı
haline geldi.**

KEMENÇE KARADENİZ'E NEREDEN GELDİ?

M.Y: Rumlardan önceden bu bölgede Karadeniz Kemençesi vardı. Burada bu topraklarda icat edilmiştir. Bir iddiaya göre Kuman Türklerinden geldiği söylenmiş. Başka bir iddiaya göre gemi ticaretiyle Cenevizliler zamanında Trabzon'a geldiği söylenmiştir. Biz Karadeniz kemençesinin bu topraklardan çıktığını şöyle ispat ediyoruz. Üzerinden çıkan ses sadece Karadeniz insanını etkiliyor. Tabi ki herkesi etkiler ama bir Karadenizliyi bir başka etkiler. Anlatırken bile tüylerini diken diken eder. Kan akışını değiştirir. Horon havası çaldığın bir Karadenizli mutlaka bir yerini oynatır. Ritme kapılır.

SİZİN TEKNİĞİNİZ KEMENÇE ÖĞRENMENİN KOLAY TARAFLARI NELER?

M.Y: Kemençe evi hepimizin evidir. Ben her zaman bir ev ortamı olarak burayı lanse etmişimdir. Burada oluşturduğumuz teknik de hepimizin tekniği. Bu teknik için 4 sene kadar uğraştım. Ben de Karadeniz insanın sabırsız karakterinden yola çıkarak en hızlı

öğrenebileceği şekilde bir teknik oluşturduk. Onlara anlattığımız teknikle birinci ders tekniği kullanmayı öğretiyoruz. İkinci derste aşağı yukarı ilk parçasını acemice de olsa çalmayı öğrenebilecekleri bir düzeye geliyorlar.

Kemençe dünyanın en zor enstrümanı olarak kabul ediliyordu 2007 yılına kadar. Bu metotla kemençe dünyanın en kolay enstrümanı haline geldi. Acemi iken iki saat amatör iken dört saat günde çalışma şartı var. Bunun sebebi bilinç altı denilen beynimizdeki bölgeye bir hareketin kalıcı olarak yerleşmesi için 28 saat geçmesi gerekir. Tıpkı araba sürmek gibi. Zamanla daha kolay haline gelen bir alışkanlığa dönüşüyor. Bu işin sadece bilinçaltı ile değil kondisyon ile de alakası var. İki saat boyunca aynı ritmi vurmak öyle olay bir iş değildir. O yüzden antrenman yapmak gerekir. Fakat bunların çok ötesinde kemençe yürek ile çalışır parmak ile değil. Yüreğinizde kemençeyi hissedemezseniz parmaklarınız size yardımcı olamaz. Önce kemençeyi sevmeyi öğretiyoruz. Sonra onu çalmak kolay hale geliyor.

Kemençe duygu aktarım aracıdır. Karşındaki insana kalbinde olanı aktarman gerekiyorsa bunu kemençe yordamıyla yaparsın. Yüreğinde ne hissediyorsan onu yansıtırsın. Aslında biz kemençeyi çalmayız biz kendimizi çalarız.

PEKİ, KEMENÇE KAÇ PARÇADAN OLUŞUYOR?

Yaklaşık on parçadan oluşuyor. Kasası, kapağı, teli vs.

KEMENÇELER NEDEN BASİT, FABRİKASYON ARTIK? SİZİN KEMENÇELERİNİZ İSE BAYA İŞLEMELİ.

M.Y: Evet on beş sene kemençe yapımı konusunda kafa patlattım. Biz öğrencilere fabrikasyon kemençeleri al-

mayın diyoruz. Kemençenin sesini en fazla kapak etkiler. En kaliteli kemençe hangi ağaçtan olur diye soruyorlar. O artık eskide kaldı. Eskiden erik, ardıç, gül ağacına çok ulaşıldığından o ağaçlardan yapılan kemençeler iyi zannediliyordu. Ama şimdi akça ağaç, maun ağacı, gül ağacından da kemençeler yapılıyor ve çok kaliteli oluyorlar. Söğüt ağacından kemençe çok hafif. Gül ağacı ise biraz daha ağır.

BURASI HER GÜN AÇIK MI?

M.Y: Haftanın her günü açık sadece Cuma günü kapalıyız. Ramazan'da da kesinlikle çalışmama gibi bir prensibimiz var. Biz sürekli öğrenci alan bir yeriz. Devamlı yeni kayıt yapma, yeni grup kurma şansımız var.

Mesut Bıyık

Gazeteci - Yazar

EFANE 35 YAŞINDA: MERCEDES G-SERİSİ

İlk atasına dönersek 90 yıla yaklaşan, ama bizim bugün bildiğimiz formuyla 35yılı geride bırakan Mercedes-Benz G-Serisi, yalnızca imajı değil, keskin hatların altında yatan mühendisliği ve 3 kilitli diferansiyel sisteminin sunduğu rakipsiz arazi performansı ile herkesin sahip olmak istediği gerçek bir efsane. Onu bizden uzak kılan tek şey ise fiyatı.

İnsanlar için 35 yaş, hayatının baharında olmasa da genç bir dönemdir. Ama nerdeyse 5-6 yılda bir, baştan sona değişime uğrayan otomobil modelleri için 35 yıl, kendisine “efsane” denmesine fazlasıyla yetecek, uzun bir süre. Zaten “otomobil” dediğimiz şeyin seri olarak üretilmesinin üstünden de şunun şurasında 100 yıl, bilemedin, 105 yıl geçmiş (Ford Model T).

Biz onu bugün, parası ve gösteriş merakı olanların pahalı mekanların önüne çekmek için kullandığı bir araç olarak tanıyorsak, onda elbette kendisinin suçu yok. Ortada bir suç varsa, olsa olsa paranın suçudur. Zira, benim gibi on binlerce, belki de milyonlarca off-road tutkununun en çok sahip olmak istediği otomobillerin başında gelir Mercedes G. Ne var ki, bugün bir G-Serisi almaya kalksak, ikinci eli bile 200 bin eurodan başlayıp, 1 milyon euroya kadar çıkıyor. Paranın adı batsın, ama böyle yetenekli bir araç yapmanın bedeli de bu maalesef.

35 yılı geride bırakmak kolayına olmuyor. Mercedes tasarımcılarının G-Serisi’nin bugün geldiği noktayı 35 yıl önce hesaplayabilmiş olduklarını hiç sanmıyorum. Onlar da nihayetinde, o günün ihtiyaçlarına cevap verecek, Mercedes’e arazi alanında rekabet şansı kazandıracak bir model tasarlamışlardı. Ama sanıyorum mühendisler

tasarımcılardan daha çok çalışmış olmalı. Çünkü o günden bugüne arazi performansı konusunda çok az rakibi Mercedes G ile aşık atabildi.

Bu performansın arka planında hedef pazar olarak en başa askeri filoların konulmuş olması olsa gerek. Çünkü G-Serisi neredeyse tüm dünyada askeri araç olarak satılmış bir model. Cezayir’den Moğolistan’a, Avustralya’dan Kanada’ya, hatta çoğumuzun haritada yerini bile bilmediği Doğu Timor’a kadar pek çok devletin askeri filolarında G-Serisi görev almış. İlginçtir, bir biz askerimize G-Serisi vermemişiz. O da Mercedes Unimog ve Land Rover Defender’ın ülkemizde üretiliyor olmasından olsa gerek.

Bugün bildiğimiz G-Serisi’nin ilk resmi satışı Mercedes bundan 35 yıl önce, 1980’de başlatsa da G modelinin tarihi 1920’lerin ortasına kadar uzanır. Mercedes, ilk G modelini 1926 yılında G1 adıyla piyasaya sundu. G1, tıpkı 2013’te tanıtılan 6 tekerlekten çekişli G63 AMG 6x6 gibi 6 tekerlekliydi ve tüm tekerlekten aktarma kabiliyetine sahipti. Bugünkü kadar olmasa da o günün şartlarında oldukça yetenekli bir araçtı. 50 beygir güce sahip 3.1 litrelik bir motoru vardı ve saatte 60 km hıza çıkabiliyordu. Ancak G1’in ömrü uzun olmadı, sadece 2 yıl üretimde kaldı.

KIRMIZI
BEYAZ

71

otomobil

Mercedes'in G-Serisi için yaptığı son girişimse geçtiğimiz yılın sonunda, 35. yıl için özel bir edisyon piyasaya sunması oldu. Parlak siyah tampon ve çamurluklar, aynı renkte 18 inç alaşım jantlar, dört kollu AMG çok fonksiyonlu spor direksiyon, gerçek karbon-fiber orta konsol kaplaması ve napa deri koltuklar gibi özellikler, sınırlı sayıda üretilen G-Serisi'nin dikkat çekici yanları.

Mercedes, G2 ve G3 modellerine yer vermedi, fakat G-Serisi'nden de vazgeçmedi. 1934'te G4 adıyla yeni bir model piyasaya sundu. Yine 6 tekerlekten çekişli, ancak daha lüks görünümlü bir modeldi. Motorunun hacmi 5 litreye, gücü de 100 beygire çıkmıştı. 1939'a dek üretilen G2'nin motoru daha sonra 5.4 litre hacime ve 110 beygir güce kadar çıktı.

G4 üretilmeye devam ettiği yıllarda, 1937'de G5 de piyasaya sürüldü. G5, daha mütevazı, bir o kadar da araziye uygun bir dış tasarıma, daha küçük hacimli bir motora sahipti. Motorun hacmi 2 litre, gücüyle 44 beygirdi. Bu kez 6 değil dört tekerleği vardı, ama tüm tekerlekten çekiş kabiliyeti devam ediyordu. Sonrasında Mercedes, VL, VK ve L olmak üzere çeşitli arazi araçları üretti. II. Dünya Savaşı'nın patlak vermesiyle birlikte araçlar lüks görünümünden uzaklaşıp daha askeri bir format kazanmıştı.

Mercedes, II. Dünya Savaşı'ndan sonra arazi aracı konusunda uzun bir sessizliğe büründü; ta ki, 1970'lere gelinceye kadar. 1972'de bir kez daha bu alana girme kararı aldı. Girmesine girecekti, ama nasıl? Bu konuda Mercedes'in kafası biraz karıştı. O yıllarda geniş kitleler için ürettiği otomobil modelleri oldukça çok satıyor, Mercedes markası gittikçe değer kazanıyordu. Ancak diğer tarafta, özellikle de askeri alanda önemli bir Pazar vardı ve Mercedes orayı boş bırakmak istemiyordu.

Mercedes markasının sahibi olan Daimler-Benz, Avusturya'nın Graz kentinde bulunan Steyr fabrikasıyla yeni bir arazi aracı üretmek üzere işbirliği anlaşması imzaladı.

Steyr ile yapılan anlaşmanın birden çok sebebi vardı. Steyr arazi ve askeri araç üretiminde tecrübeli bir şirketti. Öte yandan Daimler ile Steyr arasında oldukça eskiye dayanan bir işbirliği söz konusuydu. Tasarım ve test konusu Mercedes'in ukdesinde bulunurken, ürünün geliştirilmesi ve üretimini Steyr yapacaktı.

Geliştirme süreci 7 yıl sürdü. 7 yılın sonunda ilk Mercedes G, 1979 yılında banttan indi ve 1980 model olarak piyasaya sunuldu. Oldukça keskin hatlara sahip G-Serisi, ilk bakışta birkaç dakikada çizilmiş bir otomobil görüntüsü veriyordu. Steyr'in motosiklet markası olan Puch markası altında da satışa sunulan G-Serisi, 460 koduyla hiçbir değişikliğe uğramadan 1990 yılına kadar üretildi. Fakat bu süreçte G-Serisi, otomatik şanzıman, klima, yardımcı yakıt tankı, koruyucu far ızgaraları ve halatlı vinç gibi ekstra özellikler kazandı.

1990'da gördüğü makyaj, yüzüne önemli bir değişiklik getirmese de G-Serisi teknik olarak çok önemli bir özellik kazanmıştı: ABS fren sistemi. Otomotiv tarihinde bir devrim niteliği taşıyan ABS, ilk kez Mercedes modelleriyle gün yüzüne çıkıyordu. 460 kodlu G-Serisi makyajdan sonra bir yıl daha üretilmeye devam etti. Bu arada 463 kodlu G-Serisi de banttan inmeye başlamıştı. 463 kodlu G-Serisi de tıpkı selefi gibi hacmi en fazla 3 litre olan ve en yüksek gücü 183 beygir olan motorlarla üretilmeye başladı. Ancak, bugün hala üretimi devam etmekte olan 463 kodlu G-Serisi, geride bıraktığı 25 yılda çok önemli iyileştirmeler kazanarak bugüne geldi.

Bu iyileştirmelerden biri 1997'de yapıldı. Üstü ağırlı bir versiyon kazanan G-Serisi, 2.9 litrelik turbo dizel bir motora da bu tarihte sahip oldu. Asıl büyük devrimse G 55 AMG adıyla sunulan versiyondur. G-Serisi bu motorla o güne kadar sahip olmadığı bir güce kavuşuyor, performans merkezi AMG'nin enerjisini ilk kez bu motorla tadıyordu. Motorun gücü tam 349 beygirdi ve 90'lı yıllar için bu güç oldukça yüksek bir seviyeydi. Yeni motor, aracı doğal olarak daha pahalı bir nesne haline getiriyordu, dolayısıyla bu kadar yüksek bir meblağı ödeyip bir G-Serisi satın alacak olanlara, gücün yanı sıra konfor da sunulmalıydı. Mercedes tasarımcıları bunu da düşündü; aracın içi tamamen elden geçirilip koltuklar deri, iç mekanın belli kısımları da ahşap kaplandı.

Peki, Mercedes neye güveniyordu da 3 litreli geçmeyen motorlara ve standart arazi aracı formuna sahip G-Serisi'ni lüks bir araca dönüştürüyordu? Elbette ki Amerikan pazarına... Amerikan pazarını önce G 500 ile denemiş, özellikle Hollywood ünlülerinin büyük ilgi gösterdiğini görünce de G 55 AMG ile zirve yapmayı hedeflemişti. Öyle de oldu; Mercedes G-Serisi, G 55 AMG ile sadece Hollywood'un değil, iş dünyası ünlülerinin de en çok ilgi gösterdiği araçlardan biri haline geldi.

2005 yılına geldiğinde G 55 AMG, gücünü 120 beygir artırarak 469 beygire çıkardı. Bu hayranlık uyandıran güç, her ne kadar fiyatları da önemli oranda artırsa da G-Serisi'ne ilgiyi azaltmamış, aksine yükseltmişti. Kabuğunda, yani gövde tasarımında gözle görülür bir değişiklik yaşamasa da G-Serisi, o güne kadar kendisinin, hatta hiçbir rakibinin sahip olmadığı üstün bir güce sahip olmuştu. G 55 AMG'nin motoru, koca cüsseli aracı 5,2 saniyede sıfırdan 100 km/saat hıza çıkarabiliyor, bu performansla en iddialı Amerikan süperspor

otomobillere bile kafa tutuyordu.

G-Serisi, lüks ve performans tutkunları arasında o kadar büyük ilgi görmeye başlamıştı ki, o güne kadar süperspor ve üst sınıf sedan otomobiller için modifikasyonlar geliştiren Brabus, Carlsson, Lorinser, RENNTech gibi performans şirketleri birbiri ardına G-Serisi üzerine geliştirme yaptılar. Aynı dönemde piyasaya sunulan G 400 CDI dizel motorlu versiyon ise lüksü ve performansı daha tasarruflu isteyenler için önemli bir seçenektir.

2010 yılına gelindiğinde Mercedes, pek çok kişiye hayal gelecek bir projeyi açıkladı: G-Serisi 6 tekerlekli olacak, hem de 544 beygirlik motorun gücü 6 tekerleğe birden aktarılacaktı. Hayalin gerçekleşmesi fazla zaman almadı. 2013 yılında G 63 AMG 6x6 kanlı canlı piyasaya sunuldu.

Mercedes'in G-Serisi için yaptığı son girişimse geçtiğimiz yılın sonunda, 35. yıl için özel bir edisyon piyasaya sunması oldu. Sınırlı sayıda üretilen 35th Anniversary Edition, siyah, beyaz ve gri renklerde üretildi. Parlak siyah tampon ve çamurluklar, aynı renkte 18 inç alaşım jantlar, dört kollu AMG çok fonksiyonlu spor direksiyon, gerçek karbon-fiber orta konsol kaplaması ve napa deri koltuklar gibi özellikler, sınırlı sayıda üretilen G-Serisi'nin dikkat çekici yanları.

G-Serisi halen ülkemizde stoklu olarak satılmıyor. Yani gittiğiniz herhangi bir Mercedes bayisinde, satıcı ile el sıkışıp, aracınıza binip gidemiyorsunuz. Sipariş veriyor, gelmesini bekliyorsunuz ve sabrın sonunda Mercedes G'nize kavuşuyorsunuz. Ama "greymarket" diye tabir edilen satıcılarda bir G-Serisi bulmanız da bazen mümkün olabiliyor. Ona da güvenebilirsiniz...

VİTRAY YAHUT CAMDAKİ SANAT

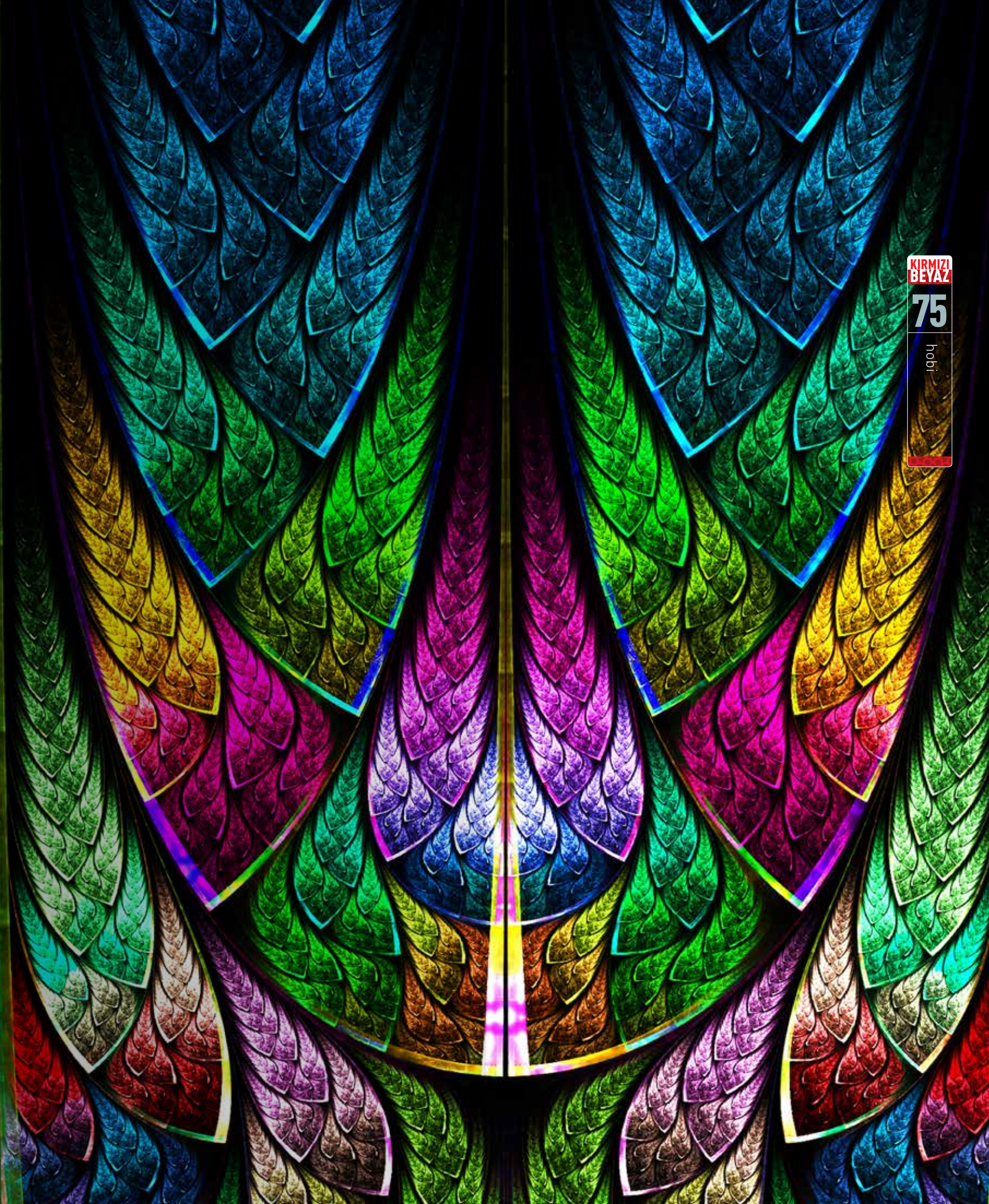
İbrahim Ethem Gören

Vitray bir yanıyla ışık, diğer yanıyla resim sanatı... Resimle ışığın, ışıkla resmin, tuvalle camın, boyayla ışığın iç-içe geçip el ele tutuşarak oluşturduğu naif bir görsel şölen... İlk gün ışığı cama değdikten sonra vitrayın bağrında gökkuşağı renklerine dönüşür.

Cam, asırlar boyunca sanatkâr ecdadımızın elinde Anadolu medeniyetleri tezyinatının önemli unsurlarından biri haline gelmiştir. Cam tezyinatı deyince evvelemirde akla vitray sanatı gelir.

Selçuklular döneminde Anadolu'da sanat izzetine kavuşan vitray, ihtişamlı devirlerini Osmanlı Cihan Devleti'ne yaşamıştır. Anadolu'daki camcılık mesleği; bir adım öte sanatı, İstanbul'un fethiyle birlikte kadim şehre taşınmış ve böylelikle cam işçiliği ve vitray en görkemli yıllarını İstanbul'da yaşamıştır.

Vitray bir yanıyla ışık, diğer yanıyla resim sanatı... Resimle ışığın, ışıkla resmin, tuvalle camın, boyayla ışığın iç-içe geçip el ele tutuşarak oluşturduğu naif bir görsel şölen... İlk gün ışığı cama değdikten sonra vitrayın bağrında gökkuşağı renklerine dönüşür.

KIRMIZI
BEYAZ

75

hobi

Vitrayın; camın ve resmin şölenine, bir adım öte göz kamaştıran ahenkli oyununa çoğumuz ilk kez selâtin camilerinde tesadüf etmiştir... Güneş, gökyüzünün tam ortasına ulaştığında Süleymaniye Camii'nin rengârenk vitraylarla iki haftalık hilâl parlaklığıyla süslenen pencerelerinden secde mahalline düşen gökkuşağı kadar saf, bir ustanın kalbi kadar temiz, kelebek kanadı kadar naif gölgeler yere iner.

VİTRAY HER GÜN YENİDEN DOĞAR

Vitray şöleni ilk gün ışığı camla selamlaşırken başlar ve günbatımına kadar devam eder... Günün ilk ışıklarıyla birlikte vitray her gün yeniden, yeniden doğar... Işık arttıkça vitrayın feyzden nasibi de çoğalır, ruhlara doğar, gönüllere dokunur, şiire her daim açık kapılar bulunanlara esin kaynağı olur...

Nice şairlere ilham vermiştir gökkuşağının tüm renklerine sahip vitrayla aydınlanan loş mekânlar... Tarihi camiler, mescitler, hanlar, kervansaraylar...

Böyle bir şölenle nurlanan Yahya Kemal, "Doludur gönlüm ışıklarla bu bayram sabahı" diyerek "Süleymaniye'de Bayram Sabahı" şiirini kaleme almıştır. Böyle bir şölenle aydınlanan derviş odalarında hattatlar kâmiş kalemlerinden lahuti zikir sesleri almıştır.

VİTRAYDA GENELLİKLE GEOMETRİK DESENLER TERCİH EDİLİR

Vitray uygulamalarında çoğunlukla geometrik desenler kullanılmakla birlikte stilize çiçekler, lale, gül, karanfil ve çiçek buketleri de tercih edile gelmiştir. Cam üzerine bazen kalemişi tekniğiyle tezhip, halkâr, sazyolu motifleri uygulanırken kimi zaman da minyatür çalışmalarına tesadüf edilir. Cami ve medreselerdeki vitray uygulamalarında ise sıklıkla celi sülüs ve kufi nevilerinin istiflerinden istifade edilir.

Mahir vitray ustaları asırlar boyunca birbirinden âlâ geometrik desenler halinde kestikleri camların üzerinde fırçalarını sanatlarına ve kökboyalarına yoldaş ve sırdaş ederek nice abidevi eserlere gökkuşağından renk ve ahenk taşımıştır.

Ahilik ve fütüvvet kültürü içerisinde usta-çırak silsilesiyle günümüze kadar ulaşan vitray sanatı son temsilcilerinin elinde mevcudiyetini sürdürüyor.

Bundan sadece birkaç asır önce sadece büyük mimari yapılarda, cami, medrese, türbe ve saraylarda arz-ı endam eden vitray sanatı şimdiki zamanda iç mimari

unsuru olarak sivil yapılarda sıkça karşımıza çıkıyor...

Vitrayın engin dünyasına daha derinlemesine nüfuz edebilmek için şair, yazar ve usta fotoğrafçı Avukat Sait Akdağ ile Vitray sanatı üzerine hasbihal ettik.

VİTRAY CAMIN HAYATI SARAN RENKLERDE RAKSEDİŞİDİR

Vitrayda, camda estetik güzelliklerden ne arıyorsunuz?

Her güzel sanat, insanı hayata bağlayan ve hayatı mayalandırarak yüce bir şahsenemliğe siparişleyen devinimlerdir. Hayat dinamiktir, sanat da dinamiktir. Durağanmış gibi konumlanmışlığında devasa ritim vardır. Vitray da güzel sanattır. Camın hayatı saran renklerde rakedişidir. Dinamizmdir. Şeffaf büyüün cana can katan hayat damarıdır. Ruhu kıvamlaması, teni sıvazlamasıdır. Bütün bunlarda ise aranan, bulunan ve tamamlanan; yaratılış gayesine yol alıştır. Yaratan güzeldir, ezeldir. Ve güzeli sever. Biz faniler ise günlük hengâmelerde ebedî güzel ve özeli unutma noktasında, vitrayda açıveren bir menekşeyle O'nu hatırlatmaktır. Her güzel sanatın amacı ve gerçeğe uygunluğu, ebedî güzel olan Yaradan'ın hatırlanması ve ruhun kıvamlanmasıdır. Sanat insanda güzel duygular uyandırmıyor ve iç dünyasında huzura kapı aralamıyorsa doğasına aykırı davranıyordur. Ben vitrayda; günlük hayatın kargaşasından huzura, oradan da huzurun gerçek sahibine ulaşma çabasındayım.

VİTRAY IŞIKLA RESMİN EL-ELE VERDİĞİ GÖRSEL ŞÖLENDİR

Vitray sanatı hakkında genel bilgi verir misiniz?

Vitray sanatı; cam süsleme sanatı ve ışıkla resmin elele verdiği görsel şölemdir. Gün ışığı veya herhangi bir ışığın huzmelerine ve tonlarına göre görünüm kazanan ışıklı resim sanatıdır.

Vitray hangi yönüyle resimden farklılaşır?

Diğer resim sanatlarından ayrılan yönü ışığın değişimiyle değişik özellikler ve görüntü kazanmasıdır.

Vitrayın geçmişine dair neler aktarabilirsiniz?

Köklü bir geçmişe sahip olan vitray; tarihte antik döneme kadar uzanıyor. Günümüze kadar değişik alanlarda yaygınlık kazanmıştır. Dini yapıların aydınlatılmasında ve pencerelerinde mistik bir hava oluşturmada kullanılan vitray, pencereler dışında farklı alanlarda da kullanılmaya başlanmıştır. Yüzyıllarca dış mimarinin ve ana yapının bir parçası

olarak görülen vitray, günümüzde iç mimaride ve dekorasyonda çokça kullanım alanı bulmuştur. Camın ve dekorasyonun olduğu her yerde vitrayın varlığından söz etmek mümkündür.

Biraz da vitray uygulamasına değinir misiniz?

Vitray; yapılışı olarak farklı büyüklük ve biçimlerdeki ve değişik renklerdeki camların değişik birleştirici unsurlarla bir araya getirilmesiyle kompozisyon oluşturarak yapılabileceği gibi cam üzerine konturla oluşturulacak desenlerin içinin boyanmasıyla da yapılabilir. Günümüzde sanatçıya göre değişen uygulama teknikleri olmasına rağmen anahatlarıyla beş şekilde uygulanmaktadır.

Bunlar; boyalı vitray, mozaik vitray, macunlu vitray, kurşunlu vitray, tiffani vitraydır.

Malzemeleriniz nelerdir? Kısaca boyalı vitrayın yapımını anlatır mısınız?

Boyalı vitrayın yapımı için kumlanmış cam, kontur malzemesi, cam boyası ve değişik büyüklüklerde fırçalar gerekiyor. Eski çizim ve renklendirilmesinden sonra eskiz camın altına yerleştirilir ve kontur ile sınırları çizilir. Daha sonra seçilen renkler fırçalarla boyanarak vitray renklendirilir. Kullanılan eskizin yoğunluğu ve karmaşıklığı vitraya derinlik ve görsellik katar.

VİTRAY HAYATLAŞAN SANATTIR

Vitray nasıl bir ihtiyaca binaen doğmuş/ keşfedilmiştir?

Cam ışıklandırmanın sağlıklı olması nedeniyle mecburiyetten doğmasına rağmen, vitray, sanat ve estetikten kaynaklanan duygularla insan hayatında yer almıştır. Yani estetik kaygı, sanat saygının uzantısıdır diyebiliriz vitrayın doğuşuna neden olarak. Vitray, camın insan hayatına girmesinin sonrasında şekillenen ve hayatlaşan sanattır. Cam, taş devrinde kullanılmaya başlamıştır. O zamanki camlar, volkanik olaylar sonucu meydana gelen doğal (tabii) camlardır. İnsan yapımı cam, üfleme aletinin icadıyla Mısır'da kullanılmaya başlamıştır. Bu teknik daha sonra Finike, Yunanistan ve Romalılar tarafından kullanılmıştır. Ülkelerin fethedilmesi ve coğrafyanın el değiştirmesiyle vitray VII. yüzyılda Araplar, daha sonra da Türkler tarafından kullanılarak sanat değeri yüksek örnekler ortaya konulmuştur. Hristiyanlık dünyasında sadece dini yapılarda (Kilise, katedral vb.) kullanılan vitray; Türklerde dini yapıların dışında, türbe, saray, köşk, kasr, kütüphane ve evlerde de kullanılmıştır.

Ne zamandır eliniz cama değişiyor?

1998 yılından beri elim cama dokunuyor, dolayısıyla

**Her biri birer
şaheser olan
bu vitraylar
yüzyıllara
meydan okuyarak
hâlâ nefasetlerini
sürdürmektedir.
Fani olan ve
bu anlayışın
hâkim olduğu
yaşam tarzına
göre; insanların
evleri ahşap
ve kerpiçten
yapılmıştır.**

vitrayla hemhalim. O yıllarda yeni aldığım bir ofisin dekorasyonunda kullanılmak üzere öğrendiğim ve ofisin iç camlarının ve ışıklandırılmasının tamamında kullandığım vitrayı daha sonra farklı alanlarda yapmaya ve uygulamaya başladım. El ustalığına, dikkate, sabra ve zamana ihtiyaç duyan zarif bir sanat vitray. Dünyanın en zarif malzemesi olan camla saatlerce halleşiyor ve üzerine zevkinize göre eskizler çizerek ona renk veriyor, ışıkla buluşmasına aracılık ediyorsunuz.

VİTRAY IŞIKLA RESMİ EBEDİLEŞTİRİR

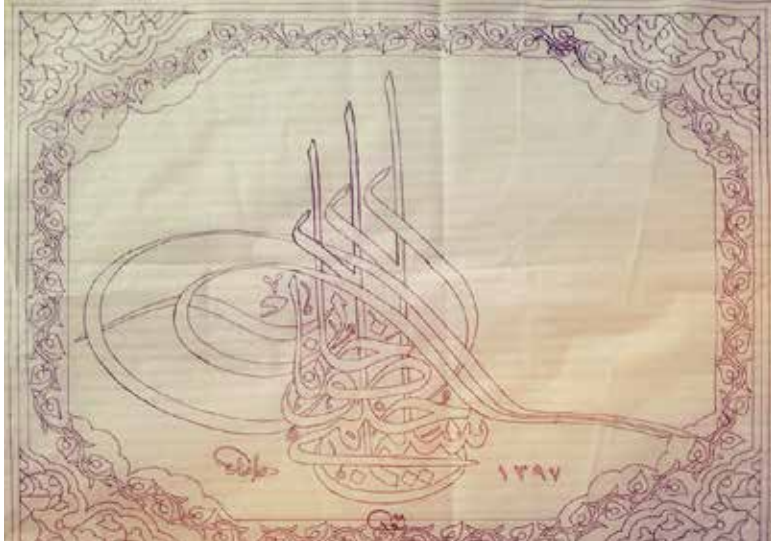
Vitray resim sanatına nasıl bir ilave katma değer sunmuştur?

Ressam eserini meydana getirirken ışıktan sonuna kadar faydalanır ve etkilenir. Dünya ve ülkemizin şaheserleri hatırlandığında, ışığın yansımaları tablolara ölümsüzlük katar ve değerlerini taçlandırır. Ama bu eserlerin korunması ve muhafazasında ışığa maruz kalmasında çok dikkat edilmesi gerekir. Ve orijinal tablolar sergilenmez, tıpkı yapımları insanların ziyaretine sunulur. Resme son fırça darbesi vurulduktan sonra, ışıkla darbeleşme ve harpleşme başlar. Vitrayda ise tam tersidir. Vitray eseri meydan geldikten sonra ışıkla kardeşliği ve cümbüşü

başlamıştır. Bu noktada vitray ışıkla resmi ebedileştirir. Vitray ışıkla yıkandıkça, gönül atmosferinde ve sanatseverle insan ufkunda havai fişekler çağırıştırır. Resim ışıktan olumsuz etkilenirken vitray, resimle ışığı kaynaştıran ve barıştıran sanattır. Vitray resme çok boyut getiren ve onu günışında ölümsüzleştiren bir sanattır.

Önceleri daha çok dini mimaride kullanılırken günümüzde sivil mimari örneklerinde sıkça karşımıza çıkıyor? Sizce vitray sanatı nereye gidiyor?

Selçuklu ve Osmanlı'da ecdadımız kalıcı binaları taştan yapmışlardır. Bu binalar, devlet-ebed-müddeti temsil eden sultana ait saraylar ve devlette önemli kişilerin işlerinde de kullandıkları konakları ve yalılarıdır. Asıl kalıcı binalar ise camiler, kervansaraylar ve türbelerdir. Bu kalıcı eserler hem mimarisiyle hem de detaylarıyla "şaheser" olma özelliklerini hâlâ devam ettirmektedirler. Mezkûr mimari yapıların ışıklandırılmalarında ve dekorunda vitray kullanılmıştır. Her biri birer şaheser olan bu vitraylar yüzyıllara meydan okuyarak hâlâ nefasetlerini sürdürmektedir. Fani olan ve bu anlayışın hâkim olduğu yaşam tarzına göre; insanların evleri ahşap ve kerpiçten yapılmıştır.

Günümüzde ise kültürümüzün “bâkî” ve “fânî” anlayışındaki değişiklik nedeni, refahın artması ve topluma yayılmasıyla vitray her çeşit mekânda kullanılmaya başlamış ve yaygınlaşmıştır. Konutlarda; pencerelerde, aydınlıklarda, oda bölmelerinde, paravanlarda, duvar panolarında, abajurlarda ve kapılarda yer almaktadır. Fabrikalarda; hizmet binalarında, dinlenme-eğlenme tesislerinde, yemek-oyun salonlarında, yönetici, müdür odalarında yer almaktadır. Otellerde; dış mekân ve aydınlatma panolarında, giriş kapılarında, lobilerde, banyo, yemek, eğlence salonlarında, odaların aydınlatma elemanlarında paravanlarda kullanılmıştır. Ayrıca cami, eğlence yerleri, spor salonları, devlet kurum ve dairelerinde, okullarda, sanat galerilerinde istasyon bekleme salonları gibi yerlerde de kullanılmaktadır. Bunun yanında pek çok alanda; lamba, abajur avize v.s. kullanılarak hayatımızda ışıqla ilgili her alana girmeye başlayarak teknik gelişmelere paralel olarak gündelik hayatımızda giderek çoğalmaktadır. Bu yaygınlaşma, millî sanatlarımıza sahip çıkılması ve popüler olması yönüyle sevindiricidir. Kendimize gelme ve özümüze dönme açısından olumlu gelişmelerdir. Lakin vitray sanatına ilginin yeterli olmadığını, daha da gündemde olmasının ve yaygınlaşmasının gerektiğini belirtmek gerekir. Atalarımıza vefa borcu olarak bu sanata da sahip çıkmamız gerekmektedir.

Konya’da Selçuklu ve Osmanlı mimarisinde ne kadar kullanılmış? Günümüze ulaşan örnekler neler?

Konya’da Selçuklu ve Osmanlı’dan kalan başlıca mimari eserler; cami, medrese ve türbeler olup bunlarda vitray kullanılmıştır. Selçuklu yapılarındaki cam işlerinin çok iyi geliştiği de pencerelerdeki bazı izlerden anlaşılmaktadır. Bu devir mimarisinde cam abidevi yapılarda binaları aydınlatmaktan ziyade dekoratif bir güzellik veren Filgüzü desenli, alçı pencereler kullanılmıştır. Selçuklularda bu işçiliğe Revzen denilmektedir. Konya ile Beyşehir Gölü batısında Selçuklu Sultanı Alaadin Keykubat yaptırdığı Kubat-Abad Sarayları kalıntılarındaki, saray odalarını dolduran molozlar temizlenirken, saray pencerelerine ait ve çoğu yuvarlak ve çoğu bombeli pek çok renkli cam parçası bulunmuştur. 1965 yılında Kubat-Abad’ta yeniden yapılan kazılarda yine bol miktarda mavi, yeşil, sarı, kahverengi renklerdeki kalın kenarlı yuvarlak bu cam parçalarının kalın alçı gözeneklere yerleştirilerek vitray halinde sarayı süslemiştir.

Osmanlı’dan kalan Selimiye Camii, Şerafettin Camii ve Kapu Camii’nde alçı pencerelerde vitray kullanılmıştır. Cami mimarisinde pencereleri kapısından büyük olma özelliğiyle bilinen Aziziye Camii’nde nefis vitraylar kullanılmıştır. Mevlânâ Türbesi’nde de vitray örnekleri vardır.

HÜR TEFEKKÜRÜN KÖLESİ:

CEMİL MERİÇ

“Sekiz yaşına kadarki hayatım bulanık, başsız sonsuz bir hatıralar yığını. Babam çeşitli nikbetler yüzünden hayata küsmüş eski bir yargıç. Az konuşan, çatık kaşlı, hareketlerine akıl erdiremediğim bir insan. Annem bu yabancı dünyada aşinası olmayan bir kadıncağız; silik, mızımız.”

Muhammed Genç - Yazar

“Kimim ben? Hayatını, Türk irfanına adanmış münzevi ve mütecessis bir fikir işçisi”

SIRADIŞI, MUZDARİP, YABANCI

Balkan Savaşları'nın patlak verdiği yıllar... Meriç'in ailesi savaşın mağlubiyetle sonuçlanması ve Osmanlı Devleti'nin beş yüz yıldır hüküm sürdüğü Rumeli topraklarını kaybetmesiyle Dimetoka'dan Anadolu'ya göç eder. İstanbul üzerinden Hatay'a geçer ve yerleşirler.

Cemil Meriç, babasının Kur'an-ı Kerim'in iç sayfasına düştüğü tarihe göre 12 Kanunievvel 1332 yani 12 Aralık 1916'da Hatay Reyhaniye'de dünyaya gelir.

“Sekiz yaşına kadarki hayatım bulanık, başsız sonsuz bir hatıralar yığını. Babam çeşitli nikbetler yüzünden hayata küsmüş eski bir yargıç. Az konuşan, çatık kaşlı, hareketlerine akıl erdiremediğim bir insan. Annem bu yabancı dünyada aşinası olmayan bir kadıncağız; silik, mızımız.”

“12 Aralıkta doğan ben hep itilip kakılmışım. Düşman bir dünyada dostsuz büyüdüm. Daima başka, daima yabancı.”

Meriç, okumayı 4 yaşında “edebiyat dünyasında ilk kılavuzum” dediği “Türk Sazı” dergisini heceleyerek söker

ve çocukluğundan itibaren bu “düşman” dünyadan kaçıp kitapların dünyasına sığınır.

“Yaşamak, kendime bir dünya inşa etmek zorundayım. Böyle birkaçışı kolaylaştıran tesadüfler de var. Babam akşamları aileyi toplayıp kitap okuyor, amcam Hamit Bey'in kitapları genç tecessüsümü alevlendiren bir hazine.”

Gözleri daha “ilk mektebe” giderken 4 numara miyop-tur. Ömrü boyunca devam edecek okuma tutkusuna da gözlerinin ışığını günbegün söndürmektedir.

İlk manzumesini 11 yaşındayken Türkçe hocası Ömer Hilmi'ye okur. Sonuç hiç de beklediği gibi değildir. Hocası şiirin aleyhinde yarım saat nutuk çeker, “şiirle uğraşmanın insanı felakete sürükleyeceğini” anlatır ve sanki büyük bir suç işlemiş gibi durumu babasına bildirir.

“Her Büyük Adam Kucağında Yaşadığı Cemiyetin Üvey Evladır”

Nihayet 1928'de ilk mektebi bitirir. Ardından “lisem üniversitemdir” dediği Antakya Sultanisine kaydolar. Lisenin ilk yılında okul isim değiştirir: Lycee d'Antique. Bu durumda Hatay'ın o yıllarda Fransız mandası olması etkilidir. Hatta Türkçe, Arapça ve tarih dışında bütün dersler Fransızca okutulmaktadır.

**Mahkemede Marksist olduğumu
haykırdığım zaman tek
işçinin elini sıkışmış değildim.
Sadece namuslu olmak
istiyordum, korktuğu için sustu
dedirtmemek.**

Meriç'in ilk yazısı yerel Yenigün Gazetesi'nde çıkar: Geç Kalmış Bir Muhasebe. Ardından Hataylı Türkleri Fransız mandasına direnmeye çağıran bir yazı kaleme alır. Lisenin son sınıfındadır. Bu yazı Fransız istihbaratının gözünden kaçmaz. Okulun en gözde öğrencisiyken mezuniyete az bir zaman kala okuldan ayrılmak zorunda kalır.

1936 yılında İstanbul'a gelir. "Binbir ümitle koşulan İstanbul, gerçeğin soğuk çehresi ve kabusu dönen şovenizm rüyası. Nazımla tanışma, Kerim Sadi. Sefalet ve kahhari bir hezimet benzeyen dönüş."

İstanbul'da tutunamaz, memleketine döner. Yıl: 1937. Bir süre ilkokul öğretmenliği yapar. Sınavla İskenderun Tercüme Odasına girer. 5-6 ay bu işte kalır. Bağımsız Hatay Cumhuriyeti'nin kurulmasıyla Hatay Aktepe'ye nahiye müdürü tayin edilir. Sadece 22 gün süren bu görevine bir telefon emriyle son verilir.

Yıl: 1939. Polis bir nisan sabahı Meriç'in Hatay Reyhanlı'daki evini basar. Kitaplarına ve dergi koleksiyonuna el konur. Tutuklanır ve idam istemiyle yargılanır. Suçu: Komünizm propagandası yapmak ve Bağımsız Hatay Cumhuriyeti'ni devirmeye teşebbüs.

"Hetantonlar içinde büyüdüm. Okumak istediğim zaman kitaplarımı yırttılar. Kütüphanem yağma edildi, hapse atıldım. Cemiyet bel kemiğimi kırdı."

Mahkemede muhalifliğini açıkça ifade eder hatta "haykırır".

"Mahkemede Marksist olduğumu haykırdığım zaman tek işçinin elini sıkışmış değildim. Sadece namuslu olmak istiyordum, korktuğu için sustu dedirtmemek. Bir sığınaktı Marksizm birkaçı, bir yaşama gerekçesiydi. Belki de inanıyordum Marksizm'e. Ezdiler; Marksizm bir tecessüstü bende. Herhangi bir Batı memleketinde büyük bir fikir adamı olabilirdim ama ezdiler. Acaba ezilen daha kaç kişi var bu memlekette? Her aydınlığı yangın sanıp söndürmeye koşan zavallı memleketim... Karanlığa o kadar alışmışsın ki yıldızlar bile rahatsız ediyor seni. Memleketim... En seçkin evlatlarının beynini ve kalbini itlere peşkeş çeken memleketim"

2 aylık tutukluluktan sonra beraat eder. Ne var ki bütün dostları Meriç'e sırt çevirir. Kendi deyişiyle, "yirmi yıl bir Jan Waljan hayatı."

KOCA BİR ŞEHİRDE YAPAYALNIZ

Hapisten çıkınca bir daha dönmek üzere Hatay'dan ayrılır. İstanbul'a gelir. Yıl: 1940.

"Yıllarca aç kaldım. Koca bir şehirde yapayalnız. Gurbet ve açlık. Bu şehrin kaldırımlarında bir başka aç Cemil Meriç hiçbir zaman dolaşmamıştır."

Yabancı diller yüksekokuluna kaydolur. Ne var ki seviye ve birikim bakımından fakülte'deki diğer öğrencilerden hatta hocalardan kat be kat ileridedir. Bir gün hocası Sabri Esat Siyavuşgil Meriç'e, "Evladım senin bu derslere hiç ihtiyacın yok ki. Sen artık okula gelme" der. Meriç de bunu "has bahçesinde" doyasıya gezinebilmek, kitaplarına daha fazla vakit ayırabilmek için bir fırsat bilir.

Salah Birsell o yıllarda şahit olduğu bir sahneyi şöyle aktarır: Cemil; lambanın altına bir masa çekip üstüne bir sandalye koyar, elindeki kitabı ampule 30 cm mesafede okurdu. Bunu bütün parasını kitaplara yatırdığı ve ampulü aşağı sarkıtacak uzatma kablosunu alacak parası olmadığı için yapardı.

1942 yılında Fevziye Menteşoğlu'yla tanışır. Artık yuva kurma vakti gelmiştir.

"Bir kadın ilk defa olarak adımı taşımaya razı oluyordu. Bir kurtuluştı bu, paryalıktan. Ve bilmediğimiz ülkelere yelken açan bir gemiye atlar gibi el ele hayata atladık"

1942 haziranında yabancı diller yüksekokulundan mezun olur. Mecburi hizmeti vardır, kurada şansına Elazığ çıkar.

"29 Ekim 1942. Elazığ'dayım. Arkamda kirli, korkulu, karanlık 25 sene. Atilla'nın atlılarından daha zalim yıllar. Rüyalarımın

hepsi çiğnenmiş. Solculuğumuza dair rivayetler dolaşıyor. İçimdeki büyük korku: Polis korkusu. Polisin beni neden bu kadar ısrarla takip ettiğini anlamış değilim. Bütün zamanımı, bütün enerjimi mektebe veriyorum. İki yıl böyle geçti. Karım yeniden hamile kaldı. Doktor, "Bu defa hayatı tehlikede" dedi. İstanbul'a döndük. Gözlerim hayli yorgundu, rapor aldım. İkinci raporum Tıp Fakültesi'ndendi, kabul etmediler... 'Gelmezsen mâlûlen mütekâit sayılırsın' dediler. Koştuk, müdür 'geç kaldınız' dedi, 'sizi yardımcı öğretmenliğe başlatırım, vekâlete yazarız, kararınız çıkar'. Karım İstanbul'daydı, yalnızdım ve elli lira geçiyordu elime, otele altmış lira veriyordum, iki sene cansiperâne hocalık yaptıktan sonra, yardımcı öğretmenlik!... İstifa ettim, daha doğrusu, acı bir mektupla durumu Vekâlete arz edip İstanbul'a döndüm."

Cemil Meriç İstanbul'a döndüğünde "işsiz, parasız, dostsuz"dur.

"İşim yoktu, param yoktu, dostum yoktu. Daha çok çalışmak zorundaydım. Kitap bitmeden para vermiyorlardı, kitap bitmiyordu"

"Ferragüs'... O sayfalar huzur içinde yazılmadı. Soğuk bir oda, hayatını kalemle kazanmak zorunda kalan genç bir adam. Yıllarca yaşamak ve yaşatmak için Balzac çevirdim."

1 Nisan 1945'te Mahmut Ali, 1946 aralığında ise Ümit Meriç doğar. Cemil Meriç kızı Ümit'in doğumundan 10 gün sonra İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'nde Fransızca okutmanı olarak çalışmaya başlar.

NEMEZİS'İN PARMAKLARI

Bu yıllarda gözlerindeki bozukluk iyice ilerlemiştir. 38'inde kör olur. Gözlerinden birinin retinası çatlağıdır diğeryse ileri derecede katarakt. "Gökten güneşi çaldığı için bütün Prometeler gibi Tanrıların gazabına uğrayan bir fikir maceracısı..."

"Sessiz, uyuşuk, kendi kendine yeten bir hayat. Ve ebediyete yönelen bir ihtiras, ebediyete ve kâinata. Kelimeler dünyasının sultanı olmak, zindanında, hayır fildişi kulemde, sanatın ve düşüncenin gökdelenlerini inşa etmek..."

Kader buna imkân vermedi. Nemezis'in parmakları gözlerime uzandı.”

“Görmek yaşamaktır, vuslattır görmek. Görmek sahip olmaktır. Mevsimler bütün işleriyle emrindedir, renkler bütün cilveleriyle hizmetinde... Gutenberg matbaayı onun için icat etmiştir. Hugo o okusun diye yazmıştır şiirlerini. Çocukların tebessümü hep onun içindir...”

Türkiye’de geçirdiği bir dizi ameliyattan hiçbir olumlu sonuç alınamayınca doktorlar Paris’teki göz hastalıkları alanında dünyaca ünlü Kenzven Hastahanesi’ne gitmesini tavsiye ederler.

“Ben görmedim Paris’i. Paris evde yoktu. Promete Kaf Dağı’na zincirlenmiş ben hastahaneye zincirliydim. Hastahaneye ve karanlığa... Kenzven geceleri... Kenzven’de her gün gecedir. Paris okuduğum romanların en namussuzu, en tatsızı, en kahpesi...”

Meriç, tekrar göreceğine olan inancını 1965’e kadar kaybetmez.

UZUN SÜREN BİR ÇIRAKLIK

Gözlerini yitirdikten sonra Victor Hugo’nun manzum eseri Hernani’yi yine manzum olarak Türkçe’ye kazandırır. Fransızca okutmanlığını da sürdürür.

Bu yıllar Cemil Meriç’in okuma-yazma uğraşlarının iyi-den iyiye hızlandığı yıllardır. Ailesi ve öğrencileri Meriç’e gönüllü olarak kitap okur, yazılarını dikte ederler.

1959’dan itibaren “güzele, sonsuza ve hoşgörüyü çağrı” olarak nitelendirdiği Hint düşüncesi ve edebiyatı üzerinde çalışmaya başlar. “Olemp’i ararken Hint çıkar karşısına.”

“60'lara kadar tecessüsümün yöneldiği kutup Avrupa. Coğrafyamda Asya yok... Hint, benim için Asya'nın keşfi oldu. Avrupa'dan görünen Asya, Avrupanın gözü ile Asya, ama nihayet Asya. Ama sonunda Hint de birkaçış, bir arayıştı.”

Nihayet 1964'te Cemil Meriç'in ilk telif eseri olan Hint Edebiyatı yayımlanır. Fakat okuryazar çevrelerden adeta çıt çıkmaz. 27 Mayıs sonrası Türkiye'nin gerilimli ortamında

“Sessiz, uyuşuk, kendi kendine yeten bir hayat. Ve ebediyete yönelen bir ihtiras, ebediyete ve kâinata. Kelimeler dünyasının sultanı olmak, zindanımda, hayır fildişi kulemde, sanatın ve düşüncenin gökdelenlerini inşa etmek... Kader buna imkân vermedi. Nemezis'in parmakları gözlerime uzandı.”

Hint'in hoşgörü çağrısı karşılık bulmamıştır.

“O kitaba harf harf hayatımı işledim. Dört yılım sayfa oldu. Hint, rüyalarım, hicranlarımla benim. Benim türbem. Bugün ziyaretçisi yok bu türbenin, yarın olacak mı?”

1967'de “İlk Sosyalist İlk Sosyolog Saint Simon” yayımlanır.

“Çağdaş düşüncüyü kaynağında yakalamak için on dokuzuncu asır Avrupa'sına döndüm. Bu yolculuğun ilk meyveleri Saint-Simon'la Proudhon.”

Cemil Meriç 1966-67 yıllarında yaptığı Konya seyahatlerinde ilk defa bir “başkası”yla, kendi insanıyla temas eder. Üniversiteli bir genç Meriç’e “sen bizden değilsin” der, “sen bizden değilsin.” Meriç adeta “uçurumun kenarında” uyanıyordu.

“68'lere kadar insanlığın düşünce tarihini tavaf eden bir şakırttım. Düşünmüyordum, başkalarının neler düşündüğünü öğrenmeğe çalışıyordum. Uzun süren bir çiraklık.”

KIRMIZI
BEYAZ

84

başarı portresi

ZAMANLA ÇİÇEKLEŞEN TOMURCUK DÜŞÜNCELER

1974'te "Bu Ülke" yayımlanır: Cemil Meriç'in ilk cıglığı: "Gemi su alıyor!"

"Tanzimat'tan beri Türk aydınının alın yazısı iki kelime- de düğümliyordu: Aldanmak ve aldatmak. Genç nesil- ler Tanzimat'tan beri karşılaştıkları ihaneti görünce bir sığınak aradılar. İslamiyet'i bilmiyorlardı. Tarihten utan- dırılmışlardı. Oysa Dünya'nın en büyük medeniyetini kurmuş bir ülkenin çocuklarıydılar."

"Bu Ülke, yarım asırlık bir telebbuun, bir sanatçı mi- zacından süzülen usaresi. Bir mesaj, daha doğrusu bir cıglık."

Aynı yıl bir telif eser daha çıkar Meriç'in yazı masasın- dan: "Umrandan Uygarlığa"

"Umrandan Uygarlığa' Bu Ülke'nin devamı. Zamanla çi- çekleşen tomurcuk düşünceler."

Cemil Meriç, 1978 yılında "çarpık, güdük ve yerine otur- mamış düşüncelerimizin" kurşun kalemle bir taslağını çizer: "Mağaradakiler."

"Ya Mağaradakiler? Bu Ülke tohum, Mağaradakiler ağaç. Bu Ülke'deki tohumların henüz hepsi ağaçlaşmadı."

Meriç "Mağaradakiler'de "köklerinden kopan ve 'gölge- ler âleminde' yaşamaya mecbur kalan Türk aydınının trajedisini" anlatır.

"Mağaranın içi, mağaranın dışı, insanlık, aynı sefil put- lara tapan bir şaşkınlar kfilesi. Hakikatte mağaranın içi de dışı da bir. Amaç bu yeraltı mağarasına bir parça ay- dınlık getirmek."

12 Eylül 1980. Türkiye, (12 Mart 1971 muhtırası dışa- rıda tutulursa) tarihindeki ikinci askeri darbeyle sarsılır. Asker görünürde 70'lerin sonunda yaşanan "iç savaş"ın sonlandırıcısı, sükûnet ve huzurun sağlayıcısıdır. Fakat Meriç'e göre, "Kavgayı sona erdirmiş görünenler, aslında

"Mağaranın içi, mağaranın dışı, insanlık, aynı sefil putlara tapan bir şaşkınlar kfilesi. Hakikatte mağaranın içi de dışı da bir. Amaç bu yeraltı mağarasına bir parça aydınlık getirmek."

onu başlatanlardır."

80'den sonra Cemil Meriç'in sesi daha da gür çıkmaya başlar. Önce "şahsi ansiklopedisi" "Kırk Ambar" yayım- lanır.

"Kırk Ambar bir mefhumlar kamusu, derbeder ve dağı- nık bir ansiklopedi. Başka deyişle, kurmak istediğim bü- yük abidenin birkaç sütunuyla birkaç odası."

1983 yılında "sakin bir yaz akşamı, fırtınasız bir liman" diyerek andığı 41 senelik hayat arkadaşı Fevziye Hanım vefat eder.

1984'te "Işık Doğu'dan Gelir" yayımlanır. O büyük abi- deye birkaç sütun ve birkaç oda daha eklenmiş olur.

Bir yıl sonra "kuğunun son şarkısı", Cemil Meriç'in son eseri "Kültürden İrfana" yayımlanır.

"Kendimizi tanımak, irfanın varabileceği son merhale"

1987 senesinin 13 Haziran günü kendisini yatağa mahkûm eden uzunca bir hastalıktan sonra 71 yaşında hayata gözlerini yumar.

"Hakikati bulan, başkaları farklı düşünüyorlar diye onu haykırmaktan çekiniyorsa hem budala hem de alçaktır. Bir adamın 'benden başka herkes aldanıyor' demesi güç şüphesiz ama sahiden herkes aldanıyorsa o ne yapsın?" (Daniel De Foe)

KAPLUMBAĞALAR DA UÇAR

Filmin Adı: Turtles Can Fly (Kaplumbağalar da Uçar)
Yönetmen: Bahman Ghobadi
Oyuncular: Avaz Latif (Agrin), Soran İbrahim (Uydu),
Saddam Hüseyin Faysal (Peşo), Hireş Faysal Rahman
(Hangao), Abdülrahman Kerim (Rega), Ajil Zibari (Şirko)
Yapım Yılı: 2004

*Sığındıkları sınır kapılarından başka
gidecek yerleri olmayan insanların
savaşın sınırındaki hikâyeleri...
Kapılarında bir savaş her an hazır
beklerken ne zaman düşeceği belli
olmayan bir bomba ile yaşamak...*

Daha önce Sarhoş Atlar Zamanı adlı filmiyle 2000 yılında Cannes'da Altın Kamera ödülünü alan İranlı Kürt yönetmen Bahman Ghobadi, yanı başımızda hala sürmekte olan savaşa tanık olurken, artık göre göre yabancılaştığımız görüntüleri ve duya duya duyarsızlaştığımız ölüm haberlerini dinlerken unuttuğumuz savaşı bize Kaplumbağalar da Uçar'da yeniden hatırlatıyor. Film çekmeye Saddam'ın devrilışinden üç gün sonra karar veren Bahman Ghobadi, dünyanın en önemli sorunlarından biri olan mayın tarlaları ve savaş ortamında büyüyen çocukları konu alıyor. Ghobadi, "Kaplumbağalar da Uçar" filminde, para karşılığı bölgedeki mayınları toplayan çocukların dramatik öykülerini anlatıyor.

Süper güçlerin ağır silahlarını Irak'a göndermesine sembolik ama sanatsal bir karşılık vermek amacıyla Kaplumbağalar da Uçar'ı çeken Ghobadi, filmin tüm oyuncu kadrosunu Irak'taki tüm Kürt köylerini gezererek amatör oyuncularından seçer.

Hikaye, ABD'nin Irak'a müdahalesinin bütün dünyada tartışıldığı dönemde, Irak-Türkiye sınırında bir Kürt mülteci kampında geçiyor. Kampta yaşayan ve ailesini savaşta kaybetmiş olan 13 yaşındaki (Uydu) lakaplı İbrahim Soran, ABD hayranı bir Kürt genci... Günlerini televizyon antenlerini tamir ederek ve üç beş kelime bildiği İngilizcesiyle uydu kanallarındaki savaş haberlerini köylülere tercüme ederek geçiren Soran, ABD eski Başkanı George W. Bush'un Pentagon'dan yaptığı savaş demeçlerini; "Yarın yağmur yağacak" gibi cümlelerle aktarır. Kamptaki çocukların hayranlığını kazanmış olan Soran'ın liderliğinde toplanan tehlikeli kara mayınları, burada yaşayan çocukların tek geçim kaynağı... Kampa yeni gelen Agrin ise 14 yaşında bir anne... Agrine âşık olan Soran, onun gözleri görmeyen küçük oğlu ve her iki kolunu da bir patlamada kaybetmiş abisi Henkov'dan oluşan ailesine yardım etmeye çalışır. Ancak acımasız koşulların içerisinde büyüyen Agrin'in tek isteği ölmektir.

Film, 52. San Sebastian Film Festivali'nde En İyi Film seçildi. En İyi Senaryo dalında da Jüri Özel Ödülü'ne layık görüldü. Ve bir de Berlin Film Festivali'nde Barış Ödülü kazandı. Kaplumbağalar da Uçar, Saddam'ın ardından Irak'ta çekilen ilk filmidir.

Filmi çekmeye Saddam'ın devrilişinden üç gün sonra karar veren Bahman Ghobadi, dünyanın en önemli sorunlarından biri olan mayın tarlaları ve savaş ortamında büyüyen çocukları konu alıyor.

HAYATIN İÇİNDEKİ TEKNOLOJİLER

Teknoloji hayatın farklı pek çok alanını kuşatıyor. Bunu yaparken alışkanlıkları değiştirmeyi yerine yenilerini ikame etmeyi hedefliyor. İlham veren fikirler birbiri ardına geliyor ve ilginç kompozisyonlar meydana geliyor.

NEXUS 6'NIN KAMERASINDAN YANSIYAN ETKİLEYİCİ GÖRÜNTÜLER

Google'ın ilk phablet akıllı telefonu Nexus 6 başarılı bir kamera performansı ortaya koyuyor.

Akıllı telefonların kamera özellikleri bir hayli gelişti. Megapiksel değerlerinde yaşanan artışın yanı sıra üreticilerin kendi geliştirdikleri kamera yazılımı da fotoğraf kalitesini üst seviyelere taşıdı. Günlük kullanımda orta/üst düzey hatta giriş seviyesi bazı telefonlar bile kameralarıyla iş görüyor.

Bu haberimizde Google'ın 2014 yılı referans akıllı telefonu Nexus 6'nın kamerasından yansıyan bazı fotoğraflara göz atacağız. Android 5.0 işletim sistemli ilk akıllı telefon olma özelliğini gösteren 5.9-inçlik Nexus 6'da optik görüntü sabitleme teknolojisine sahip 13MP çözünürlüklü Exmor RS kamera yer alıyor. Sony üretimi IMX 214 CMOS sensör, f/2.0 diyafram açıklığına sahip geniş açılı lens ve ışık yayılmasını sağlamak adına halka biçiminde tasarlanan LED flaşlı bölüm Nexus 6'nın diğer kamera detaylarını oluşturuyor.

VAIO'DAN İKİ YENİ DİZÜSTÜ BİLGİSAYAR: VAIO Z VE VAIO Z CANVAS

Hibrit yapılarıyla dikkat çeken dizüstü bilgisayarlar VAIO Z ve VAIO Z Canvas mayıs ayında raflarda olacak.

Sony'nin elden çıkarmasının ardından geçtiğimiz yıl bağımsız bir şirket haline gelen VAIO, alüminyum ve karbon karışımı kasaya sahip iki yeni dizüstü bilgisayar duyurdu.

13-inç büyüklüğünde 1.440 x 2.560p çözünürlüklü stylus kalemle desteklenen ve dokunmatik ekranla donatılan VAIO Z'ye Intel Core i7-5557U (3.1GHz) işlemci güç veriyor. Dizüstü bilgisayarın grafik biriminde Intel'in Iris Graphics 6100 GPU'sunu görüyoruz. 8GB / 16GB RAM ve 256 / 512GB SSD seçeneklerle gelen VAIO Z'de Bluetooth 4.0, HDMI, USB 3.0 ve IEEE802.11 AC/a/b/g/n kablosuz bağlantı seçenekleri yer alıyor.

VAIO Z Canvas modelinde 12.1-inç büyüklüğünde 2.560 x 1.704p çözünürlüklü dokunmatik ekrana yer veriliyor. Ekran ve klavye bölümü birbirinden ayrılan çözümde Intel'in i7 işlemcisi kullanılıyor. Intel Iris Pro grafik kartı, 16GB RAM, 256GB SSD depolama ve Windows 8.1 Pro işletim sistemine sahip. Bu yıl mayıs ayında piyasada olması beklenen VAIO Z Canvas'ın fiyatı 1.800 dolar seviyesinde olması bekleniyor.

KÜLTÜR-SANAT AJANDA:

KIRMIZI
BEYAZ

90

kültür-sanat

23 Eylül 2014 – 8 Mart 2015

MİRÓ ARTIK SAKIP SABANCI MÜZESİ'NDE!

S.Ü. Sakıp Sabancı Müzesi (SSM), Barselona doğumlu Katalan ressam ve heykeltıraş Joan Miró'nun eserlerinden oluşan kapsamlı bir sergiye ev sahipliği yapıyor. 20. yüzyılın çok yönlü, çılgır açan sanatçısı Joan Miró'nun olgunluk dönemine odaklanan sergi, Joan Miró. Kadınlar, Kuşlar, Yıldızlar adıyla sanatseverlerle buluşuyor. Sabancı Holding sponsorluğu ile düzenlenen ve Barselona'daki Joan Miró Vakfı, Mallorca'daki aile koleksiyonu Successió Miró ve yine Mallorca'daki Pilar ve Joan Miró Vakfı işbirliğiyle gerçekleştirilen sergi 23 Eylül 2014 - 1 Şubat 2015 tarihleri arasında ziyaret edilebilecek. Akdeniz coğrafyası ve insanına dair gözlemlerinden ilham alan Miró'nun, kadın, kuş ve yıldız temalarına yoğunlaşan sergi, resim, baskı, heykel ve seramiklerin bulunduğu zengin bir seçkiyle sanatçının sembolik dilini anlama olanağı sunuyor. Miró'yla İstanbul'da buluşacak olan sanatseverler, sanatçının Akdeniz kültüründen aldığı enerjinin farklı formlardaki izdüşümlerine tanık olacaklar.

15-18 Mart 2015 İstanbul-Çanakkale

DÖRDÜNCÜ ULUSLARARASI GELİBOLU SEMPOZYUMU

İstanbul Medeniyet Üniversitesi'nin ev sahipliğinde düzenlenen, "Dördüncü Uluslararası Gelibolu Sempozyumu" ile yurt içinde ve yurt dışında ve bilhassa Türkiye, Avustralya, Yeni Zelanda, Kanada, Almanya ve İngiltere'de 1915 Çanakkale Savaşları üzerine araştırma yapan genç ve dinamik araştırmacılar ile bilim insanlarının bir araya getirilmesi amaçlanıyor. Sunum yapacak kişilerin başta arşiv belgeleri olmak üzere hatırat, resmi ve gayri-resmi rapor, görsel sanat, belgesel ve filmlerden yararlanmak suretiyle savaşın sosyal, ekonomik ve askeri yönünü bildirilerinde işlemeleri şüphesiz bu sempozyumun bilimsel yönünü güçlendirecek. Osmanlı ve Bizans dönemini bilhassa 1915 Çanakkale Savaşı ile bir bağ kurmak suretiyle işleyen, konuya geniş bir açıdan bakan veya yeni bir bakış açısı getiren bildirilere de bu sempozyumda özellikle yer verilecek. Dördüncü Uluslararası Gelibolu Sempozyumu; İstanbul Medeniyet Üniversitesi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Avustralya Ulusal Üniversitesi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Türk Tarih Kurumu ve Çanakkale Vakfı işbirliği ile 15-18 Mart 2015 tarihleri arasında İstanbul ve Çanakkale'de düzenlenecek.

"Troyalı Hektor" Sergisi

"TROYALI HEKTOR" SERGİSİ

1915 Çanakkale Zaferinin 100'üncü yılı dolayısıyla Troya'nın destansı komutanı Hektor'un hikâyesini aktarmak için Rahmi M. Koç Müzesi Sergi Salonu, 20 Kasım 2014 – 1 Mart 2015 tarihleri arasında "Çanakkale Destanının İlk Halkası -Troyalı Hektor" sergisine ev sahipliği yapıyor. Çanakkale Destanı'nın ilk halkası olarak görülen Troya Savaşı ve Anadolu'nun savunmasının sembollerinden Troya Savaşı'nın komutanı Hektor'un canlandırıldığı sergide Troya Destanı, çini sanatçısı Faris Öncel tarafından İznik çinilerine aktarılmış olan tablo ve vazolarla anlatılıyor. Ressam Cumhur Koraltürk tarafından yapılmış olan yağlı boya tablolar, Paris ile Helen'in aşkı ve Aşil ile Hektor'un mücadelesini tasvir eden canlandırmalar, dönemin gemilere ait modeller de sergide yer alıyor.

“AÇLIK” SERGİSİ

Hüseyin Aksoylu, ikinci solo sergisi “Açlık” ile insanın doğa ve toplumsal düzene uyum sağlama sürecinde yatan dinamikleri ve nedenselliği irdeliyor. Sanatçı, uzun bir süredir yanıtlarını aradığı bu insanlık sorunsalını tuval, video, heykel ve bilgisayarla üretilen imaj gibi farklı medyumların olanaklarıyla araştırıyor. İnsanın doğuştan sahip olduğu içgüdüleri ve zamanla geliştirdiği düşünce sistemi arasındaki çatışmayı mesele edinen sanatçı, insan eliyle yaratılan değerler sisteminde uyum sağlamakla, içten gelen dürtüyü dinlemek arasında sürekli bir denge arayışını gözlemliyor. Düşünmenin, sağduyu ve ortak akıl biçimlerinde içgüdüyü kontrol altına alarak insanı eylemsizliğe kadar sürükleyebildiği bu çatışma mekanizmasında, hayatta kalmak için yine temel içgüdülere dönülüyor. Sergiye de adını veren “açlık” vurgusu, insanı hayatta tutan en temel güdü olduğu gibi var olan potansiyelimize dönmek için duyduğumuz arzuyu da imliyor.

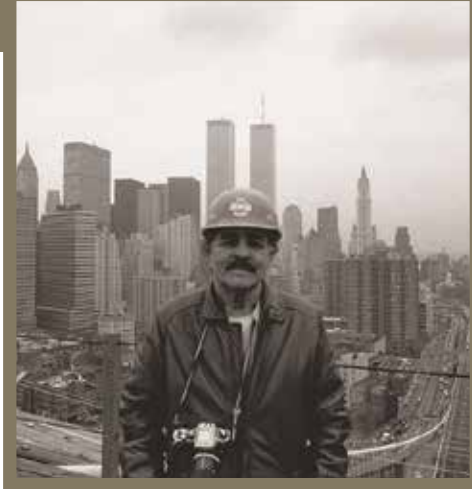

24 Şubat - 04 Nisan 2015
YER: Art On İstanbul

PİCTURE THE WORLD

Ressam Burhan Doğançay'ın çektiği fotoğraflar; TEB Özel'in desteğiyle ilk kez Doğançay Müzesi'nde sergileniyor. Brooklyn Köprüsü'nün 1986-1987 yıllarındaki ilk büyük bakımı sırasında köprü'nün üzerine çıkmasına izin verilen tek sanatçı olan Burhan Doğançay'ın çektiği çok özel New York fotoğrafları, serginin en değerli parçaları arasında gösteriliyor. Sanatçının, New York'un “gökyüzünün kovboyları” olarak bilinen “ironworker”larıyla birlikte geçirdiği tehlikeli anlarının fotoğraflarının da yer aldığı sergide; Doğançay'ın gözünden kentlerin ve insanların sosyal ve psikolojik izleri sürülüyor.

“Picture The World” sergisinde yer alan fotoğraflar; önümüzdeki aylarda düzenlenecek bir müzayedeye ile satışa çıkacak. Sanatın ve sanatçının yanında yer alan, Türkiye’de en köklü özel bankacılık hizmetini sunan TEB Özel’in desteğiyle gerçekleştirilecek müzayededen elde edilecek gelir ise UNICEF’e bağışlanacak. Burhan Doğançay'ın, farklı coğrafyalardan tanıklık ettiği ve sanat yaşamında izleri olan anları yansıtan “Picture The World” sergisi; 7 Haziran 2015 tarihine kadar her gün 10:00 – 18:00 saatleri arasında Doğançay Müzesi'nde görülebilir.

25 Kasım 2014 - 07 Haziran 2015

“DİKKAT! KAYGAN ZEMİN”

İstanbul Modern, Vitra ve Türk Serbest Mimarlar Derneği'nin işbirliğiyle gerçekleştirilen Vitra Çağdaş Mimarlık Dizisi'nin 4. sergisine ev sahipliği yapıyor. Geçmiş yıllarda ticari yapılar, turizm yapıları ve eğitim yapılarına odaklanan proje dizisi, farklı yapı türlerini eksen alarak Türkiye çağdaş mimarlık ortamını belgelemeye, tartışmaya ve yeni çalışmalar için zemin oluşturmaya devam ediyor. “Dikkat! Kaygan Zemin” adlı sergi, mimarlar ve mimarlığın sabit duran, kendisinden başkasıyla iletişim kurmayan, içe kapalı, belirli bir zemine sınırlı tutunan yapısını ele alıyor. Bu bakış açısıyla bir yandan mimarlık kültürüne dair semboller, ritüelleri ortaya çıkarıyor; diğer yandan bu statik ezberler dışında yapıların da var olabildiğini gösteriyor. Sergi, mimarlığın ve mimarlık kültürünün konumu müphem bir fildişi kuleye hapsolmaktan ziyade; gündelik hayatın bir parçası olduğunu, sürekli yaşadığını ve herkesin bu kültür ortamının üreticisi ve tüketicisi olduğunu hatırlatıyor.

26 Mart – 31 Mayıs 2015

KIRMIZI
BEYAZ

91

kültür-sanat

Gelibolu - Yenilmezlerin Yenildiği Yer / İsmail Bilgin

Yayınevi: Timaş Yayınları

Yedi cengaverdiler. Daha Çanakkale yolunda adalet uğruna can veren Hırsto... Cep-heden cepheye sürüklenen Üsteğmen Halit Mustafa... Cesareti yüreğinden taşan laz balıkçı Deli Kemal... Melankolinin ortasında savaşı deneyimleyen Edebiyatçı Sab-ri. Ailesine rağmen cepheye gitmeyi seçen Mülkiyeli Ragıp. Sözlerinin arkasında durabilmek için savaşa yürüyen Hasan Hoca. Ve binlerce yaralıya dermen olmaya çalışan Doktor Mehmet Nazif. Can vermek için sıraya girenlerin, önüne katanı sürükleyen bir selin romanı... Romanlarıyla Çanakkale Savaşı'nı belgesel durulu-ğunda aktaran İsmail Bilgin'in, yayımlandığı ilk günden itibaren büyük ilgi gören ve bugüne dek 9 baskı yapan romanı Gelibolu, Çanakkale'ye Gidenler kitabı ile başlayan direnişin ikinci perdesini anlatıyor. Gelibolu, gözden geçirilmiş yeni baskısıyla Çanakkale ruhunu yeniden canlandırıyor. Zaferin 100. yılında, Ça-nakkale meşalesini bir kere daha tutuşturmak isteyen herkes için...

Bilim Tarihi / John Gribbin

Yayınevi: Alfa Yayınları

Bilim Tarihi dünyayı algılayışımızı değiştiren insanların ve onların içerisinde yaşa-dıkları altüst oluş dönemlerinin büyüleyici öyküsüdür. Düşünceleri yüzünden En-gizisyonunda yargılanan Galileo'dan rakiplerini tarih kitaplarından silen Newton'a; keşfettiği ve adını verdiği element yüzünden ölen Marie Curie'den geçmişte buzul çağının yaşandığını kanıtlamak için meslektaşlarını bir dağın tepesine çıkartan Lo-uis Agassiz'e dek herkesi bu kitapta bulabilirsiniz. Öncüler, ileriye görenler, kendine özgü şahsiyetlerle dolu bu kitap bilim tarihinin daha önce hiç anlatılmamış bir hikâyesini sunuyor.

Osmanlı İstihbarat Ağı / Ahmet Yüksel

Yayınevi: Dergâh Yayınları

Geniş bir coğrafyaya yayılan her büyük devletin, hükmü altındaki yerlerden haberdar olmak isteği belki de en başından beri yöneticilerin zihnini meşgul etmiştir. Fakat bu-gün anladığımız manada bir coğrafya veya olaya bağlı olarak istihbarat toplamak son yüzyıllarda iyice kesifleşti denebilir. Bu eser, Osmanlı İmparatorluğu için 18. yüz-yılın ortalarından itibaren Kafkasya meselesi özelinde İmparatorluk merkezinin, uzağı kendisine "yakın" kılma çabasına eğiliyor. Çalışma boyunca, Kafkasya'da Rus istilası yaşanırken İstanbul'daki yöneticiler gelişmelerden ne kadar haberdardır? Nasıl bir istihbarat ağı oluşturulmuştur? Haber ve bilgi kaynakları nelerdir? Yü-rütülen istihbarat faaliyetleri neticesinde ne tür bilgilere ulaşılmıştır? Ulaşılan bilgiler netice-sinde nasıl tedbirler alınmıştır? gibi sorulara cevap aranmıştır.

DERİN TARİH ANDROID'TE!

Üstelik şimdiye kadar yayınlanmış tüm sayıları ve hediye kitap ekleri ile birlikte.

GERÇEK HAYAT FARK EDİLENDİR!

tvnet

GERÇEK.